

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i geldowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leńiewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Lettgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcina 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 274

Poznań, wtorek dnia 17 czerwca 1930

Rok XXV

Nacjonalizm niemiecki

Niedawny rozłam w Stronnictwie Niemiecko-Narodowym, kierowanym przez Hugenerga, stał się przedmiotem zupełnie mylnych komentarzy ze strony części prasy zagranicznej, a także niektórych dzienników polskich. Fakt rozłamu uznano za dowód upadku wpływów nacjonalizmu niemieckiego, gdy w rzeczywistości jest wprost odwrotnie. Nacjonalizm niemiecki rośnie coraz bardziej na siłach, a różnice pomiędzy poszczególnymi jego odłamami mają swe źródło jedynie w odmiennych zapatrywaniach na środki, wiodące do zrealizowania „idei wielko-niemieckiej“.

Polityka Stronnictwa Niemiecko-Narodowego, będącego kontynuacją dawnej partii konserwatywnej, polega głównie na nieuznawaniu zobowiązań, nałożonych na Niemcy przez traktaty pokojowe — w zakresie zaś gospodarczym „Deutschnationale Volkspartei“ jest ekspozyturą wielkich właścicieli ziemskich, a częściowo także wielkiego przemysłu.

Secesja grupy Treviranusa wywołana była właśnie opozycją wobec polityki zagranicznej Hugenerga. Zwolennicy tej grupy doszli do przekonania, że taktyka Stresemanna, polegająca na częściowym wypełnianiu postanowień traktatowych i chwilowym zbliżeniu się do Francji celem uzyskania w ten sposób wolnej ręki na wschodzie — szybciej doprowadzić może do restytucji potęgi niemieckiej, niż hugenbergowska taktyka zupełnej negacji. Podobne stanowisko zajmuje zresztą także „Zakon Młodoniemiecki“ („Jungdeutscher Orden“), skupiający znaczne rzesze młodzieży niemieckiej. Kierownicy tej nacjonalistycznej par excellence organizacji propagują zbliżenie francusko-niemieckie, bo spodziewają się pozyskać opinię francuską dla idei rewindykacji Pomorza przez Niemcy. W tym duchu prowadził rozmowy w Paryżu wielki mistrz Zakonu Młodoniemieckiego p. Mahraun, ostatnio zaś — jak wiadomo — mówił na ten temat w stolicy Francji inny przywódca Zakonu, p. Abel.

Dla spójności organizacyjnej Stronnictwa Niemiecko-Narodowego o wiele jednak groźniejszym, niż secesja grupy Treviranusa czy niektórych grup o charakterze klasowo-gospodarczym, które wyodrębniły się w osobne stronnictwa (jak Chrześcijańsko-Narodowe Stronnictwo Chłopskie i Partja Gospodarcza), okazał się szybki rozwój t. zw. ruchu narodowo-socjalistycznego, kierowanego przez Hitlera. Ruch ten wzory swe w dużym stopniu czerpie z faszystów włoskich. Przedewszystkiem więc silnie podkreśla swój charakter socjalny, dąży do zorganizowania robotników (oficjalna nazwa stronnictwa brzmi: „Nationalsozialistische Arbeiterpartei“) i frontem swym skierowany jest głównie przeciw socjalizmowi i komunizmowi. Drugim momentem, dominującym w

Dlaczego Niemcy prowokują zatargi na pograniczu Polski?

Paryż, 16. 6. (PAT) W dzienniku „Le Journal“ St. Brice zwraca uwagę na doniosłość alarmów niemieckich na temat zajść na granicy polsko-niemieckiej. W ciągu 10 lat nie było żadnych komplikacji do zanotowania i rzeczy szły normalnie. Dlaczego jednak obecnie raz po raz powstają jakieś zajścia? Nasamprzód prawdziwa zasada, następnie zaś brutalna napaść z okazji zwykłego sprawdzania papierów. Niemcy chcą przez to dowiedzieć, że sławetny „korytarz“ stanowi źródło komplikacji.

Kampanja niemiecka rozpoczyna się właśnie w chwili, gdy kończy się o-

kupacja Nadrenji i gdy Niemcy zabiegają o zacieśnienie stosunków z Sowiecami. Rząd pryncypowy w Niemczech nie waha się przypomnieć o węzłach solidarności, zadziergniętych w Rapallo, nie zważając na niepowodzenia, które spotkały próby zbliżenia handlowego, nie zważając na uprawianie nieustannej propagandy komunistycznej ani też na odmowę zaprzestania tej propagandy. Doprawdy nie można lepiej postępować, aby dowiedzieć, że Niemcy oczekują jedynie chwili, gdy będą miały rozwiązane na zachodzie ręce, aby zacząć wspólnie z Rosją wystąpienia przeciwko Polsce.

Nowe kłopoty z Heimwehrą

Wydalenie przywódcy Heimwehry — Styrja broni Pabsta — Heimwehra atakuje

Wiedeń, 16. 6. (PAT) Wydalenie majora Pabsta, przywódcy austriackiej Heimwehry nie wywołało żadnych skutków politycznych. Wydalenie Pabsta nastąpiło z wiedzą całego rządu. Pabst organizował zamach stanu w Austrii, a ponadto spiskował z niemieckimi organizacjami prawniczymi celem przewrotu także i w Niemczech. Następcą Pabsta ma zostać gen. Bardorff, w swoim czasie mąż zaufania austriackiego następcy tronu Fr. Ferdynanda.

Wiedeń, 17. 6. (PAT) Wczoraj odbyło się w Leoben zebranie przywódców Heimwehry, na którym omawiano sytuację wywołaną wydaleniem Pabsta. Uchwalono przenieść siedzibę kierownictwa Heimwehry do Leo-

ben. Dwudziestu dwóch burmistrzów styryjskich oświadczyło się za Pabstem i zaproponowało mu prawo obywatelstwa w jednym z miast Styrii. Pabst wyjechał do Medjanu, aby stamtąd udać się do Monachjum.

Wiedeń, 17. 6. (PAT) Wczoraj wieczorem odbyło się w Wiedniu zgromadzenie robotników chrześcijańskich, na którym poseł Kunshak miał przemowę o sytuacji politycznej. Członkowie Heimwehry wdarli się na zgromadzenie, przyczem doszło do bójki, w ciągu której obrzucano się wzajemnie szklankami i krzesłami. Siostrzeniec min. spraw wojskowych został ciężko ranny, także wiele innych osób odniosło rany. Policja położyła kres bójce.

B. B. stracił mandat z listy państwowej

Warszawa, 17. 6. (Tel. wł.) — Wczoraj wieczorem odbyło się posiedzenie głównej komisji wyborczej, która unieważniła mandat senatora Ach-

matowicza z listy państwowej B. B. i przyznała ten mandat Witoldowi Czartoryskiemu ze Stronnictwa Narodowego. (w)

ruchu narodowo-socjalistycznym, jest radykalizm jego metod i w związku z tem tendencja do posiadania silnej organizacji bojowej. W zakresie ideowym cechuje hitlerowców skrajny nacjonalizm o zabarwieniu szowinistycznym, przyczem nie mała też rolę odgrywa hasło „czystości rasy“ i uwolnienia się od wpływów żydowskich. W dziedzinie polityki zagranicznej hitlerowcy zajmują stanowisko podobne do stanowiska Hugenerga, co znalazło swój wyraz we wspólnej walce przeciw planowi Younga.

Od roku mniej więcej narodowi socjaliści zaczęli szybko rosnąć na siłach czego dowiodły zwłaszcza ostatnie wybory komunalne. Proces ten postępuje dalej, co stwierdzają wszystkie dzienniki niemieckie, podkreślając, że w wyniku najbliższych wyborów do Reichstagu hitlerowcy uzyskają niewątpliwie dużą liczbę mandatów.

Żywioty lewicowe, których kosztem głównie proces ten się odbywa, starają się bezskutecznie zahamować rozwój ruchu narodowo-socjalistycznego. Wyrazem tych starań jest niedawny zakaz noszenia „brązowych koszul“ hitlerowskich, wydany przez rządy pruski i badeński. Zakaz t.

wywołał burzliwe manifestacje protestacyjne hitlerowców i niewątpliwie przyczyni się raczej do wzmocnienia, niż osłabienia ich szeregów.

Jak silni już czują się hitlerowcy, tego dowodzi fakt, że kierownictwo partii wydało świeżo zakaz należenia członków partii do innych bojowych organizacji nacjonalistycznych, co — rzecz jasna, — godzi głównie w „Stahlhelm“ będący — jak wiadomo — domeną Stronnictwa Niemiecko-Narodowego. W ten sposób przywódcy narodowo-socjalistyczni pragną jeszcze bardziej wyodrębnić i skonsolidować własne, i tak już bardzo silne szeregi.

Najnowszą sensacją jest akces do Partji Narodowo-Socjalistycznej jednego z synów ex-kajzera Wilhelma, ks. Augusta Wilhelma. Biorąc pod uwagę, że Hitler do tej pory zajmował stanowisko raczej niechętnie wobec Hohenzollernów i nie wypowiedział się nawet wyraźnie za monarchiczną formę rządów — należy przypuszczać, że obecnie ze strony dawnej dynastji cesarskiej podjęta została próba pozyskania sobie ruchu narodowo-socjalistycznego.

Polska opinia publiczna z uwagą śledzić musi przemiany, które doko-

nywają się w nastrojach politycznych społeczeństwa niemieckiego. Sytuacja przedstawia się obecnie w ten sposób, że u steru rządów w Niemczech znajdują się ludzie, którzy kontynuują mądrą i ostrożną politykę Stresemanna, dążącą do odbudowy potęgi niemieckiej kolejnymi etapami. Kiedy jednak stanowisko Niemiec wzmocni się dostatecznie, na widownię wystąpią niewątpliwie te grupy, które dzisiaj są rezerwuarem bojowej energii nacjonalistycznej: hitlerowcy i „Deutschnationale“. Mamy tu więc do czynienia ze znakomitym podziałem ról, z czego jedynie niestety nie wszyscy jeszcze zdają sobie sprawę — zwłaszcza we Francji.

Co będzie z Sejmem i Senatem?

W związku z jutrzejszym zebraniem Senatu i bliskim terminem, w którym w normalnych warunkach powinien się zebrać Sejm, prasa prorządowa omawia perspektywy dalszego rozwoju wypadków. Zarówno w dziennikach stołecznych, jak prowincjonalnych, przeważa opinia, że nie należy się obecnie liczyć z rozwiązaniem parlamentu — raczej nastąpi odroczenie lub zamknięcie sesji. Rozwiązanie parlamentu nastąpiłoby w parę miesięcy później; mówi się o sierpniu, jako przypuszczalnym terminie.

W każdym razie zdaje się nie ulegać wątpliwości, że czynniki kierownicze są zdecydowane nie dopuścić do dłuższych obrad Sejmu — mimo, że ma on do załatwienia szereg spraw wielkiej doniosłości państwowej. Wystarczy tu wskazać przedewszystkiem sprawę reformy podatku obrotowego i wogóle całego przesilenia gospodarczego oraz ratyfikację szeregu traktatów międzynarodowych z planem Younga na czele.

Odpowiedzialność za zwłokę w załatwieniu tych wielkiej wagi zagadnień w całości spadnie na barki rządu i obozu rządowego.

Porządek dzienny jutrzejszego posiedzenia Senatu obejmuje:

1. Wybór wicemarszałka Senatu.
2. Projekt ustawy o ochronie drobnych dzierżawców rolnych.
3. Projekt ustawy o zniesieniu pobieranego od urzędników komunalnych dodatku od państwowego podatku dochodowego na rzecz związków komunalnych.
4. Projekt ustawy w sprawie uzupełnienia prowizorium budżetowego na czas od 1 stycznia do 31 marca.
6. Projekt ustawy zmieniającej ustawę o ochronie lokatorów.
6. Projekt ustawy w sprawie zmiany niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6. 2. 1928 zawierającego „Prawo o ustroju sądów powszechnych“.
7. Projekt ustawy w sprawie ratyfikacji polsko-niemieckiego układu waloryzacyjnego, podpisanego wraz z protokółami końcowymi w Berlinie dnia 5. 7. 1928 r.
8. Projekt ustawy w sprawie ratyfikacji III protokołu dodatkowego do konwencji handlowej z dnia 23. 4. 1925 roku między Rzeczypospolitą Polską a Republiką Czechosłowacką, podpisanego w Pradze dnia 9. 3. 1928 r.
9. Projekt ustawy w sprawie częściowej zmiany ustawy z dnia 1. 7. 1926 r. o stosunkach służbowych naukowców w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15. 7. 1927 r.

Zebranie Komitetu Wybor. listy nr. 24 na okręg gnieźnieński

W niedzielę na sali Stronnictwa Narodowego w Poznaniu odbyło się pełne zebranie Komitetu Wyborczego listy nr 24 na okręg gnieźnieński.

Przewodniczył dr. Tadeusz Zgajński z Gniezna Referat zasadniczy, dotyczący prac Komitetu i analizy wyników wyborów wygłosił p. dyr. J. Kawecki. Po referacie zdawali sprawozdanie z czynności przedstawiciele poszczególnych powiatowych komitetów wyborczych. Stwierdzono jednogłośnie, że wpływy Stronnictwa Narodowego rozszerzyły się i pogłębiły znakomicie. Wyrażono także

Do obywateli okręgu gnieźnieńskiego.

Rodacy! W dniu 1 czerwca br. odbyły się wybory uzupełniające posłów do Sejmu w okręgu gnieźnieńskim. Z ramienia Stronnictwa Narodowego akcję wyborczą za listą nr. 24, na której czele stał marszałek Wojciech Trampezyński, prowadził Komitet Katolicko-Narodowy tej listy. Komitet ten w szeregu odezw do społeczeństwa nawoływał do wzięcia udziału w wyborach już choćby z względu na konieczność przeciwstawienia się kandydatom niemieckim, gdyż Niemcy nigdy przed wojną swego przedstawiciela w tym okręgu nie mieli. Również zależało nam na przeciwstawieniu się fali wywrotowej, kierowanej przez socjalistów, a co gorsza, przez komunistów, którym listę unieważniono.

Odezwy nasze nie pozostały bez echa. Z radością stwierdzamy, że zarówno ludność miast, jak ludność wsi wykazała wielkie zrozumienie dla hasła, głoszonego przez Stronnictwo Narodowe. Na 170 zebrań w okręgu ani jedno nie zostało zakłócone, nawet przeciwnicy polityczni zachowali umiar w walce wyborczej i, choć nieraz zabierali głos na wiecach Stronnictwa Narodowego, starali się rzeczowo uzasadnić swe odmiennie stanowisko.

Również nie znalazły posłuchu, ze stanowiska narodowego niesłychanie szkodliwe, odezwy Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem, w których publicznie na wielkich plakatach nawoływano do bojkotowania wyborów.

Pomimo, iż głosowanie odbywało się na podstawie spisów wyborców z 1928 r., a w przeciągu tych lat musiały nastąpić wielkie zmiany w stanie ludności, jednak 63 proc. uprawnionych z 1928 r. stanęło do urny wyborczej, a także, co jest pocieszające i urzędniczy nie dali się zastraszyć i wykorzystali w znacznej mierze swe uprawnienia obywatelskie.

W ostatecznym wyniku Stronnictwo Narodowe zyskało 9268 głosów więcej na swoją listę, aniżeli w r. 1928. Z tego 6162 głosów przypada na głosy wiejskie, tak, że przybytek głosów na wsi na rzecz Stronnictwa Narodowego w porównaniu do r. 1928 wynosi 70 procent.

Z radością należy podkreślić, że ludność wiejska z wielkim uznaniem witała mówców narodowych, a samo głosowanie wykazało, że ludność ta przy pracy narodowej z łatwością się otrząsnie z bałamutów stronnictw klasowych. Niemcy przy tych wyborach stracili 2774 głosów w porównaniu z r. 1928, co wskazuje wyraźnie, że, gdyby polskie społeczeństwo nie było w r. 1928 rozbi-

przekonanie, że należy pracę narodową prowadzić nieustannie, gdyż tylko w ten sposób można będzie wśród szerokich warstw utrwalić podstawy programu Stron Nar. W tym kierunku przyjęto cały szereg wniosków organizacyjnych. Przemawiał także p. marszałek Wojciech Trampezyński, którego przemówienie przyjęto z entuzjazmem.

W rezultacie zebrania uchwalono poniższą odezwę do społeczeństwa okręgu gnieźnieńskiego, poczem Komitet rozwiązało zyczeniami przewodniczącego owocnej dalszej pracy.

jane przez „sanację”, która na dwie listy nr. 21 i nr. 30 pozyskała 26 000 głosów, a nie otrzymała żadnego mandatu i, gdyby obecnie nie było haniebnej akcji ze strony Bloku Bezpartyjnego na rzecz bojkotowania wyborów, to Niemcy — przy wyższym dzielniku wyborczym — nie zyskaliby swego prezydenta. Również spadła ilość głosów socjalistycznych z 26 235 na 12 732, co świadczy o wielkim otrzeźwieniu wśród szerokich warstw ludu pracującego.

Wyniki te wyborcze wskazują, że doświadczenia lat ostatnich nie pozostają bez śladu; i że hasło, stale głoszone przez Stronnictwo Narodowe — hasło obrony interesów narodu polskiego przez współdziałanie wszystkich warstw — znajduje coraz większe zrozumienie we wszystkich sferach społeczeństwa.

To też z otuchą patrzymy w przyszłość. Ale od nastrojów wyborczych do potężnej organizacji narodowej, która jedynie może zapewnić wpływ obozu narodowego na losy państwa — jest jeszcze bardzo daleko. To też wzywamy do nieustawiania w pracy narodowej i do rozszerzania, wzmacniania i utrwalania podstaw organizacyjnych Stronnictwa Narodowego. Tylko posiadając celowo i sprężysto prowadzoną organizację na terenie całego państwa można się spodziewać pewnego zwycięstwa Stronnictwa Narodowego.

W przekonaniu, że to wezwanie będzie wykonane, wyrażamy społeczeństwu polskiemu w okręgu gnieźnieńskim podziękowanie za udział w wyborach, a wszystkim, tak licznym pracownikom w komitetach wyborczych katolicko-narodowych listy nr. 24 za ich szlachetny zapał i poświęcenie w pracy wyborczej gorące uznanie.

Zarząd Wojewódzki Stronnictwa Narodowego:

Dr. Stanisław Celichowski, Dr. Stefan Dąbrowski, Jerzy Drobniak, inż. Feliks Godlewski, Józef Kawecki, Dr. Czesław Meissner, Leon Żółtowski, Tadeusz Powidzki, Dr. Celestyn Rydlewski, Rr. Marjan Seyda, Dr. Bożena Stelmachowska. **Za Komitet Wyborczy Katolicko-Narodowy listy nr. 24 na okręg gnieźnieński**

Wydział Wykonawczy:

Dr. Tadeusz Zgajński — Gniezno, Dr. Ignacy Trepiński — Gniezno, Franciszek Peterman — Środa, P. Paliński — Wągrowiec, Stanisław Ulatowski — Oborniki, Jakób Rosiński — Mogilno, Wacław Olek — Września. Poznań, dnia 15 czerwca 1930 r.

wie i Czechosłowacja, wstrzymały ratyfikację dlatego, że stan rzeczy w chwili zawierania konwencji został całkowicie zaburzony ze strony Niemiec przez nowe cła przeprowadzone przez min. Schiel'ego. Wobec tego zaletenie tego wniosku jednostronnego przez zarząd, jako nagłego, nie jest właściwe. Większością głosów uznano słuszność tego stanowiska i wniosek poszedł na zgromadzenie bez zaletenia nagłości.

Zgromadzenie — po przemówieniu pos. Strońskiego, stwierdzającym, dlaczego wniosek jest niezupełny w przedstawieniu sprawy, gdyż należy także usunąć przeszkody, które stanęły na drodze ratyfikacji — odesłało wniosek narazie do komisji, dając możliwość wprowadzenia tego uzupełnienia.

I istotnie delegaci polscy, pp. Łypacewicz i Stroński, osiągnęli porozumienie z p. Dernburgiem, przewodni-

czącym komisji gospodarczo-społecznej i sprawodawcą tego wniosku, oraz z innymi członkami komisji, tak, że na zgromadzenie wpłynął ten wniosek już z dodatkiem na końcu:

„...oraz celem zwrócenia się do rządów zainteresowanych o usunięcie wszelkich przeszkód, które mogłyby opóźnić tę ratyfikację”.

W tem brzmieniu wniosek został przyjęty przez zgromadzenie 7-go b. m. jednomyślnie, czyli okazało się, że istnieje w innych krajach zrozumienie istotnych powodów, które stoją na przeszkodzie ratyfikacji, a których szukać trzeba w Niemczech.

St. St.

We wczorajszym nagłówku: „Akta artykułu 19 paktu Ligi Narodów o rewizji traktatów zamknięte.” wypadł ciąg dalszy: „na zjeździe Związku Stowarzyszeń Ligi Narodów”.

Przed rozwiązaniem Reichstagu?

Po przerwie zebrał się wczoraj znowu parlament niemiecki Obrady jego toczą się w atmosferze wielkiego podniecenia, od wyników bowiem głosowania nad przedłożeniami rządowymi w sprawie pokrycia deficytu budżetowego zależy los gabinetu Brüninga, a prawdopodobnie nawet los samego Reichstagu. Panuje bowiem powszechna opinia, że w razie odrzucenia przedłożeń rządowych, co jest przy obecnych nastrojach zupełnie możliwe, nastąpi rozwiązanie obecnego Reichstagu i rozpisanie nowych wyborów.

Według ostatnich wiadomości partja demokratyczna postanowiła głosować przeciw t. zw. „Notopfer”, stanowiącej zasadniczy trzon przedłożeń rządowych. W dniach najbliższych ma się odbyć narada przywódców stronnictw rządowych z kanclerzem Brüningiem w sprawach, związanych z pokryciem deficytu.

Omawiając perspektywy nowych wyborów, większość dzienników stwierdza, że perspektywy te przed-

stawiają się niekorzystnie dla stronnictw centrowych, w szczególności dla Niemieckiej Partji Ludowej, odpowiedzialnej za politykę ministra skarbu Moldenhauera. Polityka ta wywołała silną niechęć zarówno w sferach „burżuazyjnych” z powodu zbyt wysokiego rozkładu podatków, jak i wśród socjalistów, którzy ostro protestują przeciw projektowi t. zw. „Notopfer” — daniny, którą mieliby zapłacić urzędnicy państwowi i prywatni.

„Deutsche Allg. Ztg.” w związku z tem przepowiada ewentualny sukces wyborczy socjalistów, którzy niedawno jeszcze tracili na wpływach wśród opinii publicznej. Inne pisma prorokują wielkie sukcesy hitlerowców, a nawet Hugenberg, który ostatnio wzmógł swą działalność.

Wielkie wrażenie wywołał w Niemczech świeżo ogłoszony raport końcowy agenta reparacyjnego Parkera Gilberta, który niezwykle ostro krytykuje niemiecką politykę finansową, zarzucając jej rozrzutność.

Naukowe odznaczenie

prof. Romana Rybarskiego

Najwyższa nasza instytucja naukowa, Polska Akademia Umiejętności, wyróżniła zaszczytnie naukową działalność prof. Romana Rybarskiego. Na dorocznym uroczystym posiedzeniu Akademii, które odbyło się w tych dniach w Krakowie, przyznano prof. Rybarskiemu nagrodę naukową za rok bieżący z funduszu im. Barszczyńskiego. Odznaczeniem tem zostało zaszczytne zarówno ostatnie dzieło znakomitego uczonego pt. „Handel i polityka handlowa Polski w XVI wieku”, jak i cała działalność naukowa laureata. Ostatnie dzieło prof. Rybarskiego opiera się na bogatym niewyczerpanym dotąd materiale źródłowym, opracowuje materiał dokładnie wnosząc do literatury naszej z okresu gospodarczych dziejów Polski cały szereg nowych szczegółów, i oświetla temat wszechstronnie.

Zważywszy, że prof. Rybarski, poświęcając wiele sił i czasu działalności politycznej, potrafi znaleźć ich jeszcze na wyczerpującą pracę profesorską, jako profesor Uniwersytetu Warszawskiego, i naukową, trzeba przyznać, że uwiecznienie tej ostatniej jest dlań wielkim triumfem.

Niestrudzonemu pracownikowi i znakomitemu uczonemu z okazji świetnego naukowego odznaczenia składamy hołd i życzenia dalszej owocnej pracy.

Nadzwyczajny zjazd

rektorów państw, szkół akademickich

Dnia 14 czerwca 1930 r. odbył się w Warszawie nadzwyczajny zjazd rektorów państwowych szkół akademickich. W zjeździe wzięli udział: rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, prof. Hoyer; rektor Uniwersytetu Warszawskiego, prof. Brzeski, w zast. rektora Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, prorektor prof. Sławiński, rektor Uniwersytetu Poznańskiego, prof. Kasznica, rektor Politechniki Warszawskiej, prof. Pszenicki, rektor Akademii Górniczej w Krakowie, prof. Skoczył, rektor Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego prof. Biedrzycki, rektor Akademii Medycyny Weteryn. we Lwowie prof. Markowski. Usprawiedliwili nieobecność: rektor Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, prof. Schramm, rektor Politechniki Lwowskiej, prof. Wejgiel, rektor Akademii Sztuk Pięknych w Krako-

wie, prof. Laszczyka, którego zastąpił rektor prof. Hoyer.

Zjazd poświęcony był rozpatrzeniu sytuacji, wytworzonej w Szkołach Akademickich, wskutek ograniczenia kredytów rzeczowych, przeznaczonych na bieżące potrzeby. Nadzwyczajny ten zjazd został spowodowany tem, że starania rektorów poszczególnych uczelni, jak również rektorów szkół warszawskich, działających w imieniu wszystkich szkół akademickich, nie dały zadowalających wyników. W pierwszym kwartale bieżącego roku budżetowego (kwiecień—czerwiec) ograniczone zostały wszystkie pozycje budżetów szkół, w szczególności zaś takie pozycje, jak dotacje naukowe na utrzymanie zakładów, utrzymanie kliniki, remont i konserwacja budowli, wydatki gospodarcze: Ograniczenie środków i tak niewystarczających w zakresie wymienionych pozycji, nie tylko tamuje normalne funkcjonowanie szkół, lecz również może w niedalekiej przyszłości doprowadzić do unieruchomienia poszczególnych zakładów. Zjazd rektorów liczy się wprowadzić z trudną sytuacją finansową, musi jednak zwrócić uwagę na to, że przewidziane budżetem wydatki rzeczowe na potrzeby szkół akademickich stanowią drobną kwotę i w cyfrach absolutnych i w stosunku do budżetu ministerstwa wyznań i oświaty, nie mówiąc już o ogólnym budżecie państwowym; w szczególności wydatki rzeczowe 11 państwowych szkół akademickich (w ogólnej ilości studentów około 40 000) wynoszą 11.702.606 zł rocznie w porównaniu z sumą ogólnego budżetu ministerstwa 458.776.456 zł.

Uczestnicy zjazdu rektorów udali się in corpore do ministra oświaty i przedstawił mu scharakteryzowaną powyżej sytuację, w poczuciu odpowiedzialności za losy powierzonych im pieczy uczelni, prosząc go, aby wyjechał u rządu otwarcie reszty należnych kredytów i zapewnienie uruchomienia ich w następnych kwartałach.

Minister oświaty w odpowiedzi, że całkowicie podziela zdanie rektorów w sprawie przyznanych budżetem kredytów rzeczowych, które uważa za zaledwie wystarczające dla erystencji szkół, uznając niemożliwość jakichkolwiek ograniczeń tych kredytów; zgodnie też z tem stanowiskiem poczynił i w dalszym ciągu czynić będzie starania aby zaległości bieżące były wyrównane a w przyszłości kredyty otwierane w pełnej wysokości.

Sprawa pokoju gospodarczego na XIV zjeździe Przyjaciół Ligi Narodów

Z pośród wielu spraw, omawianych i załatwionych na ostatnim zjeździe Międzynarodowego Związku Stow. Przyj. L. N. w Genewie, wymienić trzeba, poza sprawami mniejszości, bezpieczeństwa, art. 19-go Ligi Nar. o rewizji traktatów, jeszcze dział gospodarczy.

W zakresie gospodarczym równocześnie z początkiem prac zjazdu odbyła się 3-go b. m. osobno urządzona przez Związek Prz. L. N. druga już z rzędu międzynarodowa konferencja gospodarcza, w której wzięli udział przedstawiciele kilkunastu organizacji gospodarczych międzynarodowych pod przewodnictwem b. ministra francuskiego p. Le Trocquera, a z udziałem b. ministra niemieckiego p. Dernburga i in.

Następnie, na samym już zwykłym zjeździe, pojawił się m. in. wniosek, zgłoszony jako nagły i przyjęty w komisji, wzywający państwa, które jeszcze tego nie uczyniły, do ratyfikowania konwencji z 14 marca b. r. o zniesieniu zakazów przywozu i wywozu. Jak wiadomo, konwencji tej nie ratyfikowała jeszcze tylko Polska i Czechosłowacja spośród państw, które ją podpisały w Genewie 14 marca b. r. i były wymienione wśród 14

państw, od których ratyfikowania zależy wejście w życie konwencji. Wskutek tego uchwała taka musiałaby mieć szczególne znaczenie dla Polski.

Wniosek ten, zgłoszony jako nagły, brzmiał:

„Zgromadzenie Przyj. L. N. „stwierdza z wrastającym niepokojem trudności coraz większe, które stawiają zapory stosunkom handlowym i gospodarczym między narodami, „przekonane jest o powadze niebezpieczeństwa wynikającego z tego stanu rzeczy,

„nalega na stowarzyszenia poszczególnych krajów należące do Związku, aby podjęły konieczne kroki i swych rządów celem zapewnienia w najkrótszym czasie ratyfikacji konwencji handlowej z 14-go marca 1930 i konwencji o zniesieniu zakazów i ograniczeń przywozu i wywozu z 17 listopada 1927”.

Gdy sprawę nagłości tego wniosku przedstawiono w zarządzie Związku, zwrócił pos. Stroński uwagę na to, że wniosek zjawia się jako nagły, a jest ułamkowy, bo nie oświetla całości sprawy. Wiadomo bowiem, chociaż nie wymienia on państw, że dotyczy Polski i Czechosłowacji, a zarazem wiadomo, że Polska, oraz niewątpli-

Zuchwałe ograbienie Banku Handlowego w Łodzi

Uwolnienie zamkniętych funkcjonariuszy. — Bandyty w maskach zniknęli bez śladu. — Poszukiwanie policji.

Warszawa, 17. 6. (Tel. wł.) W sprawie napadu na Bank Handlowy w Łodzi nadchodzą dalsze szczegóły. Bandyty byli w zмовie z wydalonym Ottonem Jungem, który wpuścił ich do środka. W pokoju głównego kasjera znaleziono dwie butle z acetylenem oraz elegancką walizkę, zawierającą precyzyjne narzędzie, służące do przecinania płyt pancernych. Kasjer Przedpełski opowiada, że około godz. 7 przyszedł do Banku, aby przygotować na poniedziałek zestawienie kasowe za ubiegłe dwa tygodnie. Drzwi otworzył mu Jung. Gdy stanął na progu swego gabinetu, ujrzał operujących przy kasie 6 zamaskowanych, elegancko ubranych mężczyzn. Na widok wchodzącego kasjera, dwaj z nich wycelowali do niego rewolwery i w ten sposób zmusili go do otworzenia drzwi skrabca. Następnie zakneblowali mu usta i skrepowawszy zamknęli do skrabca, gdzie leżał już obezwładniony Hofman a niedługo wrzucono również skrepowanego Rewerskiego. Po pewnym czasie Rewerski zdołał się wyswobodzić z więzów i poprzecinał więzy swoim towarzyszom. W skarbcu było niewiele powietrza, to też z trudem uwieźleńi mogli oddychać.

Gdy już tracili przytomność, Przedpełski usłyszał rozmowę za drzwiami i poznał głos wicedyrektora Kalinowskiego. Zaczęli z całej siły bić pięściami w drzwi i krzyczeć. Dopiero po 5 godzinach wydobyto klucze zapasowe i

otworzono drzwi. Wyprowadzono ich półprzytomnych. Hofman odpowiada, że przybył do Banku, Jung który otworzył mu drzwi, zaczął go namawiać do gry w warcaby. Gdy zasiedli w portjerni do gry, wpadło 5 zamaskowanych mężczyzn z rewolwerami, a jeden z nich przyłożył im do skroni rewolwer, wołając: „Ani pary z ust”. Skrepowawszy Hofmana i owinawszy mu głowę ręcznikiem, bandyci położyli go pod drzwi skrabca, a potem zamknęli z innymi. Woźny Rewerski również został obezwładniony w portjerni, dokąd przyszedł, aby zastąpić woźnego Hofmana.

Bandyci, zapakowawszy do 4 walizek zrabowaną gotówkę, wyszli w towarzystwie Junga i wsiedli do czekającego ich samochodu i odjechali. — Charakterystyczne, że bandytów nie zauważyły silne posterunki policyjne, wartujące około Banku Polskiego, mieszczącego się na przeciwko gmachu Banku Handlowego.

Gdy przybył do Banku wicedyrektor Kalinowski i zastał drzwi zamknięte, udał się do oficyny, gdzie mieszczą się mieszkania woźnych. Spotkawszy woźnego Cybulskiego, kazał mu wybić szybę w oknie parterowym, wejść do środka i drzwi otworzyć. Do Warszawy przybyli przedstawiciele policji łódzkiej, którzy konferowali w centrali służby śledczej, badali kartoteki przestępców itd. (w)

Bandyci zrabowali około 300 000 zł.

Łódź, 17. 6. (PAT) Dotychczasowe śledztwo ujawniło, że bandytów było 6, w tem jedna kobieta. Zrabowali około 300 tys. zł w walucie polskiej i

zagranicznej. Na miejscu znaleziono 6 narzędzi złodziejskich. Bank Handlowy był ubezpieczony od wiamania.

Tragiczne skutki niedbalstwa

W Lubecie zmarło dotychczas 39 dzieci — Szczepionki przygotowywał niewykształcony w bakterjologii lekarz

Berlin, 17. 6. (PAT) Korespondent wydawnictwa „Ullsteina” donosi z Lubeki, że dotychczas zmarło 39 dzieci wskutek zakażenia szczepionką przeciwgruźliczą. Wśród opinii publicznej ustalilo się przekonanie, że nie zawiniły tu bynajmniej szczepionki francuskie dr. Calmette z Paryża, ale że winę ponoszą wyłącznie odpowiedzialne czynniki lubeckie. Prof. Deycke jest lekarzem chorób wewnętrznych, a nie bakterjologiem, a pomimo to wziął się do samodzielnego przygotowania szczepionek przeciwgruźliczych, nie zapewniając sobie kontroli jakiegos

bakterjologa. Pomagała mu niewykwalifikowana laborantka, zwykła sanitariuszka. Urządzenia bakterjologiczne nie odpowiadały wymaganiom technicznym. Z chwilą ujawnienia się fatalnych następstw szczepionek, pozostałe zapasy zostały natychmiast zniszczone, aby nie pozostał żaden ślad, któryby pozwolił na stwierdzenie niedbalstwa. Starano się całą winę świadomie zrzucić na Calmetta. Rzekomo urlopowany prof. Deycke dalej praktykuje w szpitalu. Prokuratura okazuje wobec niego niezrozumiałą pobłażliwość.

Skrzyński nie będzie posłem w Berlinie

Warszawa, 17. 6. (PAT) „Gazeta Polska” zamieszcza następującą notatkę: Upoważnieni jesteśmy do stwierdzenia, że wszelkie pogłoski ukazujące się od jakiegoś czasu w prasie polskiej i niemieckiej o mającej nastąpić niebawem nominacji p. Aleksandra Skrzyńskiego na stanowisko posła polskiego w Berlinie, są bezpodstawne.

Tarcia w rządzie sowieckim

Warszawa, 17. 6. (Tel. wł.) Przez Rygę nadeszły z Moskwy sensacyjne wiadomości o dymisji ludowego komisarza wojny Woroszyłowa. Dymisja ta jest skutkiem długiego zatargu, który powstał między Stalinem a Woroszyłowem na tle kolektywizmu. Dekretu o usunięciu Woroszyłowa jeszcze nie ogłoszono, ale funkcje jego pełni b. przywódca armii sowieckiej na Dalekim Wschodzie Bluecher, protegowany Stalina. W kołach komunistycznych oczekują również dymisji prezesa rady komisarzy ludowych Rykowa. — Przyczyną tej dymisji ma być ogłoszenie ostatnio w prasie sowieckiej listu Kamieniewa, zawierającego sensacyjne szczegóły o akcji Rykowa przeciwko Stalinowi. (w)

Przyjazd literatów angielskich.

Gdynia, 17. 6. (Tel. wł.) Dziś rano na statku „Baltavia” przybyła z Londynu wycieczka 20 literatów angielskich. Pisarzy angielskich powitał w porcie przybyły z Warszawy p. Maciej Wierzbński. Anglicy po zwiedzeniu

Gdyni i Gdańska, wyruszą wieczorem do Warszawy. W programie objazdu po Polsce przewidziany jest Poznań. S. B.

Pożary wsi

Łódź, 17. 6. We wsi Spieniepicze wybuchł pożar. Spłonęły doszczętnie 22 gospodarstwa z narzędziami rolniczymi. Pożar powstał wskutek rzuconia niedopałka papierosa.

Będzin, 17. 6. (PAT) We wsi Piotrkowice pow. Miechów — wybuchł 15. h. m. pożar, który zniszczył całą wieś liczącą około 40 gospodarstw włościańskich. Szkody wynoszą przeszło 600 tys. zł.

Ku czci śp. gen. Iwaszkiewicza

Lwów, 17. 6. (PAT) Na tutejszym cmentarzu odbyło się poświęcenie pomnika na grobie gen. Iwaszkiewicza, obrońcy Lwowa w latach 1919 i 1920. Pomnik wystawiono staraniem „Straży Mogił Bohaterów”.

70-letni dzieciobójca

Katowice, 17. 6. (PAT) W procesie o dzieciobójstwo przeciwko 70-letniemu Pawłowi Kozłowi, byłemu leśnikowi i jego 26-letniej gospodyni Karolinie Witosowej sąd przysięgłych w Cieszynie wydał onegdaj wyrok, skazujący Pawła Kozła na karę śmierci przez powieszenie a Karolinę Witosową na 6 lat ciężkiego więzienia.

Prześladowanie Polaków w Kownie

Wilno, 17. 6. (PAT) „Słowo Wileńskie” donosi, że wszyscy robotnicy Polacy pracujący w warsztatach lub przedsiębiorstwach państwowych w Kownie zostali zwolnieni. W stosunku do rozmawiających po polsku sto-

sowane będą specjalne kary włącznie do pozbawienia ich pracy.

Owsiejenko w Gdańsku

Gdańsk, 17. 6. (PAT) Od środy ub. tygodnia bawi tu poseł sowiecki w Warszawie Owsiejenko. Zwiedził port gdański, a następnie uczestniczył w próbie przejażdżce wybudowanego dla Sowietów parowca „Wologda”. Prasa gdańska z wielkim zadowoleniem wita przyjazd posła do Gdańska spodziewając się zaciesnienia i rozwoju stosunków gospodarczych pomiędzy W. M. Gdańskiem a Rosją Sowiecką.

Za 1,95 zł

miesięcznie codzienną gazetą, przynoszącą szybkie i obszernie informacje o wydarzeniach w kraju i zagranicą, w objętości około 10 stron, jest **Oreodownik Wielkopolski!** Spamiętaj to sobie i opowiedz życzliwie sąsiadowi.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urządowe sprawozdanie targowe Komisji notowań cen. Poznań, 17 czerwca 1936.

Spędzono: wołów 82, buhai 342, krów 402, świń 2198, cieląt 824, owiec 295; razem — 4143 zwierząt.

Płacono za 100 kg żywej wagi za: (Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi).

BYDŁO:

Woły:
Pełnomięsiste wytuczzone nieoprzegane 114—120
Mięsiste tuczzone, młodsze do lat 3 108—112
Mięsiste tuczzone starsze 000—000
Miernie odżywione 000—000

Buhaje:
Wytuczzone pełnomięsiste 116—120
Tuczzone mięsiste 104—110
Nietuczzone, dobrze odżywione starsze 090—100
Miernie odżywione 000—000

Krowy:
Wytuczzone pełnomięsiste 112—120
Tuczzone mięsiste 104—110
Nietuczzone, dobrze odżywione starsze 090—096
Miernie odżywione 060—070

Jałowice:
Wytuczzone pełnomięsiste 116—124
Tuczzone mięsiste 108—115
Nietuczzone, dobrze odżywione starsze 096—100
Miernie odżywione 000—060

Młodzież:
Dobrze odżywione 090—096
Miernie odżywione 088—090

Cielęta:
Najprzodniejsza cielęta wytuczzone 150—160
Tuczzone cielęta 140—146
Dobrze odżywione 120—130
Miernie odżywione 104—114

OWCE:

Wytuczzone, pełnomięsiste jałowice i młodsze skopy 134—140
Tuczzone starsze skopy i maciorci 110—120
Dobrze odżywione 084—100
Miernie odżywione 000—000

ŚWINIE (TUCZNIKI):

Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi 186—190
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi 180—184
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi 174—178
Mięsiste świnie ponad 80 kg Macior i późne kastraty 150—160
Świnie bekonowe 174—178

Przebieg targu bardzo spokojny.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.8,885 zł, w Gdańsku na Warszawę 8.89 1/2 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płaci dziś za 100 mkn. w dewizach 212,78 do 211,98 zł, gotówką 212,38 zł; za 100 guld. gd. w dewizach 173, do 172,55 zł, gotówką 172,89 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 17. 6. 1936

Dzisiejsza giełda miała tendencję równie utrzymaną i prawie we wszystkich papierach zaistniało większe zapotrzebowanie.

Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych chętnie nabywano poz. konwers. po 54,75 proc. i prem. dolarowe po 65.— (za sztukę 5.— dol.), oraz płacono za 8 proc. listy dolarowe Pozn. Ziem. Kredyt 96 proc. (przy dew. 8,90), 4 proc. listy zast. konwert. ziem-

skie po 43 proc. i 6 proc. listy tytnie po 17,50 (za 1 ctr. mtr.).

Z akcji bankowych robiono transakcje Fwileckim Potockim po 60.— i dopytywano się o Bank Polski po 168.— Reszta papierów pozostała bez notowania z powodu braku oddawców. Specjalnie dopytywano się o Cegielskiego po 51.—, o Herzfelda po 30.—, o R. Maya po 61.— oraz Unję po 68.— Cedula giełdowa Giełdy Pozn. Poznań, 17. 6. 1936 r.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 54,75 P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziem. Kred. 96 P.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 43 P.

(Kurs w złotych)

6% listy tytnie Pozn. Ziem. Kred. 17,50 P.
5% Pożyczka premjowa serja II 65.— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Kwilecki, Potocki i S-ka I—II em. zł. 60.— +
Bank Polski I em. 168.— P.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)
Lubań. — Wronki I—IV em. 100.—
Tendencja: Utrzymana.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 17. 6. 1936.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjed. tr.: 8,88 1/2 sp.: 8,90 1/2 kup.: 8,86 1/2

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Bukareszt	5,30 1/2	5,32	5,29
Budapeszt	156,05	156,45	155,65
Belgia	124,45	124,76	124,14
Gdańsk	173,25	173,68	172,82
Holandja	358,75	359,65	357,55
Kopenhaga	238,70	239,30	238,10
Londyn	43,33 1/2	43,44	43,23
Nowy Jork	8,91	8,93	8,89
Paryż	35,01	35,10	34,92
Praga	26,45	26,61	26,39
Szwajcaria	172,75	173,10	172,32
Sztokholm	239,57	240,17	238,97
Wiedeń	125,86	126,17	125,55
Włochy	46,73	46,85	46,61
Berlin	212,78		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

4% poz. inwest. 111,00
5% poz. premj. dol. 63,50
5% poz. konw. 55,50

Akcje w złotych:

Bank Polski 168,00—167,50
Bank Zw Sp Zarob. 0,00— 72,50
Sita i Światło 0,00— 85,00
Chodorów 0,00—140,00
W. T. F. Cukru 0,00— 32,50
Lilpop 0,00— 27,75
Tendencja słabsza.

PLODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg

Berlin, 17. 6. 1936.

Pszonica march. od st. załad. 0,00— 0,00
Tendencja spokojna.
Żyto march. od stacji załad. 72 kg 173,00—177,00
Żyto śląskie cif Berlin sp. i tr. 172,50—173,00
Tendencja: natychm. towar wagonowy, częściowo poparta, pozatem stała.

Owies march. od stacji załad. 151,00—165,00
Tendencja mocna.
Jęczmień pastewny i przemysłowy 167,00—182,00
Tendencja stała.

Mąka pszenna 34,00—42,25
Tendencja słabsza.

Mąka żytnia 21,10—24,25
Tendencja spokojna.

Ospa pszenna 07,60—08,10
Tendencja słabsza.

Ospa żytnia 7,75—08,00
Tendencja spokojna.

Groch Victoria 24,00—29,00
Groch dr. jadalny 21,00—25,00
Groch pastewny 18,00—19,00
Peluska 17,00—18,00
Bób polny 15,50—17,00
Wyka 19,00—21,50
Łubin niebieski 15,75—17,25
Łubin żółty 21,25—23,50
Makuch rzepakowy 10,60—11,80
Makuch lniany 15,75—16,25
Sról Soya 12,00—13,00
Płatki ziemniaczane 13,00—13,40
Płatki ziemn. nadzw. warunk. łącznie z workiem 14,40—14,80

Ogólna tendencja stała.

Sioma żytnia pras drut. 1,00— 1,15
Sioma pszena pras drut. 0,85— 1,05
Sioma owsiana pras drut. 0,60— 0,70
Sioma jęczm. pras drut. 0,60— 0,70
Sioma żytnia dl. wiaz. 0,85— 1,05
Sioma żytnia pras sznur. 0,75— 0,90
Sioma p. praas. sznur. 0,65— 0,75
Sieczka 1,55— 1,70
Tendencja spokojna.

Siano zwykłe handl. nowe 1,50— 1,70
Siano dobre I. pokosu nowe 1,90— 2,20
Lucerna luźna nowa 2,65— 2,90
Tymoteusz luźny n. zbiory 2,40— 2,60
Siano koniczynowe — nowe zbiory 2,30— 2,50
Tendencja wyczekująca.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 17. 6. 1936.

Wyplaty na Warszawę 46,85—47,05
Noty wielkie 46,725—47,125

W pierwszych 10-ciu latach
winna każda matka dziecko swe myć i kąpać tylko za użyciem czystego łagodnego
MYDŁA DLA DZIECI NIVEA
Dziecko będzie jej za to wdzięczne, gdyż zaoszczędzi sobie w przyszłości wiele kłopotów o zachowanie dobrej cery. Mydło Nivea jest wyrobione według przepisów lekarskich specjalnie dla wrażliwej skóry dziecka.
Cena: Zł. 1.50

Światła, powietrza i słońca! a do tego KREM NIVEA

W ten sposób otrzymamy zdrową i wspaniale opaloną skórę. Postępujemy tak również w dni pochmurne, ponieważ już wiatr i świeże powietrze przyczyniają się do opalenia skóry. Ciało winno jednakże być *sudie*, jeśli wystawia się je na bezpośrednie działanie słońca. Nie zapominajmy o poprzednim natarciu kremem Nivea, w ten sposób bowiem usuwamy niebezpieczeństwo bolesnego, spalenia skóry. Nivea krem jest jedynym kremem, zawierającym euceryt. Na tem właśnie polega jego skuteczność.

Tubki po Zł. 1.35 i 2.25 | Pudełko po Zł. 0.40, 0.75, 1.40 i 2.60
Wyrób krajowy firmy PEBECO, sp. z o. odp. w Katowicach

Tw 1650

Zjazd Delegatów Związku Miast

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Warszawa, w czerwcu.

Dwudniowe obrady zjazdu Związku Miast, poprzedzone nabożeństwem w Katedrze, toczyły się w sali rady miejskiej przy stosunkowo licznych udziałach delegatów. Zagał je prezes zarządu Związku prez. Warszawy inż. Słomiński. Wśród gości obecni byli ministrowie Składkowski i Matakiewicz, przemawiał jednak tylko min. Składkowski, wbrew oczekiwaniom — niezwykle blado, rzucając kilka ogólnikowych frazesów i życzeń. Bardzo serdecznie witani byli przez zjazd poseł Finlandji, przemawiający w imieniu miast fińskich i przedstawiciel Pragi czeskiej.

Po dokonaniu wyboru prezydium i komisji weryfikacyjnej, oraz przyjęciu regulaminu dyr. Związku Porowski złożył sprawozdanie z działalności, podkreślając wielką opieszałość większości miast, zalegających w opłacaniu składek.

O budownictwo mieszkaniowe

Posiedzenie popołudniowe poświęcone było sprawie budownictwa mieszkaniowego. Dr. J. Zawadzki, rozwija plan swój o budowaniu obowiązkowym domów dla swoich pracowników przez rząd, samorządy, i większe przedsiębiorstwa a dla pozostałej ludności z pożyczek, ściąganych przymusowo od wszystkich lokatorów i właścicieli domów. Drugi referent dr. Gross z Krakowa mówił głównie o potrzebie planowości w finansowaniu budownictwa mieszkaniowego, a trzeci p. Rapalski (z socjalistycznego magistratu łódzkiego) domagał się budownictwa „społecznego” kosztem „kamiczników” i „kapitalistów”.

Oba projekty rozwiązania sprawy mieszkaniowej znalazły ostrych krytyków. Prof. Staniszkis w dyskusji oświadczył, że główna trudność, którą się pomija, to reglamentacja mieszkań, tak samo szkodliwa, jak wojenna reglamentacja produkcji rolnej i tak samo, jak po zniesieniu dopiero sekwestrów i kontyngentów wzrosła produkcja, dochodząc do katastrofalnej dla rolników nadprodukcji — tak samo bez zniesienia podobnej reglamentacji w zakresie mieszkaniowym nie rozwiąże się tej sprawy. Mówca zwraca uwagę, by zarząd Związku miast opracował w ciągu miesiąca program budownictwa mieszkaniowego.

W dyskusji ujawniły się dwa przeciwne sobie poglądy: socjalistyczny i przeciwstawiający się dotychczasowej gospodarce socjalistycznej w dziedzinie mieszkaniowej.

Sprawa finansów miejskich

W drugim dniu zjazdu dr. Konrad Iski zobrazował stan finansów miejskich, który przedstawia się rozpaczliwie. Większość miast nie może pokryć zwyczajnych wydatków i wykonywać swoich obowiązków. Wstrzymanie robót inwestycyjnych i brak środków na opłacenie już wykonanych robót stawia miasta w ciężkie położenie. Wielokrotne zabiegi zarządu Związku miast u władz państwowych, zmierzające do polepszenia sytuacji miast, pozostały bez skutku. Referent domaga się wobec niezwykle poważnej sytuacji finansów miejskich umorzenia lub odroczenia na dwa lata conajmniej spłaty pożyczek, zaciągniętych przez miasta od skarbu na zatrudnienie bezrobotnych i wszelkich pożyczek markowych, przyspieszenia wypłaty przez skarby wszelkich należności miastom, dostarczania środków na wykończenie rozpoczętych inwestycji, przywrócenia miastom odjętych dochodów, zaniesienia nakładania nowych obciążeń i t. p. Poza tem referent stwierdza, że obec-

ne formy nadzoru państwowego nad samorządem, zwłaszcza sposób zatwierdzenia budżetów samorządu przez władze nadzorcze, godzą w samą istotę samorządu i domaga się odpowiedniej zmiany przepisów w tym zakresie.

Drugi referent, p. St. Zbrożyna, stwierdza potrzebę posiadania przez samorządy samodzielnych i własnych instytucji kredytu komunalnego. Monopolizowanie kredytu komunalnego w ręku państwa uznać należy za niewskazane dla interesów samorządu. Komunalne kasy oszczędności powinny stworzyć z centralnymi instytucjami bankowymi samorządu odpowiednią organizację kredytu krótko i długoterminowego dla samorządu i te instytucje kredytowe samorządu powinny otrzymać możność emitowania w kraju i zagranicą własnych obligacji. Skarby państwa i państwowe instytucje kredytowe powinny zająć się dostrzeżaniem miastom taniego kredytu na zadania zlecone samorządowi (szkolnictwo, walka z włoścogostwem i żebractwem, szpitalnictwo, walka z chorobami zakaźnymi i t. p.). Poza tem referent domaga się pozwolenia miastom na konwersję starych zob-

wiązań obligacyjnych, na obligacje centralnych organizacji kredytowych samorządu, żeby usunąć z rynku niepoważne papiery i oszczędzić miastom wydatków na administrowanie drobnymi zobowiązaniami obligacyjnymi.

Wniosek w kwestji budownictwa

Dyskusja nad referatem dr. Zawadzkiego i dwoma koreferatami w sprawie budownictwa mieszkaniowego stwierdziła, że wywody i wnioski tych referatów są tylko wnioskami samych referentów i wszyscy mówcy w tej sprawie domagali się innego rozwiązania. Bardzo manifestacyjnie wystąpili ze swoją propagandą „budownictwa społecznego” socjaliści, wywołując energiczne sprzeciwy. Wobec tego jedynie racjonalnym wydaje się wniosek zgłoszony przez prof. Staniszkisa, delegata warszawskiej rady miejskiej. Wniosek ten brzmi:

„Zjazd Związku miast, uznając całą wagę rozwiązania budownictwa mieszkaniowego, odsyła wnioski w sprawie budownictwa zgłoszone przez referentów dr. Zawadzkiego, p. Grossa i p. Rapalskiego do zarządu Związku Miast z wyznaczeniem miesięcznego terminu na przygotowanie projektu, będącego wyrazem oficjalnej opinji Związku Miast, celem przedłożenia go czynnikiem rządowym”.

Diagnoza bez wniosku

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Warszawa, 15 czerwca.

Artykuły Jerzego Szuriga w „Przełomie” o „kryzysie ideowym obozu prorządowego” wywołały już bardzo silny odzew w obozie antyrządowym. W kołach prorządowych mamy do zanotowania jedynie jeden głos: socjalistycznego „Przedświtu”, głos nieprzychylny, napastliwy, nawet niepolemiczny, lecz usiłujący autora, przemawiającego z widoczną dobrą wolą — ośmieszyć i zironizować, jeśli nie okpić. To milczenie prasy prorządowej, jakkolwiek wiadomo powszechnie z rozmów prywatnych, że w jego łonie panuje silne wrzenie, istotny „przełom” wskutek zawiedzionych nadziei — jest bardzo wymowne. Świadczy, że nie wiedzą „sanatorzy”, co wogóle robić a w stosunku do wystąpień Zjednoczenia pracy wsi i miast — nie wiedzą jak się dalej kolaboracja tych grup prorządowych rozwinie i jak postąpić w danym wypadku.

Grupa „Przełomu” należy do tego grona pilsudczyków, którzy, świadomi rozprężenia w własnym obozie, chcą za każdą cenę ocalić autorytet swego wodza. Ostatniem zawołaniem Szuriga jest: „Pracować musimy z całym siłą, by odrobić popełnione błędy i odzyskać zmarnowany czas”.

To jest tylko zawołanie, hasło. Doszli do tego hasła członkowie tej grupy po gruntownej analizie, której rekapitulacja brzmi bardzo pesymistycznie:

„Okres lat czterech, jeśli idzie o pracę wychowawczą wśród społeczeństwa o wytworzenie nurtu ideowego, oczyszczenie atmosfery życia publicznego w Polsce i dokonanie solidnej roboty przygotowawczej dla mających nastąpić rozwiązań, został przez obóz prorządowy całkowicie zmarnowany. Ideowo jesteśmy w defensywie, na nasze chorągwie organizacyjne padł cień. Jesteśmy w cięższej sytuacji niż przed laty czterema i urzeczywistnienie hasła, rzuconych przez Pilsudskiego w r. 1926., jest znacznie trudniejsze dziś, niż wówczas, a choćby nawet w r. 1928.”

Konkluzje takie są umotywowane bardzo surowo:

„Zarzutem, który postawimy dziś obywateli prorządowemu, jest operowanie wśród społeczeństwa wyłącznie hasłami

negatywnymi, jest całkowite pochłonięcie obozu walką destruktywną z przeszłością. „Od stworzenia pozytywnego planu działania, od przemyślenia i opracowania tych wytycznych postępowania, w którym braku stworzyć można jedynie zamęt w umysłach i chaos w kraju, a które niestety tak brzydko „programem” się zowią — odżegnaliśmy się jako B B W R. z oburzeniem i stanowczością niezłomną. „Tkwiąc w beczynności, szerząc w społeczeństwie przez głoszenie hasel wyłącznie negatywnych zniechęcenie do interesowania się sprawami Państwa, propagując swym zaraźliwym przykładem wśród ogółu obywateli dewizę koszar: nie myśleć, nie mądrzyć się, popielniamy grzech śmiertelny wobec podstawowego założenia rewolucji majowej, którem było wzmocnienie państwa i na zdrowych fundamentach oparty jego rozwój. Państwo bowiem silne jest nie tylko sprężystą władzą, ale przede wszystkim głębokim poczuciem odpowiedzialności za nie ogółu obywateli.”

Ostra ta diagnoza ideowa obozu „sanacyjnego” świadoma jest konsekwencji. Czują krytycy, że jedynym cementem, wiążącym cały ten osobliwy zespół, jest osoba Józefa Pilsudskiego. Czują, że jeżeli jeszcze ten obóz żyje, to żyje jego kapitałem, choć przynajmniej, że „niestety niewątpliwa rabunkowa gospodarka czteroletnia obozu prorządowego oraz samozwańcze szafowanie na każdym kroku jego imieniem niewątpliwie go (kapitał) nadszarpnęła”.

Po znakomitej analizie swego obozu brak jednak odpowiednich, jedynie właściwych i jedynie trafnych wniosków. „Przełom” zapomina, że brak programu powstał dlatego, że go wogóle obóz pomajowy — nie ma. Taka analiza, podobne oceny były już nieraz precyzowane w naszej publicystyce, jednakże „sanacja” nie chciała nigdy ich uznać. Teraz rozlegają się głosy krytyki z własnych szeregów, które o tyle tylko są znamienne, że podnoszą te same momenty, te same zarzuty, jakie dotąd formułowała opozycja. Może po pewnym czasie i grupa „Przełomu” przyjdzie do przekonania, że w obozie pomajowym, że w założeniach rewolucji majowej — program, poza dążeniem do osiągnięcia władzy — nie było.

Gdy się dochodzi do tak gruntownej analizy, jakiej dokonywa dziś „Prze-

lom”, gdy to czyni z taką odwagą, powinien pójść dalej: skapitulować praktycznie. Wystąpienia „Przełomu” są kapitulacją ideową „obozu rewolucji majowej”, kapitulacją nieuchronną. Czas teraz nadchodzi na kapitulację faktyczną. Przyjdzie i ona bezapelacyjnie.
H. W.

Skandal

Z Ludwikowa pod Poznaniem przesłała nam grupa gości warszawskich ze słusznym oburzeniem kartę widokową, przedstawiającą miejską dworzec i okolicę. Podpis brzmi: „Ausflugsort Ludwigshöhe bei Posen”.

Jest to skandal, żeby coś podobnego było możliwym jeszcze w r. 1930 tuż pod bokiem Poznania. Wstydzicie się musimy wobec Warszawy!

Protest parafjan w Połajewie

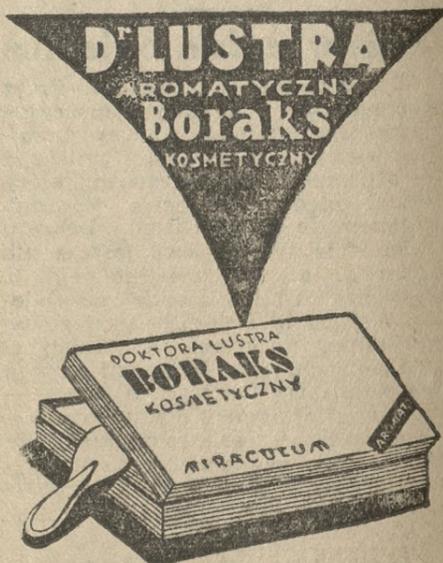
Połajewo, pow. obornicki w czerwcu.

Przeciwko napaści „Piasta Wielkopolskiego” w nrze 125 na tutejszego ks. proboszcza z okazji wyborów, przyrzeczeniem zarzucał mu nadużycie ambony, parafianie tutejsi wystąpili z energicznym protestem; podpisało się pod nim przeszło 30 najpoważniejszych obywateli miejscowych.

W proteście tym stwierdzają, iż prawdą jest, że ks. proboszcz radził swym parafjanom głosować każdemu według swego sumienia, jednakowoż tylko na takiego posta, który będzie bronił zasad religji, Kościoła Katolickiego i Konkordatu. Nieprawdą jest natomiast, jakoby urządził pogadanki polityczne i zwalczał „Piasta”, oraz że miał wydzierżawić rolę na znacznie wygórowanych warunkach. Miejscowi obywatele wiedzą, że wydzierżawienie wogóle jeszcze nie nastąpiło i z oburzeniem odpierają tego rodzaju fałsze. Następują podpisy.

Pożyczka na Mościce

Warszawa, 17. 6. (PAT). Dzienniki donoszą za agencją Iskra, że Bank Gospodarstwa Krajowego uzyskał u swoich korespondentów zagranicznych kredyt na okres 19-tomiesięczny w wysokości 210 tys. ft. szt., czyli około 9 milionów zł przeznaczonych dla Państwowej Fabryki Związków Azotowych. Pożyczka ta będzie zużyta na dalsze udoskonalenie urządzeń fabryki w Mościcach.

niezrównany dzięki własności zmiękczenia najtwardszej wody!

Tw 1644

Przed Kongresem Eucharystycznym

Instrukcja w sprawie I. Kongresu Eucharystycznego

Zaszczyt podejmowania pierwszego Krajowego Kongresu Eucharystycznego nakłada na Poznań i na Wielkopolskę szczególne obowiązki. Poza Komitetem Wykonawczym, który zadanie swoje spełnił nadzwyczaj umiejętnie i w duchu przykładowego poświęcenia się dla sprawy Bożej, powinno się nasze duchowieństwo i społeczeństwo obu Archidiecezji szczerze i z potrzeby serca przyczynić do jak najpomysłniejszego wyniku tego wielkiego obchodu.

Spodziewam się więc, że wielebne duchowieństwo, po dalszym przygotowywaniu wiernych na Kongres Eucharystyczny, w ostatniej chwili użyje całego swojego wpływu, aby z każdej parafii wyjechało do Poznania większe grono osób, a pozostali przez cały czas trwania Kongresu żyli w łączności z jego nabożeństwami i pracami. Nie dość sprowadzić pielgrzymkę na ostatni dzień Kongresu, ale należy się postarać, aby już w pierwszych trzy dni zjazdu uczestniczyli w walnych zebraniach i obradach sekcyjnych tacy przedstawiciele parafii, którym czas i warunki na to pozwalają.

Oczekuję również, że w tychże zebraniach weźmie, o ile możliwości, liczny udział samo duchowieństwo, dając wiernym swoim przykładem zajmowania się naszymi wielkimi zagadnieniami religijnymi.

Co do samego Poznania jestem przekonany, że społeczeństwo tutaj, chlubnie znane z poważnego traktowania spraw kościelnych i bezwzględnie jednomyślne, gdy chodzi o rzeczy wiary, złoży z tej okazji wobec całej Polskiej historii dowód swego silnego katolicyzmu i bezwarunkowej współpracy ze swym arcybiskupem. Więc nietylko przybierze się w odświętnej szacie, ale w poszczególnych obchodach Kongresu, nabożeństwach i zebraniach starym zwyczajem budować będzie bliższych i dalszych parafian swą jedyną religijnością, swym licznym udziałem, usłużnością i serdecznością. Dla osoby Legata papieskiego okaże żywiołową manifestację z okazji jego przyjazdu bezgranicznie przywiązanie, które serce polskie żywi dla Stolicy św. i dla osoby Ojca św. Piusa XI.

W szczególności zarządzam z okazji Kongresu co następuje:

1. Przyjęcie Legata papieskiego J. E. ks. arcybiskupa Marmagiego dnia 25 b. m. o godzinie 17.07 na dworc kolejowym odbędzie się w formie uroczystej z udziałem Prześwietnej Kapituły Archikatedralnej, Kolegji św. Marii Magdaleny, duchowieństwa parafjalnego, zakonów męskich i organizacji katolickich. Publiczność witać będzie Legata papieskiego na dworcu i w Jego przejeździe do pałacu prymasowskiego tak jak tego wymaga Jego wysoka misja. Od godziny 17.07 do 17.30 witać będą wszystkie kościoły poznańskie wysłannika Ojca św. uroczystym biciem w dzwony.

2. W wszystkich parafjach obu archidiecezji dzwonić będą wszystkie dzwony:

- a) dnia 26 czerwca od godziny 9 do 9.15 na rozpoczęcie Kongresu;
- b) 27 i 28 czerwca od godziny 20 do 20.15;
- c) 29 czerwca na zakończenie Kongresu od godziny 12 do 12.30.

3. W Poznaniu odbędą się nabożeństwa w trzech obrządkach, wyliczone w programie Kongresu. Na prowincji, o ile księża pozostaną na parafjach, odbędzie się w dniach 26, 27 i 28 czerwca pod wieczór wystawienie Przenajświętszego Sakramentu w monstrancji z litanją do Najśw. Serca Jezusowego, suplikacjami i Tantum ergo. — Komitet Wykonawczy Kongresu wydał dla tych nabożeństw specjalne triduum eucharystyczne, które nabyć można w Księgarni św. Wojciecha.

4. Z dnia 28 na 29 czerwca odbędzie się w Poznaniu i na prowincji całonocna adoracja Przenajświętszego Sakramentu, wystawionego w monstrancji. Poza Poznaniem zakończy się to wystawienie uroczystą sumą i Te Deum. W Poznaniu zaś zakończyć należy nocną adorację błogosławieństwem po jednej z wcześniejszych mszy św., aby wierni następnie uczestniczyć mogli w uroczystej procesji eucharystycznej.

5. Aby uczestnikom Kongresu umożliwić codzienną Komunię św., u-

dzielać niniejszem na czas Kongresu jurysdykcji do słuchania spowiedzi wszystkim księżom świeckim i zakonnym, którzy w swoich diecezjach posiadają tę jurysdykcję.

Kierownicy pielgrzymek z poza Poznania powinni dbać o to, aby pątnicy wypowiadali się już w swoich parafjach.

6. Co do stroju liturgicznego na uroczystą procesję w dzień 29 czerwca postanawiam:

- a) księża mitraci ubiorą się w kapę i infulę; b) członkowie kapituł katedralnych i kolegiackich wezmą capa magna, o ile im przysługuje, albo swój strój chóralny; c) palacy Jego Świątobliwości ubiorą się w komżę i mantolę; duchowni szambelani Jego Świątobliwości w fioletowy mantelone bez komży; d) reszta duchowieństwa wdzije komżę bez stuy.

7. Kawalerowie Zakonu Maltańskiego i świeccy szambelanowie Jego Świątobliwości wystąpią na tejże procesji w uroczystych strojach.

8. W piątek 27 czerwca zwołam wszystkich tego dnia w Poznaniu przebywających katolików od obywateli wstrzymania się od potraw mięsnych. Od tegoż obowiązku są liściem pasterskim z dnia 7 marca 1924 roku zwolnieni w całym kraju pątnicy, będący w drodze na Kongres Eucharystyczny.

9. Z racji Kongresu korzystać mogą kapłani i wierni z następujących przywilejów:

- a) w Poznaniu, jako siedzibie Kongresu mogą kapłani w kościołach, w których z dnia 28 na 29 czerwca odbywa się nocna adoracja, zacząć odprawianie Mszy św. o północy i od tej chwili rozdawać Komunię św. (list apostolski z dnia 7 marca 1924 r.); b) w inne dni Kongresu wolno rozpocząć odprawianie mszy św. i rozdzielanie Komunii św. o godzinie 2 po północy; c) kapłani będący na nocnej adoracji, mogą odmówić oficjum de Sanctissimo, zamiast oficjum dnia (tenże list apostolski); d) dnia 28 czerwca mogą kapłani odprawić mszę św. wotywną de Sanctissimo Sacramento jako pro re gravi (tenże list apostolski); e) na mocy wymienionego listu apostolskiego udzielam prawa binowania tym kapłanom, którzy po parafjach na prowincji przyjęli zastępstwo księży, biorących udział w Kongresie. Z prawa binowania mogą księża zastępcy korzystać w razie potrzeby nietylko w niedzielę 29 czerwca, ale także w pierwsze trzy dni Kongresu.

10. W związku z Kongresem Eucharystycznym i w czasie jego trwania dostąpić można w Poznaniu następujących odpustów:

- a) odpustu zupełnego pod zwykłymi warunkami, odwiedzając jeden z kościołów lub kaplic publicznych i biorąc udział w procesji dnia 29 czerwca;
- b) odpustu zupełnego pod zwykłymi warunkami, otrzymując błogosławieństwo papieskie, którego 29 czerwca po końcowej sumie pontyfikalnej w stadionie udzieli Legat papieski;
- c) odpustu 7 lat i 7 kwadragen za każde nawiedzenie Najświętszego Sakramentu, za każdy udział w nabożeństwach kongresowych i za każdy udział w zebraniach kongresowych;
- d) 100 dni odpustu za jakikolwiek akt dokonany w duchu pokuty.

11. W całym kraju dostąpić można z okazji Kongresu Eucharystycznego i w czasie jego trwania:

- a) odpustu zupełnego pod zwykłymi warunkami, nawiedzając w czasie Kongresu publiczny kościół lub kaplicę i modląc się o powodzenie Kongresu;
- b) 300 dni odpustu za każdą modlitwę, dobry uczynek i ofiarę spełnioną w czasie Kongresu w intencji jego powodzenia.

12. Ponieważ z referatu Komitetu Wykonawczego wynika, że Komisja Finansowa Kongresu nie znajduje pokrycia wielkich wydatków połączonych z jego organizacją, zwracam się do wielebnego duchowieństwa i do wszystkich diecezjan z prośbą o finansowe poparcie Komitetu Wykonawczego.

Poznań, dnia 9 czerwca 1930 r.

(—) August kard. Hlond.

Do wszystkich organizacji katolickich i narodowych!

W niedzielę, 29. czerwca rb., w święto Piotra i Pawła, wyruszy o godz. 9-tej rano podczas I. Krajowego Kongresu Eucharystycznego w Polsce — który obra-

dować będzie w Poznaniu 26.—29. 6. 1930 — z udziałem tysięcy wiernych całej Polski

Wielka uroczysta procesja manifestacyjna

od Katedry poprzez miasto na stadion miejski, gdzie odprawione zostanie solenne nabożeństwo dziękczynne na zakończenie Kongresu.

Wzywa się przeto wszelkie organizacje katolickie i narodowe, które chcą uczestniczyć w zorganizowanej części pochodu w zwartych formacjach, aby zgłosiły swój udział najpóźniej do dnia 22. 6. 30. pod adresem: Komitet Wykonawczy I. Krajowego Kongresu Eucharystycznego, Aleje Marcinkowskiego 22, III ptr., pokój 65, komisja pochodowa, celem uzyskania przydziału miejsca w pochodzie. Nie wątpimy, że udział organizacji ze sztandarami w strojach odświętnych będzie bardzo liczny, — zwłaszcza organizacje o charakterze zawodowym (kolejarze, poczarze, górnicy itp.) uprasza się, by spowiodowały swoich członków do przywdziania mundurów zawodowych lub organizacjom tym właściwych. — W zgłoszeniach zaleca się o podanie w przybliżeniu liczby uczestników.

Komisja Pochodowa I. Krajowego Kongresu Eucharystycznego w Polsce.

Do właścicieli restauracji i jadalni.

Komitet wykonawczy I. Krajowego Kongresu Eucharystycznego, który obraduje w Poznaniu w dniu 26 — 29 czerwca rb. zwraca się do pp. właścicieli restauracji i jadalni miasta Poznania, o szybkie podanie: a) swych adresów, b) obowiązujących cen, oraz godzin posiłków, celem poinformowania szerokich mas gości kongresowych — zapomocia plakatów, u kogo mogą tanio i rzetelnie się odbyć w czasie I. Krajowego Kongresu Eucharystycznego w Polsce.

Adres zgłoszeń: Komitet Wykonawczy I. Kraj. Kongresu Eucharystycznego w Polsce — Poznań — Aleje Marcinkowskiego 22, III ptr. pok. 65. Zgłoszenia przyjmuje się tylko piśmiennie. — Prof. dr. Paweł Gantkowski prezes, — X. Józef Prądzyński sekretarz Jeneralny.

Wielki zjazd lekarzy słowiańskich w Jugosławji

W początku października r. b. odbędzie się ogólnosłowiański zjazd lekarzy w uroczym Splicie nad brzegiem Adriatyku, na który wybierają się także liczne rzesze lekarzy polskich. Znani z gościnności nasi pobratymcy jugosłowiańscy uczynili wszystko, by uczestnikom tak podróż jak pobyt w ich malowniczym kraju uprzyjemnić.

Poniżej podaję do wiadomości program zjazdu:

2. 10. rano. Spotkanie uczestników w Zagrzebiu. Zwiedzenie miasta, raut, odjazd specjalnym pociągiem sypialnym do Suszaku (Fiume).

3. 10. rano przyjazd do Suszaku, zwiedzenie portu, poczem uczestnicy udają się na salonowe statki „Kumanowo“ i „Karagiorgje“, gdzie pozostają do końca zjazdu jako w kwaterach. Zwiedzenie uroczych kąpielisk adriatyckich, jak Crkwenica itd., poczem podróż do Splitu, gdzie parowce pozostają w porcie do dyspozycji gości.

4. 10.: Zwiedzenie niezmiernie ciekawego dla swych zabytków historycznych i architektonicznych Splitu i okolicy, wieczorem spotkanie uczestników na tarasie hotelu Bellevue.

5. 10. 10 rano: Otwarcie kongresu w teatrze. Po południu obrady sekcji.

6. 10. i 7. 10. obrady sekcji od 8 rano do 11, poczem wycieczki parowcami do pobliskich malowniczych wysepek i uzdrowisk, od 3 i pół dalsze obrady sekcji. Wieczorem zamknięcie zjazdu i wielki raut.

8. 10. w nocy (po raucie) odjazd parowcami do Corzuli i Dubrownika, zwiedzenie tegoż dalej Lozum, Cawtaku, Kupari itd. Wieczorem raut w kasynie oficerskim.

9. 10. Podział na dwie grupy: I. samochodami po przez góry do Kotaru i na Lowczen, Cetinie, tamże nocleg, powrót do Dubrownika. II. okrętami do Kotoru, Budu, Ulcin do granicy albańskiej i powrót do Dubrownika.

10. 10. Wieczorem odjazd z Dubrownika koleją do niezmiernie ciekawego swą staroturecką kulturą oraz malowniczym położeniem Mostaru i Serajewa.

11. 10. Zwiedzenie Serajewa, po południu wyjazd do słynnych wód mineralnych Ilidze, tamże nocleg.

12. 10. Wyjazd przez Wyszegrad, Czaczak do Białogrodu.

13. 10. Zwiedzenie Białogrodu i

okolicy. Powrót przez Budapeszt lub Wiedeń.

Koszta całego pobytu, podróży, utrzymania, automobili noclegów itd. od Zagrzebia aż do Białogrodu wynoszą tylko 450 zł.

Ponieważ komitet organizacyjny musi być zczasu powiadomiony o ilości uczestników, przeto niezbędnym jest, żeby koledzy, chcący wziąć udział w zjeździe, najpóźniej do 1 sierpnia zgłosili się do sekretarza okręgu wszechsłowiańskiego Związku Lekarzy w Polsce p. Docenta Dr. Bajosińskiego (Poznań, ul. Patrona Jackowskiego 37). Udział mogą wziąć tylko członkowie Związku, którzy też otrzymają paszporty ulgowe. Można jednak jeszcze zapisać się do Związku. Wszelkich informacji udzieli chętnie niżej podpisany.

Prof. Dr. Karwowski prezes.

Walne Zebranie Tow. słowiańskiego lekarzy odbędzie się w piątek dn. 20 czerwca br. w lokalach Związku Lekarzy (Wrocławska 3 I), gdzie udzieli się uczestnikom Zjazdu bliższych informacji.

Prof. dr. Karwowski, prezes.

Także skutki „radosnej twórczości“

Obecny starosta powiatu mogileńskiego, p. Stepiński, był poprzednio przewodniczącym wydziału powiatowego w Sokolowie. Otrzymujemy poniższy odpis protokołu posiedzenia wydziału powiatowego, odbytego dnia 10 stycznia 1930 r. w gabinecie p. starosty w Sokolowie:

Obecni: przewodniczący wydziału powiatowego p. Kazimierz Chyliński, starosta i członkowie pp. 1) Feliks Grzymała, 2) Józef Milik — poseł, 3) Aleksander Zawistowski i 4) Aleksander Zawadzki. Nieobecni usprawiedliwieni: p. Seweryn Popławski i Stanisław Uziębło; nadto obecni sekretarz wydziału powiatowego Fr. Kopydłowski i inspektor sam. gm. Mieczysław Paluch.

Na porządku dziennym między innymi sprawa w punkcie 3 o ustalenia przekroczeń budżetowych i wydatków pozabudżetowych przez b. przewodniczącego wydziału powiatowego p. Stepińskiego.

W wykonaniu uchwały Sejmiku z dnia 18 grudnia 1929 r. odnośnie sprawozdania z wykonania budżetu za rok 1928/29 z poróżd przekroczeń budżetowych w okresie budżetowym 1928/29 dokonanych przez b. przewodniczącego p. Stepińskiego — uznano za zbędne i nieproduktywne; w paragrafie 2 poz. b. „na remont samochodu“ na prelim. 1000 zł. wydatkowano 5436.91, przekroczone budżet o zł 4436.91; samochód zakupiony był w r. 1927, wobec czego remont w sumie 5436.91 zł nie powinien być mieć miejsca. Po remoncie samochód „Ford“ starego typu przedstawiał wartość 2 do 3 tysięcy złotych. Zatem wydatek był nieproduktywny. — W § 4 na „remont budynku pogimnazjalnego“ preliminowano zł 1000, wydatkowano 15903.33, przekroczone budżet o sumę zł 14903.33. Przed remontem budynek przedstawiał wartość około 8000 zł, po remoncie wartość tegoż budynku niewiele się powiększyła. I ten wydatek był nieproduktywny i Sejmik narażony został na straty. — W § 43 poz. e. „na diety i koszta podróży dla personelu instruktorskiego (dział rolny)“ preliminowano zł 500, wydatkowano zł 1475.49; przekroczone budżet o 975.49 zł. Personel instruktorski wyjeżdżał bez delegacji i nie wiadomo w jakich sprawach, b. przewodniczący zaś wszystkie rachunki akceptował do wypłaty. — Razem suma przekroczeń budżetowych wynosi złotych 23315.73 zł.

Poza budżetem b. przewodniczący wypłacił nieistniejącej spółce wodnej „Korzysz“ w Dzierżbach zł 12000 i b. sekretarzowi Złotkowskiemu udzielił w różnych okresach zaliczek na pobory zł 2242, — z których do czasu Złotkowski nie chce zwrócić 1842 zł. — Przewodniczący może udzielać zaliczek na pobory pracownikom do wysokości trzy-miesięcznych poborów, lecz winien pilnować, aby raty normalnie wpływały. Przy asygnatach na zaliczki — brak zobowiązań Złotkowskiego względnie zastrzeżenia przewodniczącego, w jakich okresach zaliczki mają być spłacane. Z tytułu wydatków pozabudżetowych Sejmik narażony jest na straty w sumie zł 13842.

W związku z powyższem Wydział Powiatowy, stwierdzając kategorycznie że wszystkie powyższe wydatki dokonane zostały bez wiedzy a częstokroć wbrew woli wydziału, postanowił przedstawić Sejmikowi następujące wnioski:

a) Wystąpić do ministerstwa spraw wewnętrznych za pośrednictwem p. wojewody w Lublinie z przedstawieniem przekroczeń służbowych b. przewodniczącego wydziału powiatowego p. Wacława Stepińskiego, które to przekroczenia narażyły Sejmik na dotkliwie straty.

b) Wystąpić przeciwko p. Wacławowi Stepińskiemu z akcją cywilną o zwrot sumy zł 17720.82, na którą składają się pozycje przekroczenia budżetowego; na remont domu zł 14903.33, na diety poza powiat personelu instruktorskiego zł 975.59, i saldo udzielonych Złotkowskiemu zaliczek zł 1842.—

Wszędzie te same objawy „radosnej twórczości“

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Fala ognia na prowincji

Zginął od pioruna. — Groźny pożar w Kotlinie. — Niszczący żywioł w gnieźnieńskim, krotoszyńskim i szamotulskim.

W sobotę nad częścią powiatu obornickiego przechodziła burza. Piorun uderzył w dom mieszkalny Mateusza Krzystonia w Bagnach, zabijając 43-letniego właściciela domu. Budynek zaczął płonąć, jednak pożar zdołano ugasić nim wywołał większe szkody.

W Kotlinie (pow. jarociński) powstał pożar z nieustalonej dotąd przyczyny w zabudowaniach Michała Matysiaka, niszcząc stodołę, chlew i szopy z wszelkim inwentarzem marnym. Następnie przenosił się ogień na zabudowania Stanisława Sosnowskiego, gdzie się również spaliła stodoła z przyległymi szopami i maszynami rolniczymi. Akcja ratownicza była bardzo utrudniona z powodu braku wody i marnej organizacji straży przymusowej i ochotniczej. Pogorzelnicy ponoszą dużą szkodę z powodu niskiego ubezpieczenia. Straty ocenia się na około 25 tys. zł., a u Sosnowskiego na sumę 10 tys. zł. Pierwszy, ubezpie-

czony był zaledwie na 8 tys. zł., a drugi na 7 tys. zł.

W Przybrodzinie w pow. gnieźnieńskim poszła z dymem stodoła, stajnia i dom mieszkalny oraz część żywego i martwego inwentarza własność Juljusza Guderjaha. Przyczyny ognia nie zdołano narazie ustalić. Zniszczone zabudowania i inwentarz ubezpieczone były w K. U. O. na sumę 55 tys. zł. — Wskutek wadliwej konstrukcji komina wybuchł pożar w domu mieszkalnym Ignacego Orta w Smorzewie w pow. krotoszyńskim; stłumiono go w zarodku. — Większy pożar wynikł na strychu domu zamieszkałego przez 4 robotników t. zw. czworaków w majątności Koninie w pow. szamotulskim, własności Jerzego Massenbacha. Zaalarmowana z pobliskich majątków ochotnicza straż pożarna zdołała ogień stłumić. Spaliło się częściowo belkowanie i rzeczy znajdujące się na strychu. Okazało się, że ogień spowodowany został nieostrożnością. (k)

W dyskusji poruszono sprawę następnego zjazdu delegatów Związku, który odbędzie się w Grudziądzu. (z)

Święto sokole

35-lecie okręgu poznańskiego i wielki zlot okręgowy

Uroczystość 35-lecia istnienia obchodzić będzie okręg poznański w dniu 6 lipca b. r. Program uroczystości, której głównym punktem będzie zlot okręgowy — jest bardzo urozmaicony i podamy go obszernie w następnym „Życiu Sokolem“.

Okręgi pozamiejscowe upraszają organizatorów o bezzwłoczne zgłoszenie swych drużyn celem zapewnienia im odpowiednich kwater, przyczem zaznacza się, że ćwiczący otrzymają bezpłatnie całodziennie wyżywienie. Biuro kwaterek znajduje się w Warszawie.

W sobotę 4 lipca odbędzie się o godz. 14 wycieczka kolarska na trasie 75 km. Spodziewany jest również udział sokołów z Ameryki.

Wobec tego, że w dniu zlotu nastąpi otwarcie Międzynarodowej Wystawy Komunikacji i Turystyki spodziewać się należy, że brać sokoła skorzysta jak najliczniej z okazji zwiedzenia wystawy po cenach ulgowych, przybывая tłumnie na zlot. (kg)

Piękna idea

Posiedzenie Rady Związku Ogródków Działkowych

Rada Związku zebrała się w lokalu własnym w Parku Wilsona. Posiedzenie zajął prezes Rady dr. Ilski, a obszernie sprawozdanie o działalności Związku złożył jego prezes p. dyr. W. Marciniak. W dyskusji poruszono sprawę projektu ustawy o ogrodach działkowych, propagowania idei ogródka, oraz cały szereg ważnych kwestyj. Sprawozdanie kasowe przedłożył skarbnik p. Jaszcz. Wpływy Związku zamykają się sumą 56.626,24 zł, wydatki wynosiły 50.370,63 zł. Na wniosek komisji rewizyjnej udzielono władzom jednogłośnie absolutorjum.

Następnie omawiano kwestję udziału przedstawicieli Związku w Kongresie Międzynarodowym Ogródków Działkowych w Essen, gdzie referaty ze strony Polski wygłosili pp.: Wł. Marciniak, nac. Wilczyński i sekretarz p. Lubawy. Delegaci polscy wzięli następnie udział w kongresie w Wiedniu.

Pod wpływem poczynionych spostrzeżeń podczas Kongresu i podróży, delegacja postanowiła podjąć inicjatywę utworzenia bloku państw słowiańskich. Kontrakt w tej sprawie już nawiązano, z Czechosłowacją i Jugosławią. Z Pragi czeskiej otrzymało serdeczne zaproszenie.

Następnie p. sekretarz Lubawy, przedstawił projekt propagandowo-pokazowego zjazdu, jaki się ma odbyć w drugiej połowie lipca r. b. w Poznaniu. Jednocześnie ze zjazdem Zarząd zaproponował urządzenie wielkiego manifestacyjnego pochodu działkowców. Przyrzekły udział w zjeździe i manifestacji delegacje z całej Polski. Na zjeździe będzie wyświetlany zakupiony przez Związek film o ogrodach działkowych.

Uchronisz płuca od nikotyny

używając tutek (gilz) 17 1538

ALTESSE pełnowatki.

terenów na górze Winiarskiej oraz zawieszenia prawa budowania na tych terenach na przeciąg 2 lat. — uzupełnienie 10-letniego programu rozbudowy za czas od 1. 1. 1927 do 1. 1. 1937 z żądaniem bezpłatnego odstąpienia terenu państwowego dla rozszerzenia ulicy Wyspiańskiego. — zatwierdzenie dodatkowego warunku umowy z British Overseas Bank Ltd w Londynie. — sprawa otwierania i zamykania składów. — wniosek Narodowego Koła Gospodarczego o zniesienie przytułku dla bezdomnych na św. Rochu oraz przy ulicy Wenejańskiej i natychmiastowe pobudowanie innego pomieszczenia na ten cel, oraz o stworzenie nowego przytułku dla dzieci. — sprawa Teatru Polskiego.

— **Zw. Cechów Czeladzi Ciesielskiej.** Nadzwyczajne zebranie odbędzie się dnia 19 bm. o godz. 11,30 w lokalu p. Koniecznego przy ul. Masztalarskiej 2.

— **„Sokół” Poznań II Jeżyce.** Zbiórka wszystkich druhów umundurowanych i nieumundurowanych dnia 19 bm. o godz. 17 przed kościołem parafialnym, celem utworzenia szpaleru podczas procesji.

— **Tow. Uczestników Powstania Wielkopolskiego 1918-19 — dzielnica III Zamek.** Dnia 18 bm. o godz. 20 w lokalu „Boulevard”, pl. Nowomiejski 5 odbędzie się zebranie miesięczne. — Na porządku obrad m. in. wykład pułk. Piekuckiego oraz inne bardzo ważne sprawy.

— **Tow. Uczestników Powstania Wielkopolskiego — Jeżyce.** Zbiórka dnia 19 bm. o godz. 17 przed kościołem przy ulicy Kościelnej, celem wzięcia udziału w procesji Bożego Ciała parafii jeżyckiej. Przepisowe umundurowanie konieczne.

— **Zw. Pracowników Kupieckich.** Przypadające na 18 bm. zebranie miesięczne przełożono na następną środę dnia 25 bm.

— **Stow. Młodzieży Polskiej — Poznań Boże Ciało.** Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się dnia 18 bm. Przybycie wszystkich członków konieczne ze względu na wybór nowego prezesa.

— **Zjazd Położnych.** Dn. 21 i 22 bm. odbędzie się w Bydgoszczy w auli strzelniczej przy ul. Toruńskiej VIII Zjazd Położnych na woj. poznańskie, pomorskie i śląskie. Przed zjazdem odbędzie się msza św. o godz. 8 rano w kościele farnym przy Starym Rynku. Obrady rozpoczną się o godz. 10.

WIECZORY, KONCERTY

— **Drugi popis uczniów Pozn. Instytutu Muzycznego** odbędzie się dnia 18 bm. o godz. 20 w sali Domu Ewangelickiego. Wystąpią uczniowie klas fortepianu i śpiewu solowego. Bilety w kancelarii P. I. M., ul. Ogrodowa 4, u p. Szejbrowskiego, ul. Gwarna 20 oraz przy kasie wieczornej.

— **Wlkp. Szkoła Muzyczna w Poznaniu** organizuje dwa popisy uczniowskie. Pierwszy dla klas niższych i średnich odbędzie się w sali Domu Amaratowego P. K. E. przy ul. Słowackiego 19/21 dnia 18. bm. o godz. 19.30. Drugi dla klas średnich i wyższych oraz dla wydziału dramatycznego odbędzie się w sali Domu Ewangelickiego przy ul. Wjazdowej 8, dnia 21. bm. o godz. 20. Bilety wstępu wydaje po 2 zł i 1 zł skład cygar p. Szejbrowskiego przy ul. Gwarnej 20 oraz kancelarja Wlkp. Szkoły Muzycznej przy ul. Ratajczaka 36.

— **Teatr Szkolny (ul. Bukowska 16).** Dnia 21 bm. o godz. 20 odbędzie się w Teatrze Szkolnym koncert orkiestry tamburmandolinowej uczniów gimnazjum im. Paderewskiego. Zespołem tym, znanym już szerszym sferom naszego miasta z koncertów radiowych i innych, kierować będzie prof. St. Kwaśnik, co daje rekonjęm należytego poziomu artystycznego koncertu. W programie utwory Moniuszki, Galla, Kurpińskiego, Kwaśnika, Rączki, Mendelssohna i inne. Bilety już do nabycia w księgarni J. Jachowskiego przy ul. Gwarnej i w dniu koncertu w Teatrze Szkolnym.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Wpisy do szkół powszechnych.** — Wpisy do szkół powszechnych będą się odbywały w dniach od 26 do 28 bm. pomiędzy godz. 10 a 12 i od godz. 16—18. — Dzieci należy zgłosić do szkoły tego obwo- du szkolnego, w którym rodzice dziecka mieszkają. Przy zgłoszeniu dziecka należy przedłożyć metrykę urodzenia i świadectwo szczepienia ospy. Każde dziecko, które ukończy w bieżącym roku kalendarzowym 7 rok życia obowiązane jest uczęszczać do szkoły. Dzieci cięśle i umysłowo dostatecznie rozwinięte, mogą być przyjęte do szkoły po ukończeniu 6 roku życia. Niezgłoszenie i nieposyłanie dzieci do szkoły podlega karze.

— **Narodowa Organizacja Kobiet — prawy brzeg Warty** bierze udział w sztandarze w procesji przy Turmie. Zbiórka o godz. 8,30 rano przed kościołem Panny Marii.

— **Koło Śpiewackie Polska.** Wszystkim członkom chóru mieszanego donosimy, iż bierzemy udział w tegorocznych wiankach. Prosimy zatem wszystkich

członków czynnych o przybycie na lekcję, która odbędzie się jutro, w środę o godz. 20 w szkole przy ul. Ratajczaka

Zarząd.

— **Pokaz gazowy.** Dnia 18 bm. o godzinie 17 odbędzie się w Poradni Gazowni Miejskiej przy ul. Grobla 15 pokaz gazowy z praktycznym przygotowaniem do konkursu gazowego i odczytem p. Żółtowskiej na temat: „Konserwowanie produktów spożywczych“.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **W Publ. Szkole Doksztalającej Zawodowej w Poznaniu** odbywały się pod kierownictwem dyrektora Władysława Stillera od dnia 19 maja do 5 bm. egzaminy końcowe w obecności członków Rady Pedagogicznej i przedstawicieli komisji egzaminacyjnych cechów poszczególnych zawodów. Zdało egzamin 637 uczniów, a mianowicie w wydziale budowlanym 40; w wydziale zawodów metalowych kolejowych 7; w wydziale zawodów metalowych budowy maszyn 217; w wydziale zawodów metalowych mechaników, elektromechaników, blacharzy i instalatorów 91; w wydziale spożywczym i przyrodziewczym 125; w wydziale żelazniczym 157. W oddziale fryzjerskim żeńskim zdało 12 uczennic egzamin końcowy. Prócz uczniów i uczennic Publ. Szkoły Dokszt. Zawod. zdało egzamin 16 eksternów.

— **„Pajak“.** Wyszedł z pod prasy nr. 2 „Pajaka“, pisma, poświęconego Poznaniowi, który przynosi artykuły p. t. „Jak długo jeszcze?“, Protokoły posiedzeń mędrców Sjonu, tłumaczone z tekstu rosyjskiego, oraz materiał lokalny, humor, rzeczy ciekawe itd. „Pajaka“ nabyć można w „Ruchu“ i u kolporterów. Adres redakcji: Poznań, ul. Łąkowa 21.

KRONIKA WYPADKÓW

— **Wpadła pod samochód.** Dnia 16 bm. wpadła pod dorożkę samochodową 321 P. Z. 44522, kierowaną przez szofera Antoniego Młynarczaka, 9-letnia Halina Rajewska, zamieszkała przy ul. Szamarzewskiego 11. Poranione dziewczę odwiózł szofer do pogotowia. (z)

KRONIKA POLICYJNA

— **Kradzieże i włamania.** Z mieszkania p. Łopanianki Elżbiety przy ul. Wodnej 15 skradziono garderobę damską wartości 250 złotych. — Dnia 12 bm. włamano się do mieszkania p. Jankowskiego Edmunda w Starolecie i skradziono 2 koszule i psa. Dnia 15 bm. włamali się do mieszkania Zagalewski Leon i Sylwester, zam. w Starolecie, którzy połamali krzesło i pościeli nożem pościeli. — W łazienkach miejskich skradziono p. Trawińskiemu Leonowi, zam. przy ul. Marsz. Focha 35, portfel, zawierający różne dokumenty, srebrny zegarek na rękę i złoty pierścionek, ogólnej wartości 310 złotych. — P. Dobremu Wiktorowi, zam. przy ul. Kosynierskiej 12, skradł jego współlokator ubranie męskie i parę trzewików, ogólnej wartości 100 zł. — P. Kozin Helenie, zam. przy ul. Półwiejskiej 5, skradła służąca 180 złotych i weksel na 2500 zł. — P. Polasik Agacie, zam. przy ul. Kanałowej 4, skradziono z mieszkania poduszki od futra z siwej popeliny wartości 2000 zł oraz obrus wartości 80 zł. — P. Jankowskiemu Janowi, zam. w Łasku, pow. Poznań, skradziono z sieni Kasy Chorych rower marki „Welt-rad“ wartości 150 zł. — P. Skrzypkowi Joachimowi, zam. w Czerwonaku, skradziono z przed gmachu Sądu Powiatowego rower wartości 100 zł. — P. Góreckiemu Władysławowi, zam. przy ul. Mostowej 31, skradziono pół świni w rzeźni miejskiej wartości 119 złotych. Podejrzany jest pewien pomocnik rzeźniczy, zam. przy ul. Gen. Umińskiego. — P. Basińskiemu Narcyzowi, zam. przy ul. 27 Grudnia 5, skradziono 50 złotych i zegarek złoty wartości 450 zł. Podejrzany o kradzież jest współlokator. — Włamano się do mieszkania p. Maczyńskiego Józefa przy ul. Niskiej 16 i skradziono garderobę męską, wykaz osobisty i kartę inwalidową, ogólnej wartości 460 złotych. (z)

— **Kradzieże i włamania.** P. Walentemu Szymańskiemu, zam. przy ul. Łąkowej 8, skradziono w dniu 14 bm. z placu przy ul. Wały Jagielloj rower męski wartości 390 złotych. — P. Franciszkowi Jurkowi, sierżantowi VII baonu administracyjnego, skradziono z dworca towarowego wóz węgla (około 80 ctr.). Węgiel zawieszono do składnicy p. Ziętakowej przy ul. Dolna Wilda 24. — P. Jędrasiakowi Władysławowi, zam. Chwaliszewo 49, skradziono z mieszkania skórę czarną na obuwie wielkości około 35 stóp, znaczną „Radom-Zakowiec“ wartości 80 złotych. — P. Franciszkowi Bednarkowi, zam. przy ul. Półwiejskiej 15, skradła Kujawiak Helenie parę trzewików, suknię i różne rzeczy wartości 130 złotych, poczem się ulotniła. — P. Jan Czajka, zam. Nad Wierzbakiem nr. 3, doniósł policji, że Kubiak Stefan, zam. przy ul. Poznańskiej 21, skradł mu stojący przy ul. Mickiewicza wóz z koniem i akiami wartości 1000 złotych. — P. dr. Leonardowi Szadkowskemu, zam. przy ul. Wielkiej 15, skradziono z jego ogródka przy ul. Grodzkiej 32 gumowy wąż 6 noży kuchennych, 5 łyżeczek do kawy, prymus, poduszkę i różne rzeczy ogólnej wartości 250 złotych. — P. Janowi Pieczę-

KALENDARZYK

Wtorek, 17 czerwca 1930.

Słońce: wschód 3,29; — zachód 20,17; — długość dnia 16 godz. 48 min.

Księżyc: wschód —; zachód 9,22; — przed ostatnią kwadrą.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana + 16 st. C., pogodnie, wiatr południowo-wschodni, ciśnienie atmosferyczne wysokie 761 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 25 st. C., najniższa + 10 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dziś — 0,21 m.

Kal. rzk.: Adolf; jutro Marek i Marcellin.

Kal. słow.: Drogomysł; jutro Długosław.

Nocna służba aptek

Sródmieście: Apteka Czerwona, St. Rynek 37. — Apteka Zielona, ul. Wrocławska 31. — Apteka 27 Grudnia, ul. 27 Grudnia 18.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ul. Kra-

szewskiego 12.

Łazarz: Apteka św. Łazarza, ul. Strusia 9.

Wilda: Apteka pod Koroną, G. Wilda 61.

W innych dzielnicach pełnią nocną służbę apteki tamtejsze.

Pogotowie Lekarskie Związku Lekarzy, ulica Pocztowa 30, dzwonią we dnie i w nocy. — Telefon 55-55.

KRONIKA KOŚCIELNA

— **Rekolekcje dla nauczycieli.** Staraniem poznańskiej Sodalitji Marjańskiej Naucz. odbędzie się od dnia 2 lipca wieczóra do dnia 12 lipca popołudnia w Św. Górze pod Gostyniem w klasztorze OO. Oratorjanów rekolekcje zamknięte dla nauczycieli pod kierownictwem O. Orat. Tabora. Koszty ogólne wynoszą dla członków 15 zł, dla niesodalistów 18 zł. Zabrać należy z sobą: prześcieradło, poduszkę, koc i przybory toaletowe. Wskazana kwota należy przesać równocześnie z zgłoszeniem do prefekta p. Jasielskiego, Poznań, Górna Wilda 24 najpóźniej do dnia 20 czerwca br.

— **Uroczysta trzydniówka w kościele OO. Jezuitów.** Dnia 18 bm. o godz. 18,30 odbędzie się po przeczytaniu bulli beatyfikacyjnej odsłonięcie obrazu bł. Klaudujusza. Wielki ten apostoł nabożeństwa do Najśw. Serca Jezusowego został ubiegłego roku zaliczony w poczet błogosławionych. — Codziennie o godz. 8 wotywa — a wieczorem o godz. 6,30 nabożeństwo do Serca Jezusowego z kazaniem.

OSOBISTE

— **Z Uniwersytetu Poznańskiego.** — Dyplom inżyniera leśnictwa uzyskał p. Marcell Marchlewski z Krakowa i p. Józef Szatas z Gumbel na Litwie Kowieńskiej. — P. Marja Zofja Ławicka z Rygi uzyskała dyplom i tytuł magistra nauk ekonomiczno-politycznych.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Posiedzenie Rady miejskiej** odbędzie się dnia 18 bm. o godz. 18,30. Na porządku obrad m. in.: wybór członków do deputacji dla administracji dawn. gmachu hotelu „Polonia“, wybór niepiątnego członka Magistratu w miejsce p. radcy Rohińskiego, sprawa zawieszenia parcelacji

ce z Brzezna, pow. Szamotuły, skradziono z zamkniętej skrzyni 1900 zł. — P. Ignacemu Szalakowi z Suchego Lasu skradziono rower z klaski schodowej kamienicy przy ul. Obornickiej 43. Opis roweru: czarno lakierowany, kierownica wygięta w dół, nr. rejestr. 1524. — Włamano się do mieszkania p. Władysława Lubawy przy ul. Drużbackiej, skąd skradziono ubranie granatowe, ubranie dla chłopczyka, płaszcz męski letni koloru jasnego, walizkę koloru brązowego, tekę skórzaną koloru brązowego i większą ilość bielizny, ogólnej wartości 555 złotych. (z.)

— **W sprawie „Wiosny”.** Uprasza się wszystkich, którzy zostali poszkodowani przez Koło wycieczkowe „Wiosna” (na tle niedojścia do skutku wycieczki w dniu 8 bm.), aby się zgłosili w Wydziale Śledczym, Brygada III, ul. Składowa 3 I pr., pokój 31.

Z OSTATNIEJ CHWILI

— **Pożar od iskier lokomotywy.** Dn. 15 bm. o godz. 17 na torze kolejowym linji Poznań-Leszno powstał pożar od iskier przejeżdżającego parowozu. Zapalił się parkan, pobudowany z podkładów kolejowych. Pożar ugasili robotnicy kolejowi. (z.)

— **Samobójstwo.** Nauczyciel w stanie nieczynnym Gustaw Groter w Szynichu pod Chelmnem, lat 40, pozabawił się życia wyrzuceniem z rewolweru. Denat osierocił żonę i czworo drobnych dzieci. — Przyczyną desperackiego czynu był rozstrój nerwowy. (ski.)

— **Ofiary kąpieli.** Uczeń stolarski Jan Bielaszewski z Dubielna, idąc do pracy do Grudziądza, postanowił wykopać się w Wiśle. Będąc na głębi, zginął nagle w oczach swych towarzyszy. Zwłok nie odnaleziono. — Tego samego dnia wyciągnięto obok mostu kolejowego w Grudziądzu na lewym brzegu Wisły, zwłoki nieznanego mężczyzny bez ubrania, który również padł ofiarą kąpieli. Obok forticy grudziądzkiej utonął podczas kąpienia się w Wiśle 20-letni Wiland. Zwłoki nieszczęśliwego młodzieńca zostały następnego dnia odnalezione. Stan wody w Wiśle jest obecnie bardzo wysoki, dlatego też kąpielą się grozi tym większe niebezpieczeństwo. (x.)

— **Pożar.** W Nawrze pod Lubawą spłonęło doszczętnie gospodarstwo rolnika Jackowskiego, w tem dom mieszkalny, stodoła i dwa chlewy. W płomieniach zginęło 5 koni, 6 sztuk bydła rogatego i cały drób. Straty wynoszą około 30 tys. złotych. Pożar powstał wskutek nieostrożności domowników. (x.)

— **Okrutna matka.** Robotnica Pęczynska w Białowie pod Tucholą, lat 23, udała się ze swym 5-letnim synkiem nad brzeg pewnego stawu. Gdy oboje stali nad brzegiem, wyrodna matka wpełchnęła chłopczyka do wody. Zbrodniarka, która posiada jeszcze jedno nieślubne dziecko, przyznała się do winy, tłumacząc się, że starszy chłopczyk był jej ciężarem. (x.)

— **Woźnica i para koni na dnie jeziora.** W Jezewie pod Laskowicami spłoszyły się konie gospodarza Napierały i wpadły wraz z powozką, na której siedział robotnik Lenc, do jeziora. Gdy pomoc nadbiegła, konie już utonęły a wraz z nimi nieszczęśliwy woźnica. Lenc osierocił żonę i sześćcioro drobnych dzieci. (x.)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Helena K. z podziękowaniem za wysłuchaną prośbę 20 zł. — St. Dz. w pewnej intencji 10 zł. — Malinowski, Orłowo, 10 zł. — Stanisława Jasińska, Zegrze, 5 zł. — Szkoła Przygotowawcza K. Racławskiej 15 zł. — F. B. 5 zł. — A. S., Chwaliszewo 5 zł. — I. G. z prośbą o opiekę dla całej rodziny 5 zł. — L. J. za wystuchanie 5 zł. — K. J. 3 zł. — Franciszek Matuszewski 10 zł. — Wanda Wlazłowska, Golejów z prośbą o zdrowie 2,50 zł. — F. S., Wronki, 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 1493,80 zł.

SPORT

Turnieje sportowe

Gimn. Bergera — Gimn. M. Magdaleny 29:28. Powyższym wynikiem zakończyło się spotkanie w koszykówkę i jutro odbędzie się dogrywka 2x5 min. Drużyna gimnazjum Marcinkowskiego z rozgrywek się wycofała nie biorąc udziału w finale o nagrodę wędrowną miejskiego komitetu w f. i p. w.

Lekka atletyka

Zawody międzylubowe „Dyskobolja” (Grodzisk) — „Sokół” (Poznań) odbędą się w czwartek na stadionie powiatowym w Grodzisku. W programie są następujące konkurencje: biegi 100 m., 400 m. i 1500 m.; sztafety 4x100 i szwedzka; skoki: w dal, w wyż i otyczce; rzuty — dyskiem kulą i oszczepem.

Pięściarstwo

W zawodach, które urządza P. O. Z. B. w dniu 18 bm. o godz. 20 w sali K. S. H. Cegielski (Górna Wilda 180) będą startować: Kucharzewski, Kokociński, Stępiak, Sipiński, Warecki, Tasarek, Matuszewski I., Wojewoda, Arski, Holarz, Majchrzycki, Bączkowski, Wiśniewski i Tilgner, a zatem najlepsi zawodnicy poznańscy.

Piłka nożna

W spotkaniach z cyklu o mistrzostwo klasy A Pozn. O. Z. P. N. walczy w czwartek o godz. 17 na stadionie miejskim „Legja” z „Sokołem” z Leszna.

„Cracovia” — „Warta”. W niedzielę, o godz. 18 spotykają się powyższe drużyny o mistrzostwo ligi. Zawody zapowiadają się bardzo interesująco i będą niewątpliwie stanowiły atrakcję tego sezonu.

Pływanie

Kojac ustalił w poniedziałek w Newhaven rekord światowy na 220 y stylem grzbietowym w czasie 2:32,2, bijąc własny rekord o 4 sek.

Z życia Towarzystw

Z Tow. Przemysłowców w Wolsztynie. W piątek, 13 bm. odbyło się u nas w lokalu p. Schütza zebranie Tow. Przemysłowego, na które jako prelegent przybył prezes Zw. Tow. Przemysł. z Poznania p. poseł Fr. Górczak.

Obrazy zebrania zagał prez. Towarz. p. Skibiński, który po powitaniu gościa i załatwieniu punktów pierwszych porządku dziennego udzielił głosu p. pos. Górczakowi. Prelegent w barwnych słowach przedstawił dość licznie zebranym słuchaczom obecne położenie gospodarcze kraju, a dalej cele i zadania Związku Towarzystw jako organizacji jednoczącej w sobie usiłowania i dążenia Tow. Przemysłowych i Rzemieślniczych w Wielkopolsce.

Po dyskusji nad referatem powzięto jednomyślną uchwałę przystąpienia do Związku (Tow. stało dotąd poza Związkiem) i to z terminem natychmiastowym.

Po załatwieniu drobniejszych spraw natury wewnętrznej, solwował prezes owocne, dwugodzinne zebranie. (ap)

Uroczystość polskiego przemysłu

Uroczystość Tow. Przemysłowców na Wildzie

Towarzystwo Przemysłowców na Wildzie obchodziło wczoraj, 15 bm. 38 rocznicę swego istnienia. Z tej okazji odbyła się w kościele parafjalnym ks. ks. Zmartwychwstańców uroczysta msza święta, którą odprawił ks. Wośko, wygłaszając zarazem okolicznościowe kazanie. Po uroczystościach kościelnych uformował się długi pochód, który przy dźwiękach orkiestry podyszczył na uroczystościowe posiedzenie do lokalu p. Zawadkowej. Tu zgromadzonych powitał zasłużony dla towarzystwa długoletni prezes, p. Krüger.

Po wspólnym śpiewie uczczono przez powstanie pamięć zmarłych członków, poczem prezes wyróżnił dwóch członków, którzy byli współzałożycielami Towarzystwa. Są to panowie Zdrojewski i Skorubski. Obu zarząd w dowód uznania zasług ofiarował wstęgę z odpowiednią dedykacją. Następnie wniesiono okrzyk na cześć Rzeczypospolitej.

Zkolei przemówienie wygłosił redaktor „Orędownika Wielkopolskiego” p. Powidzki, który sięgnął pamięcią wstecz do początków towarzystwa, porównując czasy ówczesne z obecnymi. Wówczas wszyscy owiani byli myślą, że Polska się odrodzi, i w tym też duchu szły ich wysiłki i znoje mimo szkan ze strony zaborcy Niemca. Czuwano wytrwale nad tem, by do serc i domów naszych nie dopuścił obcego ducha. Dzielnica wildecka, choć stała pod największym naporem germanizmu, zawsze sztańdar narodowy wysoko dzierżyła, a to jest także po części zasługą Tow. Przemysłowców.

Dalej przemawiali im. Komitetu Tow. Dzieln. Wildeckiej p. Szymkowiak i radny miejski Zugehoer. Mówca ten podniósł, jak towarzystwo zawsze wiernie przestrzegało zasad katolickich, i że i obecnie, stojąc na straży ducha katolickiego i narodowego, kroczy pod sztandarem z napisem „Bóg i Ojczyzna”. W końcu wznosił mówca okrzyk na cześć Ojca Świętego. W bardzo serdecznych słowach przemówił superjor ks. Kukliński, podnosząc zasługi wielkopolskich przemysłowców i kupiectwa, nie zdeprawowanego obcymi naleciałościami i mającego czyste ręce. Dziś — mówi ks. superjor — nie jest jeszcze wszystko tak, jak być powinno, ale odrodzenie wewnętrzne jest bliskie i wyjdzie ono z Wielkopolski.

W dalszym ciągu przemawiali p. Kucharski, red. Zniński i inni. Wreszcie wręczono dyplomy tym członkom, którzy przez 25 lat wytrwale pracowali dla dobra organizacji. Są nimi: M. Szymański, W. Stachowski i F. Lulkiewicz. Odśpiewaniem „Polski przemysł niech nam żyje” zakończono piękny obchód. Popołudniu odbyła się

Czytelnikom Naszym, przejeżdżającym

przez

Berlin

przypominamy, że otrzymają najświeższe numery

„Kurjera Poznańskiego” we wszystkich kioskach gazetowych

na dworcach i w wielkich hotelach

w miłym nastroju zabawa w ogrodzie „Domu Szwajcarskiego” przy drodze Dębińskiej. (z)

Odczyt o Orkanie

W sobotę odbył się w sali XVII Coll. Minus zorganizowany staraniem Koła Polonistów Stud. Uniw. Pozn. wieczór, poświęcony pamięci zmarłego niedawno poety i powieściopisarza Władysława Orkana (Franciszka Smreczyńskiego). Odczyt o poecie Podhala wygłosił prof. dr. Tadeusz Grabowski.

We wstępie prelegent omówił przejawy zainteresowania się górami w naszej literaturze, poczynając od Staszica, przez romantyków (Goszczyńskiego, Pola), Asnyka, do Witkiewicza i Tetmajera. Przeszedł następnie do Orkana, który całą swą twórczość górami i góralom poświęcił. Syn chłopski wśród ludu zawsze pozostał. Nikt bodaj lepiej od niego nie znał całej chłopskiej, góralskiej biedy, nikt tej biedy lepiej od niego nie potrafił pokazać. Nie należy Orkana do najwybitniejszych pisarzy Młodej Polski, w okresie której żył i pisał, nie można porównać go z Żeromskim, Kasproviczem, ani Reymontem, ale wnosi do literatury duże wartości i niektóre z jego utworów, jak „Drzewieje”, „Roztoki”, jak „Kostka Napierki” zapewnią mu dobre imię na kartkach historii naszej literatury.

Po prelekcji Prof. Grabowskiego, recytował wyjątki z powieści Orkana p. Stefan Gritzman, słuchacz Szkoły Dramatycznej.

Publiczność w większej części stanowiła młodzież akademicka i szkolna. (AK)

Dziwne zjawisko

Z prowincji otrzymujemy poniższą korespondencję z prośbą o zamieszczenie:

Największym zagadnieniem obecnej doby, nad rozwiązaniem którego zastanawiają się dziś wszyscy, jest ostry kryzys gospodarczy, który szczególnie dotkliwie odczuwa się w rolnictwie i przemyśle rolniczym. Mimo to zastanawia fakt, że reżownicy w Poznaniu wobec bardzo niskich cen trzody chlewnej i bydła, jakie placą rolnikowi, utrzymują ceny mięsa i wyrobów na znacznie wyższym poziomie. Cóż to ma znaczyć? Czyżby drożej zakupywali świnie i bydło, niż np. reżownicy Śląscy i Zagłębia Dąbrowskiego? Tymczasem w tychże ośrodkach przemysłowych, gdzie w zasadzie jest wszystko droższe, a dokąd przecież w większej części sprowadzają zakupywane u nas bydło i świnie, mogą oni jednak być o 30 — 40 proc. tańsi ze swoimi wyrobami, niż nasi reżownicy. Dowodem na to cenniki w wym. dzielnicach.

Czyżby nasi reżownicy mieli droższy zakup świnie i bydła, niż Śląscy? Nie. Kupują świnie 1 kl. po 180 zł. za 100 klg. bydło po 70—80 zł. (i taniej!) — Sprzedają zaś mięso wieprz. 3,40 — 3,60 zł. za klg. słoninę 3,80 — 4.— zł. kielbasę najtaniej 4.—. A jeszcze gorzej rzecz się ma po małych prowincjonalnych miasteczkach, gdzie klg. mięsa wieprz. kosztuje do 4 zł. słonina do 4,30 zł. Jakżeż z tem pogodzić to, że rolnik za centnar żyta po 7 zł. nie kupi nawet 2 klg. mięsa, dalej, że robotnik za całodzienną pracę nie może kupić nawet 1 klg. mięsa. Czy jest tu jakiś stosunek?

Jeżeli zatem Śląscy reżownicy, jak już zawnazczyłem, sprzedają swoje wyroby o 30 proc. taniej od naszych, zdawałoby się musiało, że pracują za darmo. Ale bynajmniej! Są tam stałe czynne komisje cennikowe, które bez krzywdy dla reżownika ustalają ceny ich wyrobów. I u nas istnieją podob-

ne komisje. Niez o ich działalności prawie nic nie słyhać.

Tak dalej być nie może!

P. B.

Stosunki handlowe z zagranicą

Firma francuska poszukuje przedstawiciela na pióra, atrament itp. artykuły pisemne.

Firma francuska poszukuje w Polsce przedstawiciela na manekiny.

Firma hiszpańska szuka zbytu na rynku polskim dla gąbek. Cennik tej firmy jest do przejrzania w Izbie przemysłowo-handlowej w Poznaniu.

Pewna austriacka firma pragnie założyć w Polsce fabrykę części składowych do fortepianów. Ze względu na to, że towar ten w dużej ilości jest do Polski importowany, założenie tego rodzaju fabryki lub stworzenie odpowiedniego działu w jednej z istniejących polskich fabryk metalowych przyczyniłoby się do podniesienia stopnia samowystarczalności na ten artykuł.

W Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej znajdują zbytu skórzane rękawiczki. — Bliższych informacji udziela Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu

W Iraku (Mezopotamja) znajdują zbytu następujące artykuły polskiego pochodzenia: cukier, cement, żelazo, naczynia emalowane, szkło stołowe, zapalki, wyroby wełniane, bawełniane, gumowe, meble gięte, papier, świece parafinowe, piwo, koniak i likiery, przybory piśmienne, drzewo budowlane, dytki i formiery, maszyny rolnicze. Firmy polskie, zainteresowane w eksporcie wyżej wymienionych artykułów, mogą otrzymać bliższe informacje w Izbie przemysłowo-handlowej w Poznaniu.

W Izbie przemysłowo-handlowej w Poznaniu jest do przejrzania program 30-to dniowej wycieczki do Stanów Zjednoczonych.

Firmom nienależącym do okręgu Izby przemysłowo-handlowej w Poznaniu — udziela się informacja po uiszczeniu opłaty manipulacyjnej w wysokości zł 3.

TEATRY

— **Z Teatru Polskiego.** Dziś i jutro barwna fantastyczna komedia Stefana Krzywoszewskiego „Djabeł i karczmarka”. Przemiała ta komedia, jak przed laty, tak i obecnie zdobyła serce słuchaczy. We czwartek po raz 33 propagandowa komedia Józefa Raczkowskiego „Nad polskim morzem”.

— **Z Teatru Nowego.** Dziś, we wtorek, wchodzi na afisz najlepsza i najwesejsza komedia St. Kiedrzyńskiego p. t. „Powrót do grzechu” z gościnnym występem świetnego artysty i reżysera scen stołecznych Al. Węgielki. Komedia ta cieszyła się w Warszawie niebywałą powodzeniem i osiągnęła w teatrach szymonowskich rekordową ilość 120 przedstawień. Dalszą obsadę stanowią pp.: Czarnecka, Gruszecka, Żeromska, Bystrzyński, Chmurkowski, Kitka — Sokółowski, Rolicz i inni. Dekoracje Al. Kobrynia. Reżyser Al. Węgielko.

Dziś, we wtorek, w Domu Ewangelickim wystąpi po raz drugi i ostatni

wszechświatowej sławy eksperymentator **LO KITTAY.**

Dziś, we wtorek, drugi i ostatni występ wszechświatowej sławy eksperymentatora LO KITTAY'a, który na wczorajszym występie odniósł wielki sukces, wprowadzając w zdumienie liczną bardzo publiczność, która z zapartym oddechem śledziła niezwykle ciekawe, fenomenalne eksperymenty LO KITTAY'a.

LO KITTAY przeprowadził ciekawe bardzo eksperymenty, przy udziale publiczności. Szczególnie podobały się i wielkie zainteresowanie wzbudziły doświadczenia, jak: prawdziwy fakiryzm, telepatja jedynie bez jakiegokolwiek kontaktu, doświadczenia jasnowidzenia, efektowne gry wyobraźni i cały szereg innych. — W dniu dzisiejszym LO KITTAY zaprezentuje publiczności poznańskiej dalsze ciekawe bardzo eksperymenty.

Niewątpliwie dzisiejszy pożegnalny występ LO KITTAY'a zgromadzi liczniejszą jeszcze publiczność. Bilety po cenach popularnych są do nabycia wcześniej w składzie cygar p. Szrejbrovskiego — ul. Gwarne 20, tel. 56-38, a od godz. 7 wiecz. przy kasie w Domu Ewangelickim. zw 24 128

Teatr Polski

DZIŚ — „Djabeł i karczmarka”. Środa, 18. 6. „Djabeł i karczmarka”. Czwartek, 19. 6. „Nad polskim morzem”. Piątek, 20. 6. „Djabeł i karczmarka”. Sobota, 21. 6. „Djabeł i karczmarka”. Niedziela, 22. 6. „Djabeł i karczmarka”. Poniedziałek, 23. 6. „Piorun z jasnego nieba”.

Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Powrót do grzechu”. Gościnnie występ Al. Węgielki.

Środa, 18. 6. „Powrót do grzechu”, gościnnie występ Al. Węgielki. Czwartek, 19. 6. „Powrót do grzechu”, gościnnie występ Al. Węgielki.

Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygartowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

NA WARSZTACIE NAUKI

Z PRAC POZNAŃSKICH HISTORYKÓW SZTUKI

Przy Poznańskim Towarzystwie Przyjaciół Nauk utworzyła się komisja historii sztuki. Na I-szem konstytucyjnym zebraniu, po zagajeniu przez gen. sekretarza prof. dr. Lisowskiego, wybrano jako przewodniczącego komisji ks. dr. Szczęsnego Dettloffa, prof. historii sztuki U. P., w skład zaś jej weszli pp.: dr. N. Pajzderski, kons. woj. pozn., dr. Tatarkiewicz, prof. uniw. warsz., dr. T. Dobrowolski, kons. woj. śląskiego i dyr. muzeum w Katowicach, oraz dr. A. Brosig, kustosz Muz. Włkp.

Na zaproszenie Tow. Przyj. Nauk wygłosiła na posiedzeniu komisji jako referat p. dr. Joanna Eckhardtówna swą dysertację doktorską, p. t. „T. zw. nagrobek Czarnkowskiego w katedrze poznańskiej”. Referentka w obszernej i sumiennej pracy poruszyła najważniejsze zagadnienia polskiej plastyki renesansowej; chodziło bowiem nie tylko o sam nagrobek w katedrze naszej, przypisywany mylnie Czarnkowskiemu, ile o rozświetlenie problemów rzeźby nagrobnej w Polsce. Nagrobek omawiany posiada charakter przejściowy ze sztuki gotyckiej do renesansowej, i jak stwierdziła dobitnie prelegentka, jest nagrobkiem biskupa Lubrańskiego. Wykonaniem tego dzieła kierował biskup krakowski Tomicki, znany wówczas mecenas sztuki, wzorując się na niedawno wtedy postawionym nagrobku biskupa krakowskiego Konarskiego.

W dalszym ciągu swej pracy zajmuje się autorka szczegółowo dwoma wymienionymi dziełami sepulkralnymi, rozpatrując tworzenie się typu renesansowych nagrobków w Polsce. Dzieła te należą do pierwszych ogniw rozwojowych włoskiej renesansowej rzeźby w Polsce, gdzie włoscy artyści ulegają miejscowym wpływom zakorzenionej sztuki gotyckiej, a specjalnie krakowskiej twórczości Wita Stosza. Z dużą znajomością rzeczy prostuje autorka mylne przypuszczenia M. Gumowskiego co do nagrobka poznańskiego i F. Kopyry w stosunku do tegoż nagrobka krakowskiego. W rezultacie okazuje się, że wspólny twórca obu tych tumb nagrobnych jest Włochem ze szkoły lombardzkiej, który zmienia pod wpływem miejscowego gotyku czysty charakter włoskiego odrodzenia. Nagrobek Lubrańskiego uważano dotąd za naśladowanie nagrobka biskupa Branickiego, znajdującego się „ex opposito” Lubrańskiego. Tumba Branickiego nosi wyraźne cechy późnego gotyku południowo-niemieckiego i w całym jej założeniu artystycznym, jak i w szczegółach programu ten konsekwentnie jest przeprowadzony. Brak tej konsekwencji gotyckiej u Lubrańskiego uważano dotąd na niezrozumienie form poprzedniego. Prelegentka dowiodła, że jest to raczej uwzględnienie nowego ducha renesansu, zaznaczającego się tam wyraźnie i noszące cechy szkoły lombardzkiej. Na podstawie całego szeregu analogii wykazała prelegentka łączność tej rzeźby ze sztuką włoską tego czasu, wykazując równocześnie na różnice, które stanowią cechę plastyki nagrobnej w Polsce. Praca ta rzuca poza tem pewne światło na zawikłane zagadnienia ozdób rzeźbiarskich w kaplicy Zygmontowskiej na Wawelu. Na zasadzie szczegółowej analizy stylistycznej dochodzi autorka do wniosku, że mylnie przypisano te prace zdobnicze Giovanniemu Ciniemu ze Sjeny, którego rolę w Polsce, jak to wynika z pracy F. Kopyry (Giov. Cini ze Sjeny) zbyt wyolbrzymiono.

Praca p. dr. Eckhardtówny jest ważnym przyczynkiem do badań naszej renesansowej plastyki i to również ze względu na bryte sądy autorki, jak i na obszerny materiał dowodowy, to też oczekiwać należy z niecierpliwością ukazanie się jej w druku.

Dr. W. D.

Książki nadesłane

Por. J. Ciapka: „33 pułk piechoty” Warszawa 1929. Wojsk. Instytut Nauk. Wyd. André Maurois: „Oddech wojny” — Sygnały czasu. Rok III. Nr. 4. — Warszawa 1930.

Henryk Grabiański: „Środki aktywizacji polskiego bilansu handlowego” Poznań 1930. Nakł. Izby Przemysł. — Handlowej.

REFLEKSJE JUBILEUSZOWE

Może nam będą odpuśczone nasze przewiny dzisiejsze, że tak szczerze westchnęliśmy do Kochanowskiego w jubileuszowe święto jego urodzin. Piękne to chwile, zaiste wycieczki i dodające otuchy, w których z taką dumą wspominać możemy o tem, co było lat temu czterysta w literaturze naszej, a co żyje dotąd świeże, nawet imponuje nam wartością. Dobrze też wrażenie robi fakt, że stać nas na zajmowanie się w szerokim kole tak dawną twórczością i naukową znajomość epoki jest duża i zainteresowanie wśród szerokiej sfer społeczeństwa znaczne. Oczy narodu zwrócone były w dniu zesłania Ducha Świętego na Kraków, gdzie odbywał się wspaniały obchód ku czci Kochanowskiego. Czasopisma specjalne i popularne — cała prasa przepelniona była interesującymi rozprawami, popularizującymi wiedzę filologiczną o Kochanowskim.

Obchód tegoroczny ku chwale Kochanowskiego zaliczyć trzeba do ważnych wydarzeń w naszym życiu umysłowym. Zostawił musi ślady w psychice myślącej części narodu sam fakt tak żywego uświadomienia, że przed czterema stuleciami mieliśmy wielką kulturę literacką, która nas stawiała w szerebie krajów najbardziej cywilizowanych. Dzisiejsi twórcy, ciągle na rozdrożach, szukający stylu bodaj w krajach murzynskich, wykrzywiający karykaturalnie model człowieka wedle upodobań rasy semickiej, która dziś najlepiej się bawi w salonach starej cywilizacji europejskiej, twórcy dzisiejsi — powiadam — ze zdziwieniem przypatrują się humaniście z epoki renesansu, że w spokojnych liniach jego wielkiego stylu możnaby prowadzić dalej budowę wspaniałego przybytku sztuki polskiej, gdzieby się zmieściły najwyszukiwane wymagania nowożytnie.

Był to poeta „na wyrost”. Wszyscy wielcy pisarze polscy późniejsi dlatego są wielcy, że nie psują stylu, jaki on nadał literaturze polskiej. Czy jest poeta na wyrost tylko dla swej poetyki, która przetrawiwszy poetów Grecji i Rzymu, narzuca sztuce polskiej dalsze drogi. To, co nazywam stylem, nie jest tylko formą. W sztuce Kochanowskiego mieści się i dziś cały człowiek, najbardziej wyrosnięty.

Sztuka jest wielka, kiedy się w niej mieści cały człowiek bez okaleczenia i wykrzywienia: ze swymi osobistymi sprawami ducha, od trenów poczynając, ze swoim Bogiem, ze swoimi ideałami i ukochaniami. Pojęcie człowieka jest szersze od pojęcia artysty. Nas mężczy prokrustowe łożo sztuki, przysposobione dla artysty małego człowieczego wzrostu.

Mam na myśli człowieka, który tworzy cywilizację swego narodu. Kochanowski takiego człowieka miał w sobie, dla niego śpiewał. I to jest sekret wielkości jego stylu wewnętrznego. A ten styl dla nas, którzy nie jesteśmy filologami, ma znaczenie decydujące o popularności poety. Człowiekiem tworzącym cywilizację polską był ziemianin. Jak on się doskonale mieścił w Kochanowskim! Nie było to dla niego łożo prokrustowe.

Wsi spokojna, wsi wesola,
Który głos twej chwale zdoła?...
Człowiek w twej pieczy uczciwie
Bez wszelakiej lichwy żywie:
Pobożne jego staranie,
I bezpieczne nabywanie...
Oracz plugiem zarzynie w ziemię,
Stąd i siebie, i swe plemię,
Stąd roczną czeladź i wszystkie
Opatruje swój dobytek...

Mieścił się na tem łożu gospodarz, który myśli racjonalnie, ekonomicznie, egoistycznie o tem, jakiby zysk i użytek z ziemi wyciągnąć, ale jeszcze zostawało miejsce na „wyrost” obywatelski, idealistyczny, nawet poetycki. O ten wyrost myśli jego dba przedewszystkiem. Nie wiadomo, czy dobrym był swoim ekonomem, ale to pewne, że dbał o tę stronę dóbr, którą nazywamy wartościami rzeczy. Kochanowski widzi w ziemi nie tylko użyteczność; myśli jego doznaje szczególnej słodyczy w uświadomieniu irracjonalnych pozornie wartości, jakie ta ziemia przedstawia. Ceni sobie w tym warsztacie to, że jego „staranie” może być „pobożne”, że go w nocie utrzymuje i zbliża do Boga. Warsztat dla niego nie jest tylko zarobkowaniem,

gromadzeniem bogactw, ale sposobem życia, które musi być pełne, jeżeli ma się być człowiekiem pełnym, Bogu podobnym, to znaczy musi być złożone nie tylko z użyteczności, ale przede wszystkim z wartości. Zestawmy to stanowisko z rolą na wsi jakiegoś spekulanta, rabunkowo gospodarującego z krzywdą ludzi, ziemi i Boga. Kochanowski mu powie:

Nie kto ma złoto, ma perły, ma szaty,
Ale kto na swem przestał, ten bogaty.

Owszem, Kochanowski myśli kategoriami użyteczności. Nawet gdy zakłada rodzinę, to myśli jego wychodzi z założeń racjonalnie gospodarskich.

Żona uczciwa ozdoba mężowi
I napewniejsza podpora domowi;
Na niej rząd wszytek; swego męża ona
Głowy korona.

I zestawmy ten pogląd na żonę, jako podstawę instytucji rodziny, z popoitym w świecie używaczki racjonalizmem, poszukującym w żonach kozynek i zabawek. To samo, gdy tworzy państwo. Jedni z Kochanowskim będą je uważali za wartość bezwzględną i radziby ją widzieć wieczną, a drudzy szukać w niem będą użyteczności dla swych korzyści lub swej żądzy władzy. To samo z tworzeniem nauki, sztuki. Przecież z literatury można zrobić użyteczność gwoli sensacji i pornografii.

Wszystko więc zależy od tego, jak kto pojmuje swoich kilkadziesiąt lat życia: czy to ma być użycie przez obrócenie wszystkiego na doraźną użyteczność, czy też ma zostawić po sobie pomnik jakichś trwałych wartości. Zależy od tego, czy człowiek ma stylizowany w swojej podstawie twórczej pierwiastek wieczności, jako poczucie nieśmiertelności.

Świat ludzki dzieli się zasadniczo na tych, których przenika „irracjonalna” potrzeba psychiczna wartości, i na ludzi, biorących za cel życia używanie doczesności, co chętnie nazywają jedynie racjonalnym; na tych którzy potrafią w tem, co tworzą widzieć swoją drobną rolę ognia między pokoleniami, i na tych, o których czasy wieczności nie zahacza.

Jednostka wszakże nie żyje w pustce, ani w mechanicznym odosobnieniu, nie wszystkim też jest dla niej społeczeństwo, które można uważać za organizację racjonalistyczną użyteczności zbiorowego życia. Utrzymać można, że co w tej racjonalności układu społecznego jest nadładkiem, owym „wyrostem” ponad biologię na wartość życia, — to wszystko składa się na budowę psychiczną narodu. Naród jest tem wobec społeczeństwa, czem wartość wobec użyteczności, czem jest człowiek sam w sobie w tej swojej częście irracjonalnej, sięgającej w wieczność, wobec siebie, jako stworzenia, które swój byt kalkuluje.

Ponad społeczeństwem, które jest gospodarstwem, wznosi się obejmująca wszystkie dziedziny pracy i dóbr — cywilizacja narodu. Ona to jest naszym domem modrzewiowym, jak ten w Czarnolesiu dom gospodarza, ziemianina, dom pełen nie tylko użyteczności, ale i wiekuistych wartości, o których gospodarz w uniesieniu poetyckim mówi z miłością:

Panie, to moja praca, a zdarzenie
Twoje;
Raczysz błogosławieństwo dać do końca
ca swoje.
Inszy niechaj pałace marmurowe
mają
I szczerym złotogłowem ściany obijają,
Ja, Panie, niechaj mieszkam w tem
gnieździe ojczystem...

Zygmunt Wasilewski.

Warszawa.

Pisma nadesłane

„Medycyna Praktyczna”. Zesz. 4. Treść: Prof. Dr. L. Korczyński: „Organoterapia” — Opoterapia. — Dr. K. Sniegowski: „Środki nasercowe”. — Dr. A. Gałęwski: „Kilka uwag w sprawie Langbeinitowych soli potasowych stosowanych w lecznictwie”. — Dr. S. Raciązek: „Rola odżywek fosforowych w treningach sportowych”. — Oceny i krytyki. — Przegląd czasopism krajowych. — Streszczenia: choroby wewnętrzne — Choroby kobiece, położnictwo. — Choroby uszu. — Choroby oczu. — Wymiana zdań w zakresie praktyki lekarskiej. — Wiadomości bieżące.

ŻYCIE KULTURALNE NAUKA

Z Polskiego Towarzystwa Historycznego. Poznański Oddział odbędzie posiedzenie w środę dnia 18. bm. o godz. 18-tej. Na porządku dziennym: 1) wybór delegatów na Walne Zebranie P. T. H. we Lwowie, poczem 2) prof. Dembiński podzieli się wrażeniami z podróży do Londynu i Oxfordu.

Towarzystwo Numizmatyczne w Poznaniu odbędzie we wtorek dnia 17 b. m. o godz. 17 w pracowni p. prof. Jana Wysockiego (ul. Jezuitska 5 — Państwowa Szkoła Zdobnicza) Nadzwyczajne Walne Zebranie. Na porządku obrad m. i. wybór nowego zarządu, sprawa Związku Polskich Towarzystw Numizmatycznych, czasopismo numizmatyczne. Referat połączony z demonstracjami wygłosi p. prof. Wysocki na temat: „Bicie i odlewanie metali i monet”. Goście mile widziani.

Jubileusz Węgry w Polsce. W dniu wczorajszym obchodził 25-lecie swej pracy naukowej dr. Adorjan Diveky, historyk, b. docent uniwersytetu budapeszteńskiego, a obecnie warszawskiego. Prof. Diveky zajmuje się od początku swej pracy naukowej badaniem wzajemnych stosunków polsko-węgierskich. Pierwszą swoją pracę z r. 1905 poświęcił tym stosunkom w handlu. Zajmuje się też historią sztuki a szczególnie architektury, badając wpływy węgierskie na polskie budownictwo renesansowe i późniejsze wpływy polskie na architekturę węgierską a zwłaszcza spiską. W latach 1911-14 wydał dr. Diveky „Rachunki dworu księcia Zygmunta” (Starogo), za czem poszło konstrukcyjne opracowanie dziejów pobytu Zygmunta w Budzie, cenny przyczynek do dziejów kultury. Niejako na marginesie większych prac zajmował się dr. Diveky różnymi epizodami np. pierwszą książką węgierską, wydrukowaną w Krakowie (r. 1536), Bekieszem, Kossutem, Zjazdem w Lewoczy w r. 1492, oświetlając zawsze przedmiot ze stanowiska stosunków polsko-węgierskich. Poza tem oddaje jubilat usługi nauce polskiej starając się o materiały bibliograficzne, dane o archiwach, opracując np. indeks do „Analecta terrae Scepusiensis” itp. Dr. Diveky objędzą z odczytami o stosunkach kulturalnych węgiersko-polskich liczne nasze miasta, a bawił niedawno i w Poznaniu, gdzie wygłosił parę ciekawych prelekcji.

Z Wileńskiego Tow. Przyjaciół Nauk. Wydział I odbędzie posiedzenie naukowe z referatami prof. St. Pigionia n. t. „Zebrane rozmowy z Mickiewiczem” i St. Cywińskiego n. t. „O wierszu Słowackiego: Wiesz Panie, iżem zbiegał świat”...

TEATR

Ustawa teatralna. Z Warszawy donoszą nam: Władze opracowują projekt przepisów, odnoszących się do zakładania i prowadzenia teatrów prywatnych. Teatry np. miejskie i państwowe mają pewną tradycję ustawową, gdyż przed odbudowaniem Polski istniały w miastach jako gminne lub państwowe (Warszawa). Natomiast co do scen prywatnych, panuje zupełny brak przepisów prawnych. Stosunek aktora do przedsiębiorcy normuje wprawdzie częściowo ustawa o urzędnikach prywatnych, a z drugiej strony Związek A. S. P. także nakłada na przedsiębiorców obowiązki, lecz ochrona aktora jest niewystarczająca, najlepszy dowód w tem, że bywają oni tyle razy „zarywani” przez czelnych spekulantów, jak to się zdarza nie tylko po małych miasteczkach, ale i w stolicach dzielnicowych. (tw)

RUCH REGIONALISTYCZNY

Tom XXIV „Fontes”. Z Torunia piszą nam: Brakiem drukowanych wydań źródeł do dziejów kościoła w Polsce zajęli się w swoim czasie IV Zjazd Historyków w Poznaniu, a z jego inicjatywy nasze organizacje naukowe. Obecnie Towarzystwo Naukowe w Toruniu wydało na 290-ciu stronicach dużej ośmiu część pierwszą materiałów do dziejów diecezji chełmińskiej, jak „Constitutiones Synodales necnon Ordinationes Diocesis Culmensis” w wydaniu zasłużonego badacza przeszłości Pomorza ks. Alfonsa Mańkowskiego. Poniżej dotychczasowe wydania aktów i statutów synodalnych należą już dzisiaj do rzadkości bibliograficznych, ks. Mańkowski obok publikacji źródeł niewydanych, sięgnął do Hariknocha („Preussische Kirchen-Historia”) i przedrukował jego streszczenia najstarszych statutów synodalnych Diecezji Chełmińskiej z XV-go stulecia, oraz według wydania Działynskiego (Gdańsk 1641) „Statuta Synodalia” Piotra Kostki z roku 1583-go, „Acta” Wawrzyńca Gemlińskiego z 1605-go roku i Kaspra Działynskiego (synod lubawski z roku 1641-go). Nadto z aktów diecezjalnych, kapitułnych i parafialnych wydobyl nowy materiał odnoszący się do stulecia XVII, poprzedzając całość krótką wiadomością o synodach w Diecezji Chełmińskiej od czasów najdawniejszych aż do ostatniego (w roku 1928, synodu w Pelplinie. Tekst opatrzył obficie w źródłowe przypisy, w „indeks” miejscowości i osób, raz w szczegółowy indeks rzeczowy. Tom ten stanowi ważną pozycję w dorobku ks. Mańkowskiego i przysłuży się też reżymie polskiej wiedzy historycznej. (A. M.)

Fotografia powyższa przedstawia nowobudujący się gmach państwowej wytwórni telefonów i telegrafów przy ul. Grochowskiej nr. 13 w Warszawie. gdzie wykryto olbrzymie nadużycia, sięgające 4 milionów złotych. Sprawcą nadużyć okazał się dyrektor wytwórni Józef Jędrzejewski, znany działacz „sanacyjny” z pod znaku B. B. S.

Mężne stanowisko w sprawie rozwodu

(KAP) Dzienniki doniosły, że biskup z Walencji (Wenezuela) mgr. Montes de Oca, skazany został na wygnanie, ponieważ miał odwagę potępić publicznie powtórne małżeństwo pewnego rozwodnika, który zajmuje wysokie stanowisko w hierarchii rządowej kraju. Obecnie znane są bliższe szczegóły tej sprawy, w której ujawniła się w całej rozciągłości niezłomność zasad Kościoła.

Wspomniany dygnitarz państwowy, mszcząc się za nieotrzymanie rozwodu, oskarżył biskupa przed sądem o łamanie praw republiki. Mgr. Montes de Oca zmuszony był pojechać do stolicy kraju, Caracas, by bronić się przed postawionymi mu zarzutami, ale świat oficjalny był już uprzedzony do niego. Sędziowie nie tylko, że nie uznali jego stanowiska, które było obroną prawdy i sprawiedliwości, ale zażądali, by rzekł się biskupstwa. Biskup oczywiście odmówił, twierdząc słusznie, że otrzymał swój urząd pasterski od stolicy Apostolskiej i tylko ona może go mu odebrać poczem wrócił do domu. Zmuszony po raz drugi udać się do Caracas, mgr. Montes de Oca został zatrzymany na drodze. Zaproponowano mu, by niezwłocznie opuścił kraj. Ponieważ zaprotestował przeciwko temu, wsadzono go przemocą do samochodu i odstawiono do portu La Guaira i, nie pozwolewszy nawet porozumieć się z najbliższymi, wywieziono okrętem na wyspę Trinité.

Dokonany gwałt wywołał tak silne protesty ze strony ludności, że rząd poprosił biskupa Walencji, by wrócił do kraju, ale pod warunkiem, że odwoła to, co powiedział o małżeństwie owego dygnitarza. Biskup odmówił. Jego sprzeciw należy do rzędu tych, których odwołanie byłoby równoznaczne z wyrzeczeniem się nauki Kościoła o Sakramencie małżeństwa, o nierozzerwalności związku małżeńskiego i o rozwodzie. Nauka ta stanowi prawdę religijną a ta prawda nie może być przedmiotem kompromisów i targów.

Papież jako władca świecki

(KAP) Ostatni rocznik papieski zawiera godną zmianę w tytule papieża, który obecnie obok tytułów dotychczasowych używa również nazwy „władcy” (suwerena) państwa Miasta Watykańskiego.

Zamiast świątyni więzienia!

(KAP) Według doniesienia z Moskwy, w Tobolsku zamknięto 17 świątyni. Dzwony zdjęto i oddano fabrykom metalurgicznym. Trzy z pośród tych świątyni będą zamienione na więzienia.

Legja honorowa dla kardynała Lepicier

(KAP) Legat Ojca św. na międzynarodowy kongres Eucharystyczny w Kartaginie kardynał kurjalny Lepicier, odznaczony został przez rząd francuski krzyżem Legji honorowej.

Dotacje uniwersytetów amerykańskich

(KAP) Znana jest powszechnie ofiarność katolików amerykańskich. Ujawnia się ona w sumach, składanych na rzecz wszelkiego rodzaju instytucji religijno-społecznych. Korzystają z niej również uniwersytety katolickie. Jednakże mimo to uczelnie katolickie nie rozporządzają takimi środkami, jakie mają do dyspozycji szkoły protestanckie lub neutralne. Stwierdza to artykuł umieszczony w organie kolegium w Villanuova: „For God and Country”.

Autor artykułu zaznacza, że z pośród 160 kolegów i uniwersytetów katolickich w Stanach Zjednoczonych tylko trzy posiadają dotacje, przekraczające dwa miliony dolarów. Są to: uniwersytet Marquette w Milwaukee, który ma kapitał 2.617.241 dolarów; uniwersytet Creighton w Omacka: 2.317.488 dol. i uniwersytet katolicki w Waszyngtonie 3.367.292 dolarów.

Obok tych trzech zakładów katolickich istnieje około stu kolegów i uniwersytetów niekatolickich, których majątki znacznie przewyższają wskazaną w omawianym artykule normę dwóch milionów dolarów. Najbogatszymi z pośród nich są: uniwersytet Harvard, który posiada 90 milionów dol., uniwersytet Yale — 69.867.269 dol., uniwersytet Pensylwanji — 16.669.000 dol.

Ilustracją ofiarności katolików amerykańskich może być suma, jaką w ciągu 1929 roku wierni archidiecezji filadelfijskiej złożyli na miejscowe seminarjum św. Karola Boromeusza: suma ta wyniosła 370.348 dolarów.

Wielkie Zebranie Informacyjne

dla młodzieży akademickiej

w sprawie

I. Krajowego Kongresu Eucharystycznego

odbędzie się w **środę, 18 b. m. o godz. 20 w sali 18 Coll. Minus.**

Przemawiać m. i. będzie:

Przewielebny Ks. Prałat Józef Prączyński.

Komitet Sekcji Akademickiej.

Katedra w Pawji

(KAP) Mussolini zainteresował się budową katedry w Pawji i udzielił większej sumy pieniędzy, chcąc umożliwić dokończenie olbrzymiej świątyni, która jest kopią słynnej Hagia Sophia w Konstantynopolu i dotychczas nie została wykończona (lewego skrzydła brak całkowicie a prawe zostało zbudowane tylko częściowo). Roboty nad wykończeniem katedry, wymagające czterech milionów lir, będą dostosowane pod względem stylu do budowli już istniejącej i zostaną wykonane z żelazobetonu.

gruntowna znajomość każdego języka, oparta na źródłowych badaniach oraz znajomości piśmiennictwa danego narodu. Krebs był fanatykiem pracy i pracował po 19 godzin na dobę. Nauka języków była jego główną i zdaje się jedyną pasją, na inne nie miałby zresztą nawet czasu.

Ciekawa próba słynnego skrzypka

Słynny skrzypek chicagoskiej orkiestry symfonicznej, Jack Gordon, chcąc się przekonać, czy publiczność amerykańska istotnie jest zafascynowana w muzyce, czy też ucieszcza na koncerty jedynie pod wpływem snobizmu, dla usłyszenia sławnych artystów, podjął niezwykle oryginalną próbę.

Przebrał się za żebraka, włożył czarne okulary i stanawszy na placu przed gmachem biblioteki publicznej, zaczął grać na swym bezcennym Stradivariusie.

W przeciągu pół godziny Gordon miał swój zniszczony kapelusz napelniony datkami, wynoszącymi blisko 6 dolarów i z trudem przyszło mu przedrzeć się przez tłum otaczających go z podziwem słuchaczy.

Gordon ogłosił w pismach sprawozdanie ze swej próby, oświadczając, że przekonał się o rzetelnym zafascynowaniu publiczności amerykańskiej. (ak)

Czy zapisałeś się na członka wspierającego Komitetu Floty Narodowej. Wkładka 1 zł rocznie. Conto P. K. O. 30.

Zapisz się a spełnisz swój obywatelski obowiązek

Człowiek który władał 60 językami

Zmarły niedawno w Berlinie radca niemieckiego ministerstwa spraw zagranicznych, Emil Krebs, w całym tego słowa znaczeniu fenomenalnym poliglotą. Mając 7 lat potrafił on w ciągu trzech miesięcy opanować pamięciowo cały słownik francuski. Dostawszy się do gimnazjum w ciągu dwóch lat posiadał łacinę i grekę, a kończąc gimnazjum w 17 roku życia władał już biegle 12 językami. Po dwóch latach dalszych studiów opanował język chiński w tak doskonałym stopniu, że zaproszony został na tłumacza poselstwa niemieckiego w Pekinie. Na tem stanowisku przebył Krebs 21 rok, poznając w tym czasie — 32 języki. Powróciwszy w roku 1919 do Berlina, powiększył liczbę znanych języków do 60, a dalsze 40 znał o tyle, że mógł czytać i wszystko rozumiał. A nie była to powierzchowna znajomość pewnej ilości słów lecz

Rząd silnej ręki

Podpiszajmy, koledzy, bo inaczej ręka kłapnie

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Odpowiedź na notę niemiecką

Obawiamy się, że propozycja polska, wystosowana pod adresem rządu Rzeszy, w sprawie pertraktacji polubownych, jest przedwczesna. Jest rzeczą oczywiście wskazaną stwierdzenie przy każdej sposobności, a nawet wskazywanie, gdy żadnej po temu niema okazji, że rząd Rzeczypospolitej szczerze dąży do oparcia stosunków gospodarczych polsko-niemieckich na zdrowych podstawach uczciwości sąsiedzkiej.

Nie znaczy to jednak, abyśmy po tym niesłychanym akcie nielojalności, jakim były niemieckie podwyżki cel agrarnych, mieli kwapić się do zasiadania z naszymi sąsiadami zachodnimi do stołu obrad bez należytego ich przygotowania. A właśnie zdaniem naszym, pertraktacje polubowne, mające na celu przywrócenie równowagi, naruszonej ostatnimi podwyżkami, nie są należyście przygotowane.

Boc przeciwie protekcyjizm agrarny Rzeszy daje się boleśnie we znaki nie tylko nam samym, ale i innym państwom, posiadającym w traktatach z Niemcami niżki skonsolidowane na produkty rolne. Państwa te, a jest ich dwanaście, to nasi naturalni sprzymierzeńcy w walce z niemieckim protekcyjizmem agrarnym. Należałoby z niemi porozumieć się i wspólnie zastanowić się nad dalszym w stosunku do Niemiec postępowaniem. Odpowiednie wyliczenia wskazują, że do wspomnianych 12 państw (Holandia, Szwajcaria, Danja, Finlandja, Włochy, Hiszpanja, Francja, Portugalia, Grecja, Belgja, Jugosławja, Turcja), wywóz niemiecki wynosił w ub. roku wartość około RM 5,25 milj., podczas gdy przywóz z tych krajów globalnie wynosił zaledwie RM 3,5 milj. Wynika stąd, że polityka traktatowa Rzeszy na tyle była sprytna, iż potrafiła zaktywizować bilans wymiany Niemiec z krajami rolniczymi z wyraźną dla nich szkodą. Wynika stąd również, jak ważny dla niemieckiego eksportu jest zespół wyliczonych państw i jak, na skutek tego, ważne byłoby utworzenie ligi skierowanej przeciwko agrarjuszom niemieckim, która niewątpliwie, przy pomocy przemysłu niemieckiego, odniosłaby zwycięstwo nad gabinetem p. Brueninga i jego, cytując słowa „Berliner Tageblattu”, „nieliczącą się z proporcjami gospodarczymi” polityką. Wszak bowiem podwyżki cel agrarnych pogłębia ponownie różnicę między eksportem niemieckim a importem Rzeszy z tych 12 państw, wyolbrzymiając ujemne saldo obrotów.

Poza tem jeden jeszcze wzgląd wyda się potwierdzać słuszność naszego twierdzenia o przedwczesności propozycji polskiej, mianowicie wzgląd na to, że akcja podwyższania niemieckich cel agrarnych bynajmniej nie jest zakończona. W prasie niemieckiej kierunku rządowego mówi się od pewnego czasu o konieczności wyrzucenia z dotychczas istniejących traktatów jeszcze kilku ważniejszych zniżek skonsolidowanych na artykuły rolnicze. Ma się tego dokonać na podstawie „przyjaznych porozumień” z zainteresowanymi państwami. Tak długo, jak nie znamy wyniku owych „przyjaznych porozumień” nie możemy określić z dokładnością znaczenia niemieckiej klauzuli najwyższego uprzywilejowania. A kupować „koła w miechu”, szczególnie gdy się pertraktuje z Niemcem, nie możemy.

Wogóle uważamy, że pospiech może nam tylko zaszkodzić. Podobnie, jak chodzenie w pojedynkę. Musimy wykorzystać fakt posiadania sprzymierzeńców nietylko w wspomnianych 12 państwach, ale również wśród przemysłowców niemieckich, którym kurs p. Schielego coraz bardziej zaczyna się przykrzyć. Hasłem dnia winno być: okrażać i odczekać!

Krótkie informacje gospodarcze

— Eksport pierza i puchu w maju rb. nie uległ zmianie w porównaniu z miesiącem poprzednim. Eksportowano do Niemiec, Ameryki, Francji i Czechosłowacji, przy starych cenach.

— Jak się dowiadujemy, toczą się obecnie rokowania między fabryką państwową w Mościcach i fabrykami prywatnymi: „Azot” i „Elektryczność” co do wspólnego postępowania komercyjnego w zakresie produktów chlorowych.

— Staraniem miejscowych kół przemysłowych w Pardubicach wygłosił tam konsul polski w Pradze dr Lubaczewski odczyt na temat obecnej sytuacji gospodarczej w Polsce.

Konjunktury Ziemiołody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ubiegłym tygodniu następująco:

	9. 6.	10. 6.	11. 6.	12. 6.	13. 6.	14. 6.
Pszenvca						
Warszawa	—	42,50	—	42,50	42,50	—
Poznań	—	—	40,50	—	40,50	—
Lwów	—	38,00	—	40,75	—	—
Lublin	—	—	—	—	39,50	—
Zyto						
Warszawa	—	16,50	—	15,50	15,50	—
Poznań	—	—	15,25	—	15,25	—
Lwów	—	18,50	18,25	—	—	—
Lublin	—	—	—	—	14,50	—
Jęczmień						
Warszawa	—	19,00	—	19,00	19,00	—
Poznań	—	—	19,50	—	19,50	—
Lwów	—	16,75	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	—	14,50	—
Owies						
Warszawa	—	17,50	—	17,50	17,50	—
Poznań	—	—	17,50	—	17,50	—
Lwów	—	17,00	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	—	13,50	—

Sytuacja nie uległa w ub. tygodniu zmianie, za jednym, zresztą... zgola niepocieszającym wyjątkiem — spadku o jeden złoty ceny zyto na giełdzie warszawskiej. Odchylenia na rynkach wschodnio-malopolskich, gdzie obserwuje się wyższą cenę pszenicy a niższą cenę zyto, nie odgrywają większej roli. Rozpiętość między cenami pszenicy i zyto, która wyraża się w tem, że ceny pszenicy są o jakieś 2,7 razy wyższe niż ceny zyto, wskazuje nam w pewnej mierze potrzebę zrewidowania kierunku uprawy poszczególnych zbóż. Dolna granica notowań zyto, wynosząca zł. 14,75 na obu miarodajnych giełdach — warszawskiej i poznańskiej, stanowi, jak już wspomnieliśmy przed tygodniem, poziom najniższy od szeregu lat nierobiony. W tych cyfrach wypowiada się najlepiej ciężkie położenie rolnictwa. W obrotach pozagiełdowych cena zyto jest jeszcze niższa, prowadząc do zupełnej pauperizacji wsi.

Odbija się to wyraźnie na różnych gałęziach przemysłu zaopatrującego rolnictwo, jak przemysł nawozowy sztucznych, maszyn rolniczych itd. Zbyt nawozów sztucznych skurczył się ogromnie, obniżenie cen superfosfatu i azotniaka chorzowskiego (ostatni jest o 10-13 proc. tańszy niż przed rokiem) nie wiele wpłynęło na zwiększenie popytu.

Bydło i trzoda

Ministerjum rolnictwa, którem od objęcia tej teki przez p. Jante-Polczyńskiego rządził nowy Cuch, przedsięwzięł i pełen inicjatywy, który wyparł zaśnieźniałość i indolencję — kamerton rządów p. Niezabytowskiego — zwołuje na 20 i 21 bm. nową konferencję poświęconą sprawom hodowlanym. Wszak ta jedynie dziedzina ratuje jakoś rolnictwo przed katastrofą, jednak napotyka w obecnej chwili na poważne trudności. Na konferencji tej omówione ma być m. i. zagadnienie wzmocnienia i usprawnienia eksportu zwierząt, głównie bydła i trzody chlewnej a także produktów zwierzęcych oraz zagadnienie rozbudowy przemysłu tłuszczowego w Polsce.

Trudności gospodarstwa hodowlanego, o których wspomnieliśmy, wytwarzane są głównie przez milęgo naszego sąsiada z zachodu — Niemcy, które od szeregu tygodni wystąpiły dość nieoczekiwanie jako nader poważny konkurent na naszych rynkach eksportowych z zakresu trzody chlewnej.

W maju dowozy świń niemieckich na rynek wiedeński doszły do 40—50 procent dowozu polskiego i spowodowały ogromną zniżkę cen. Tak samo rynki czechosłowackie zalewane są trzodą niemiecką, podobnie w Alzacji, jednym z najmłodszych rynków polskiego zbytu. Ten eksport niemiecki jest dumpingowy, spowodowany ogromnym przyrostem pogłowia trzody chlewnej w Niemczech — około 5 milionów sztuk w ciągu ostatniego roku — i wielkim spadkiem cen na rynkach niemieckich — ze 170 do 130 marek za 100 kg. Żeby uchronić rolników niemieckich od dalszego spadku cen — rząd niemiecki wprowadził premje wywozowe i różne ułatwienia taryfowe, — ogółem około 70 zł. na 100 kg., co umożliwia eksporterom niemieckim sprzedaż zagranicę po zł. 210 za 100 kg., czyli o 8 zł. taniej od cen eksporterów polskich. Jako jedyny środek zabezpieczenia eksportu polskiego przed katastrofalnymi skutkami tej konkurencji niemieckiej zaleca Państwowy Instytut Eksportowy wprowadzenie i w Polsce premji wywozowych, w wysokości 10—15 zł. cd 100 kg. co obciążałoby skarb sumą 500—750 tys. zł. miesięcznie wydatkowaną na ten cel. Jak wiadomo obecne premje Niemiec dla bydła i świń wynoszą od 100 kg żywe 27 mk. bite 36 mk., szynki w hermetycznym zamknięciu 48, bydło żywe 29,50, owce żywe 22,50, mięso 45,00, mięso w hermetycznym zamknięciu 60,00.

Nabiał

Położenie na światowych rynkach masłanych, mimo wzrastającej stale produkcji i zwiększonej z tego tytułu podaży, nie uległo zmianie. Na gatunki wyborowe można znaleźć zbyt stosunkowo łatwy, gorzej natomiast przedstawia się sprawa ukłowania gatunków drugich. Z chwilą ukazania się w sprzedaży masła z paszy zielonej, eksporterzy liczą się z pewnym ożywieniem rynku, przewidując wzrost tranzakcji spekulacyjnych. Na rynku niemieckim w stosunku do cen z drugiej połowy maja wydatnia się lekki spadek. Na rynku angielskim sytuacja spokojna. Stosunkowo duże ilości masła znajdują się w chłodniach londyńskich i oczekują na likwidację. Masło angielskie ma nadal zapewniony łatwy zbytny jednak po cenach niższych, niż w poprzednim tygodniu. Masło irlandzkie i kolonialne wykazuje również spadek, natomiast argentyńskie niesolone i północno-europejskie, jak również polskie wyborowe gatunku utrzymuje się w cenie dotychczasowej. Gorsze gatunki naszego masła spadły. Przywóz masła zagranicznego na rynek austriacki jest minimalny. Z pośród dostawców zagranicznych, jedynie Polska utrzymała swój dowóz na dotychczasowym poziomie. Ze względu na znacznie większą podaż masła ceny nieco spadły. Na rynku czeskim panuje nadal tendencja zniżkowa. Producenti czescy uskarżają się, że podaż masła zagranicznego utrudnia zbyt małą krajowego nawet przy cenach obniżonych. Na rynek praski nadchodzi duże transporty masła duńskiego, lotewskiego i holenderskiego, oraz w mniejszych ilościach polskie i jugosłowiańskie. Rynek krajowy wykazuje wskutek dużej podaży spadek cen nieproporcjonalny do notowań zagranicznych.

Ceny jaj uległy redukcji. Dowozy średnie. Oficjalne notowania hal berlińskich wykazują spadek w granicach od ¼ — ½ fen. na sztuce. Na rynku austriackim nastąpiło ograniczenie dostaw zagranicznych na korzyść krajowych. Ponadto przewiduje się, że dotychczasowa stawka autonomiczna, wynosząca 8 kor., ma być zmniejszona na 30 kor. zł., co spowoduje podrożenie jaj o 2½ do 3 groszy na sztuce. Sytuacja na rynku praskim nie uległa poważniejszym zmianom. Podaż przewyższa znacznie zapotrzebowanie, powodując utrzymanie się dotychczasowych, niskich cen.

Na rynku krajowym sytuacja bez zmian.

Manufaktura

W biuletynach Instytutu badania konjunktury czytamy się często o postępującym procesie likwidacji zapasów; tymczasem stwierdzono podobno jaknajmniej, że gdyby zamknąć wszystkie wytwórnie manufaktury posiadający obecnie zapas wyrobów starczyłyby na cały rok. Składy największych fabryk łódzkich obejmują gotowego towaru na sumę przeszło 75 milj. zł., składy wielkich kupców znacznie więcej, a drobne wytwórnie na jakie 50 milj. zł. To też nie dziwnego, że w tej gałęzi przemysłu panuje nadal silna depresja. Przy kupnie gotówką otrzymują znaczny rabat, a wybór towaru jest niesłychanie bogaty.

Skóry

Większe garbarnie warszawskie zamykają już swoje warsztaty na 4 tygodniowy okres urlopowy zajęte głównie zbytem chromów, nabywanych obecnie w większych ilościach przez fabrykantów obuwniczych i kupców na sezon jesienny. Znaczne partie towaru nabyli fabrykanci obuwniczy z Poznańskiego i Małopolski po cenach mocnych i jednolitych. Z powodu bowiem nieuruchomienia mniejszych wytwórni, konkurencja cen prawie nie istnieje. Warunki kupna są obecnie bardzo dogodne i nabywcy, zaopatrujący się teraz w towar, otrzymują go nawet na kredyt na lepszych warunkach od tych, którzy kupować będą za 5—8 tygodni choćby za gotówkę. Jednocześnie z zwiększonym pokupem ciemnych chromów zwiększa się zapotrzebowanie na brązową gemzę. Kolor brązowy stał się modnym na rok cały tak w obuwiu damskim, jak i męskim stąd zwiększony pokup nietylko ow kraju, lecz i na rynkach zagranicznych. Jak dotąd największym uznaniem cieszy się w kraju marka amerykańska „New Castle”.

Papier

Komisja ogólnopolska Związku Przemysłu i Handlu w gałęzi Papierniczej rozesała wszystkim kupcom i przemysłowcom tej branży cennik ujednoliniony w wyniku długotrwałych narad. Od dnia 3 bm. zatem wymieniony cennik zaczął obowiązywać wszystkie składy i wytwórnie, które przystąpiły do konwencji na mocy odpowiednich uchwał sekcji papierniczej Stowarzyszenia Kupców Polskich, Związku Wytwórców Branży Papierniczej oraz Sekcji Centrali Kupców. Cennik ten obejmuje tylko artykuły standardowe, pozatem dołączono do niego informacje w sprawie przeprowadzenia kalkulacji kilkudziesięciu innych artykułów, które nie znalazły się w liczbie objętych cennikiem.

PODATKI I OPŁATY

(p) Zwrot podatku obrotowego za poprzednie fazy produkcji przy eksporcie. Sprawa rozporządzenia o zwrocie podatku obrotowego za poprzednie fazy produkcji przy eksporcie posuwa się powoli naprzód. Według ostatnich informacyj, rząd zwróci się do izb przemysłowo-handlowych o opinię co do wysokości zwrotu cla dla poszczególnych artykułów, w szczególności o skontrolowanie odnośnych obliczeń i propozycji, przedłożonych przez zawodowe związki przemysłowe.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) Wkłady w Bankach Ludowych. Wkłady oszczędnościowe, łącznie z pozostałościami na rachunkach bieżących, wynosiły w 235 spółdzielniach kredytowych Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu (Banki Ludowe) na dzień 30 kwietnia b. r. 63 091 855,— zł, a mianowicie wkłady: krótkoterminowe — 21 386 135,— zł, długoterminowe 41 705 720 zł. Zwyżka w kwietniu b. r. w porównaniu ze stanem w marcu wynosiła 1576 703 zł, z której to sumy na wkłady krótkoterminowe wypadało 373 685 zł, długoterminowe 1203 018 zł. W miesiącu poprzednim wkłady wzrosły o 1235 217 złotych. Na jedną spółdzielnię przypadało przeciętnie 268 476 złotych wobec 261 766 zł w marcu b. r. W szczególności przeciętna na jedną spółdzielnię wynosiła w woj. poznańskim (157 spółdzielni) 271 601 zł, w woj. pomorskim (60 spółdzielni) 180 532 zł i w woj. śląskim (18 spółdzielni) 534 303 złotych. W końcu kwietnia b. r. wkładów ponad 1 milion zł. wykazało 11 spółdzielni, ponad 800 tys. zł — 13 spółdzielni, ponad 600 tys. zł — 11 spółdzielni, ponad 500 tys. zł — 5 spółdzielni; razem więc 40 spółdzielni posiadało wkładów na sumę 36 844 284 zł.— W zestawieniu wkładów uwzględniliśmy 235 spółdzielni na ogólną liczbę 250 spółdzielni kredytowych Związku.

(k) Związek Wytwórców Win i Soków Owocowych w Poznaniu. W dniu 13 bm. odbyło się w firmie Hartwig Kantorowicz pod przewodnictwem p. H. Makowskiego z Kruzycy zebranie konstytucyjne Związku. Potrzeba jego istnienia — jak to wynikało z wygłoszonego referatu oraz dyskusji — stała się palącą wobec rozwoju produkcji win i soków, która, już dziś w naszym województwie sięga cyfry 2.500 000 litrów rocznie oraz wobec konieczności wspólnej akcji. Na zebraniu była obecna rekordowa ilość 23 zainteresowanych firm. Do zarządu zostali wybrani p. radca Kantorowicz jako prezes, pp. dyr. Lehmann i O. Zeidler, Wołszyn, jako wiceprezisi oraz p. dr. Skowroński jako sekretarz. Do komisji rew. weszli pp. Pluciński, Stern, i J. Wawrzyński Sekretarjat czynny codziennie do 16-tej Poznań, Grochowe Łąki 6, tel. 2206.

(k) W sprawie prolongaty koncesyj na wyszynk napojów alkoholowych. Z dniem 30 czerwca r. b. wygasają prolongaty koncesyj na wyszynki i drobną sprzedaż napojów alkoholowych, udzielone ostatnio zarządzeniem ministerstwa skarbu. Z uwagi na obecne ciężkie położenie gospodarcze kupiectwa i na wzmagający się kryzys ekonomiczny, Izba przemysłowo-handlowa we Lwowie odniosła się do ministerstwa skarbu, przemysłu i handlu, spraw wewnętrznych, pracy i opieki społecznej z prośbą o dalszą prolongatę tych koncesyj.

(k) Zakaz wywozu zwierząt zagranicę. Ministerjum rolnictwa zarządziło zamknięcie granic dla wywozu świń z powodu zarazy i pomoru z następujących powiatów, i to do Austrii: pow. Biała, Łuków, Puławy i Zamość — woj. lubelskiego, Toruń — woj. pomorskiego, Oborniki — woj. poznańskiego, oraz Czortków i Złoczów — woj. tarnopolskiego. — Do Czechosłowacji z powiatów: Białystok, Bielsk Podlaski, Łomża, Ostrołęka, Ostrow Mazowiecki, Wołkowyjski i Wysokie Mazowieckie — woj. białostockiego, Częstochowa, Kielce, Miechów, Opatów i Sandomierz — woj. kieleckiego, Biłgoraj, Garwolin, Hrubieszów i Siedlce — woj. lubelskiego, Łęczycza, Sieradz i Stupca — woj. łódzkiego, Lida, Nieśwież, Słonim, Szczuczyn i Wołożyn — woj. nowogrodzkiego, Drohiczyn, Kóbrzyn, Kosów Poleski, Luniniec i Prużana — woj. poleskiego, Brodnica, Działdowo, Starogard, Świecie i Wąbrzeźno — woj. pomorskiego, Gniezno, Mogilno, Srem, Strzelno, Szamotuły, Wągrowiec, Inowrocław i Żnin — woj. poznańskiego, Brody i Zbaraż — woj. tarnopolskiego, Kutno, Płońsk, Rawa Mazowiecka i Warszawa — woj. warszawskiego, Wilno, Troki i Mołodeczno — woj. wileńskiego, oraz Dubno, Horochów, Kostopol, Kowel, Łuck, Równe, Włodzimierz i Zdobuń — woj. wołyńskiego. — Z powodu przyszczyki zamknięte są dla wywozu zwierząt racicowych powiaty: Do Czechosłowacji jako też wogóle zagranicę: Będzin, Końskie, Miechów, Olkusz, Opoczno i Włoszczowa — woj. kieleckiego, Biała, Chrzanów i Oświęcim — woj. krakowskiego, Przeworsk i Jarosław — woj. łwowskiego, Kalisz, Konin, Sieradz, Turek i Wieluń — woj. łódzkiego, Horodenka i Tlumacz — woj. stanisławowskiego, oraz wszystkie powiaty województwa: poznańskiego i śląskiego.

Delegacja pracowników państwowych u ministra skarbu

W dniu 4 bm delegacja związków zawodowych pracowników państwowych została przyjęta przez urzędującego viceministra skarbu dr. Grodyńskiego, któremu wręczyła memoriał w aktualnych sprawach. W memoriale tym domagają się zasadniczego unormowania sprawy dodatku mieszkaniowego, którego wysokość nie stoi w żadnym stosunku do istotnych wydatków, ponoszonych przez pracowników państwowych.

Na czoło postulatów, niecierpliwych zwłoki, delegacja wysunęła sprawę przyspieszenia terminu wypłaty 2/3 zaległego dodatku mieszkaniowego za r. 1928.

W dalszym ciągu delegacja domagała się przyznania pracownikom zatrudnionym w miejscowościach klimatycznych dodatku sezonowego. Postulat ten delegacja uzasadniała bezspornym faktem wzrostu cen artykułów pierwszej potrzeby w tych miejscowościach w okresach wzmoczonego napływu kuracjuszy czy letników.

W odpowiedzi na zgłoszone postulaty viceminister Grodyński oświadczył, że uznaje wagę i słuszność większości zgłoszonych dezyderatów, sytuacja jednak finansowa państwa uniemożliwia w obecnym momencie ich pozytywne załatwienie. Niezależnie od tego niektóre z postulatów wymagają drogi ustawodawczej.

Na interpelację delegacji, w jakim stadium znajdują się prace, zmierzające do nowelizacji ustaw emerytalnych, viceminister oświadczył, że projekt noweli jest opracowany i że postulat delegacji przestania tego projektu do zaopiniowania związków zawodowych pracowników państwowych zakomunikuje ministrowi Matuszewskiemu, przebywającemu na urlopie.

21-sza Loteria Państwowa

(Nierzędowa). W drugim dniu ciągnięcia 2-giej klasy 21-ej loterii państwowej, padły wygrane na następujące numery:

- 80.000 złotych na nr. 52272.
- 40.000 złotych na nr. 112.008.
- 20.000 złotych na nr. 190281.
- 5.000 złotych na nr. 202.869.
- 2.000 złotych na nr. 164.535.
- 1000 złotych na nr. 82.817.
- Po 500 zł. na nr. nr. 9631 117860 132172 144593 149344.
- Po 400 zł. na nr. nr. 22844 70103 78135 136804 143577 164144 167537 175439 189165 205474.
- Po 300 zł. na nr. nr. 3821 15614 20855 22947 26991 38894 44064 50992 64844 69709 69732 98650 102608 108930 134589 141573 142953 145001 145804 153007 158656 164213 178807193127 195092.
- Po 200 zł. na nr. nr. 2778 3814 4078 5922 6181 7040 8284 8742 9962 13099 14698 15034 15577 15649 15765 21167 22361 22512 28978 30713 31966 34945 35367 38844 38943 40898 43328 44307 44383 46188 46547 47100 48237 49338 49758 50270 50658 52497 55117 55220 56692 57217 60428 63112 65782 68989 70049 73797 75928 76932 83154 83936 85173 84401 87768 89701 89779 92779 92751 93051 93909 94608 94805 95276 99570 100483 104750 105242 110314 111041 113285 115839 119037 120031 125202 126674 129636 32118 133158 133431 135168 140221 141139 141617 142312 143024 143783 144818 146057 146057 146928 146975 147510 147794 152405 155462 160576 161328 163562 164061 164413 164678 165085 165489 165972 167852 171552 171956 172418 173561 174277 176 207 177356 180108 182000 184632 185391 185 840 186 530 189012 189588 190018 191591 193569 193708 194500 194738 197473 197698 201898 203187 203273 204674 209730.
- Po 150 złotych wygrały numery następujące: 282 86 346 55 502 6 11 74 783 807 28 987 1079 246 60 86 487 560 89 838 70 2116 52 212 472 508 672 777 905 35 45 3146 289 403 65 513 687 92 749 801 80 921 4012 85 91 103 33 526 98 609 731 85 871 5041 370 97 422 68 509 835 6267 83 455 505 22 47 715 26 883 910 30 76 7083 106 17 205 370 492 532 645 63 827 992 8001 23 166 235 309 94 96 453 99 671 764 882 960 9385 417 66 87 356 735 66 839 979 10074 134 77 331 495 778 11031 345 430 88 510 780 86 894 12209 446 642 858 71 80 13029 395 480 607 8 86 812 973 14113 284 558 764 88 817 20 912 30 15077 184 327 65 752 16017 32 62 83 613 17 786 98 861 945 93 17115 93 458 623 750 62 899 18031 109 38 234 537 60 63 942 19066 334 70 462 994 20002 4 44 198 306 77 412 529 59 64 822 625 78 80 753 95 813 23020 246 595 705 86 816 91 939 24066 358 87 592 700 802 27.
- 250044 174 327 613 795 2615 7 84 85 451 515 70 27076 123 220 31 75 84 327 67 494 808 946 28304 556 890 29202 60 305 62 436 39 550 600 88 933 30120 268 87 325 28 663 727 72 74 916 31077 251 308 13 612 17 42 805 16 962 32128 37 361 403 742 45 874 33037 925 381 749 812 34003 31 83 111 20 619 86 768 850 87 35051 253 394 505 67 605 16 780 854 920 36528 654 57 752 826 76 98 902 37268 546 660 895 901 38186 517 889 39141 268 455 532 603 51 65 731 927 76 40079 181 391 922 41037 131

- 348 470 94 613 723 841 42002 84 152 268 353 83 525 613 753 850 83 955 43040 448 709 28 858 44207 18 389 477 505 70 636 40 749 818 19 92 931 45248 445 62 704 816 946 95 46014 179 352 69 437 546 768 47240 48027 433 53 524 648 795 835 67 79 914 49181 95 216 30 95 406 32 38 39 594 628 765 84 914 44.
- 50159 72 423 42 52 82 510 62 51088 278 526 669 842 51 938 75 52092 88 134 241 43 86 611 42 710 826 53001 15 146 793 832 86 940 66 54051 217 46 303 423 891 910 55009 42 254 64 568 679 760 92 56186 342 68 451 729 67 832 67 57041 104 270 75 90 395 408 92 855 963 58106 236 80 322 32 51 71 456 73 550 86 844 48 728 42 857 59018 86 91 184 311 522 629 826 27 975 60119 73 213 84 353 440 715 885 976 61035 56 782 832 928 62173 254 363 464 545 892 976 63007 18 243 323 424 798 930 64084 123 222 31 34 71 312 89 475 92 501 41 650 768 959 65316 562 621 42 66 92 722 66268 312 87 417 66 510 89 90 67023 342 99 412 84 537 738 98 851 78 68102 371 439 527 701 829 57 971 69316 418 37 512 38 928 70023 123 258 357 448 590 616 17 736 62 956 71075 172 390 400 55 58 573 611 928 72130 56 95 294 712 908 35 66 73069 919 58 89 74052 86 245 53 94 437 760 61.
- 75192 492 755 803 5 41 76043 272 474 753 905 9 77135 248 59 361 462 504 69 686 840 78194 270 578 647 727 79022 27 34 318 39 426 611 49 775 838 87 80 87 257 402 57 85 604 76 805 63 916 84 81098 271 502 3 625 880 72 82143 558 69 747 63 89 876 84 83075 96 112 307 20 64 404 15 97 646 80 827 84087 211 56 338 547 618 55 741 838 81 911 85041 237 422 610 715 847 968 88076 217 43 60 546 756 66 82 906 87229 452 67 68 829 68081 240 365 601 83 722 89071 211 99 486 542 45 63 652 831 87 98 946 90160 81 497 612 13 21 741 42 91024 135 293 452 501 57 92089 185 252 421 61 553 779 846 64 961 93100 97 339 440 43 611 57 703 26 94110 281 484 522 645 60 772 97 904 95392 470 500 51 789 883 953 96049 113 207 729 85 925 97103 87 359 437 81 835 930 98178 314 453 723 99014 78 128 43 80 250 402 81 814 55.
- 100114 15 27 85 97 216 68 336 66 86 443 515 68 787 980 101683 736 86 838 946 102071 176 397 638 52 94 787 901 103127 35 71 204 98 411 504 21 92 95 840 43 80 903 104034 192 246 527 28 704 60 993 94 105205 25 76 793 882 935 106246 384 561 85 799 941 107157 319 88 520 66 99 685 845 54 108014 144 64 260 455 515 810 915 75 94 109121 44 322 492 500 88 637 710 24 842 110049 235 89 364 89 462 744 111116 21 327 34 573 694 732 49 112036 322 586 817 916 36 113322 98 687 878 83 91 966 81 114125 51 55 257 58 313 24 90 554 737 897 977 115048 522 861 97 990 116122 509 54 854 914 95 117016 175 310 550 855 118114 69 75 241 692 729 865 119110 11 78 261 323 473 580 620 710 32 39 887 945 120124 25 70 240 308 404 538 44 619 926 121040 66 148 241 392 500 74 801 30 40 900 91 122023 206 663 785 812 123058 63 108 213 87 348 73 421 49 67 557 693 908 41 47 124017 228 40 81 469 642 897 962.
- 125013 129 73 219 387 487 527 53 854 126034 142 333 640 702 909 15 19 49 127047 365 487 621 33 727 85 911 78 128119 54 569 930 129198 260 349 91 665 701 966 130049 193 399 469 85 572 644 725 32 869 85 905 84 131161 90 346 99 564 643 737 132279 362 401 500 11 670 72 717 903 133073 90 321 41 52 83 428 49 77 83 596 805 908 92 134153 56 217 302 41 475 80 570 769 920 68 135298 444 573 624 93 888 960 136153 434 590 609 721 76 85 137105 75 224 40 376 465 96 698 952 138003 357 495 555 956 139053 92 358 593 788 815 23 87 140088 150 246 365 534 59 669 706 80 94 141095 268 374 436 613 787 911 142041 61 101 86 93 276 376 418 31 89 900 34 84 143185 348 624 746 880 947 144123 89 211 443 510 16 18 30 73 145144 270 380 88 455 650 54 78 894 956 146104 40 240 62 409 658 98 709 76 911 147017 44 176 83 830 944 148162 213 364 413 19 942 57 149051 96 237 404 506 646 78 714 31 836 69 85 955 68 70.
- 150261 410 611 68 702 25 54 817 951 151126 234 387 544 913 68 152137 204 422 95 570 76 78 852 952 54 55 153029 116 83 372 92 417 510 59 625 92 824 34 977 80 154128 441 85 622 42 722 38 855 910 51 155106 296 499 553 71 628 753 959 156468 654 91 157049 118 29 77 427 631 774 97 158044 107 8 200 26 380 592 94 874 910 30 159101 41 449 704 51 849 924 77 160012 87 383 88 706 161076 102 202 327 71 77 95 426 586 668 715 37 822 35 162029 232 362 71 30 43 55 908 163016 38 410 637 39 70 890 908 57 164042 286 379 412 580 605 11 64 72 165239 347 69 724 834 79 166034 337 50 454 587 888 903 167138 44 292 477 643 850 967 168070 185 365 421 49 524 984 169085 95 98 154 201 497 533 603 38 60 94 710 931 170072 102 265 99 324 60 70 96 620 788 171033 152 256 66 504 603 14 78 753 884 931 172065 88 103 16 88 208 79 386 541 658 87 719 810 173178 228 449 618 770 913 174028 166 254 75 406 697 958.
- 175006 164 394 550 643 748 86 862 176165 91 95 208 45 85 478 718 822 954 177089 115 75 226 70 757 816 907 29 73 178266 455 536 721 82 179006 79 373 408 522 86 771 180066 88 122 232 320 639 871 181043 73 562 622 39 67 742 50 954 77 182035 47 71 188 95 403 537 663 93 805 15 183182 221 98 311 27 58 418 87 512 619 846 981 184006 40 158 795 939 43 185120 224 68 500 655 70 88 998 186035 64 178 385 417 612 24 42 709 928 78 187043 538 600 730 67 188051 275 594 854 189155 211 96 320 417 571 629 70 728 66 804 190029 40 144 211 84 342 73 401 628 814 191068 117 18 73 93 386 512 75 722 95 822 73 938 192040 58 125 356 593 682 768 99 982 193133 47 70 365 472 616 801 194138 62 337 69 403 542 661 795 903 57 195087 269 358 99 499 695 739 46 196041 56 91 379 409 95 529 36 42 650 93 738 40 72 808 36 53 925 69 79 89 197164 219 422 92 545 756 68 198015 153 85 230 347 492 585 832 918 199012 28 232 39 93.
- 200242 467 517 624 47 93 830 98 919 30 201049 380 92 584 767 831 63 97 202154 62 260 66 320 425 623 866 203035 259 93 334 55 608 79 994 204006 9 154 79 232 98 343 540 205078 114 250 445 48 749 856 206092 479 560 705 56 98 908 207282 381 439 782 826 208129 37 52 358 606 88 834 909 71 209059 100 5 229 377 441 79 564 677 706 820 248 69 91.

Ofiary na Pomnik Najsw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu. do kasy komitetu wpłacono do dnia 10. 6. 1930

Parafianie św. Marcina ku uczeniu 6. p. ks. Pralata W. Mayera	3 080.80	J. Rozzak	0.26	Ka. Preł T. Peik. Leszno od dzieci 6 wcz. sem. męsk w d. uroczystej komunii św	11.75
Ludwikostwo Bezalowie	200.-	St. Baranowski	1.25	Dunajska Wągrowiec	10.-
Poprawka: J. Radomska Poz. zamiast 5.- winno być 10.-		Razem w	16.25	J. Sibiński Wolsztyn	20.-
H. Kozłowska sen. Poznań	5.-	Banicka	20.-	Dobrowski Wolsztyn	10.-
A. Ziembka Zaleszczyki	10.-	Musiał I dolar	8.85	B. Barczewski Września	5.-
N. N. Pawłowo	2.-	K. P. na podziękow i prośbę o dajaz lask	20.-	J. Schubert Krotoszyn	5.-
N. N. Sroda	10.-	K. Trażewski Grodno	7.50	L. Liedke Poznań	3.-
L. Dobak stud. praw s Ra-wicza	10.-	Nar Organizacji Kobiet	160.-	Ka. St. Czwojnoch Chorzow	15.-
Kiciński	5.-	W R. w podz. za odebr. laski z prośbą o dajaz	5.-	Aug. Szelbowa Kofzma 5 rata	5.-
J. Pauly Poznań	3.-	W W. Pomań	5.-	A. Jebasiński Czarnuska	5.-
Z prośbą o zdrowie dla rodu D.	10.-	R. Matuszewski	10.-	R. Nowak Rokosowo II rata	15.-
Przewodnik Katolicki	840.-42	Wpłacone p. M. Knoflowne od: Apoi Radoj Ameryka	16.-	Fr. Urbaniakowie s synami Krotoszyn	25.-
Tadeusz L. z podziękowaniem	5.-	Siostra Gejza Ameryka	8.-	T. Sobocki Poznań	15.-
Wiceprez. W. Budasz od członków Rady Nads. Sp. Gorzelniczo Rolniczej w Mikuszewie	1.-	Siostra Gonisya Ameryka	8.-	M. Kirschówna Poznań	5.-
W. Budasz	1.-	Razem w	32.-	Wl. Paikeri Poznań	10.-
Fr. Budasz	1.-	Idżkowska Grucmo za otrzy-mane laski	10.-	Kancelaria Prymasa Poznań od N N	5.-
K. Pohl	1.-	M. Kulinska	10.-	J. Przybyński Pakoś	10.-
W. Klamecki	1.-	Paszkowie Żerków	5.-	Ks. J. Grzemek Chojnice	25.-
A. Pańczak	1.-	N. N. Żerków	10.-	Cz. Kaźmiercz Chojnice za otrzymane laski	5.-
Fr. Raczek	1.-	M. Sajakowski Jutrosin	25.-	N. N. Rawicz	10.-
Sz. Dragon	1.-	J. Trafanowski Piaski	10.-	J. Niemczyk Wolsztyn	10.-
Ig. Kosmowski	0.50	W. Arend Piaski	2.-	Ks. Fr. Lewandowski Droho-wyżn	5.-
Sz. Sawlak	0.50	Bartkowiakow. W Chrzyp-sko z okazji 50-letn. pożycia małżeńskiego	10.-	St. Wataleki Czortków	1.50
J. Sypulowski	0.50	J. Reszka Inowrocław	10.-	Wroniecki Września	2.-
K. Bałaszak	0.50	Ganowiakowie Jaraczew	5.-	K. Rawicka Przemysł St. Ogn. Fr. Kaźmierczak 7 p. a. c.	5.-
Ig. Kubiak	0.50	N. N.	25.-	I. Golembiewska Poznań	5.-
Cz. Szczepaniak	0.50	M. Sypiański Poznań	20.-	A. Pospieszny Wiosnowo	10.-
A. Wysocki	0.50	Kiszka	3.-	Fr. Raszczyk Gniezno	15.-
A. Kopczyński	0.50	M. Szydowski	10.-	P. i W. Magdziarz Waro-wiec	20.-
J. Andrzejewski	0.50	P. S. Poznań	5.-	Ks. Prob. Buchwald s parafii Barzków	31.65
W. Szelagiewicz	0.50	A. Kolakowska Woźkowice	5.-	K. Zietowski Inowrocław	50.-
St. Waszak	0.50	A. Chmielewski Miawa	5.-		
Ig. Matuszewski	1.-	Z. Zełówna Obrnki	15.-		
P. Rusak	1.-				
J. Lopatka	1.-				

Konto P. K. O. 207470. — Sekretarjat Al. Marcinkowskiego 21.

Na pokrycie kosztów I. Krajowego Kongresu Eucharystycznego w Polsce wpłynęły następujące ofiary:

Bank Ludowy Chrzypsko	10.-	Ks. A. Kowalski. Pomo-rae	10.-	Ks. A. Golab Cychów	5.-
Ks. J. Maciejewski Nowo-dworz	5.-	Ks. Dziekan Fierek Wrze-sznia	20.-	Ks. Eu. Grochowski Żełem	5.-
Ks. L. Wreński Giszarowo	5.-	Ks. Edw. Gorczyca Łuszyń	3.-	Ks. J. Śpiwankiewicz Opa-tów	2.-
St. Okoniewski Bydgoszcz	5.-	Ks. A. Mackiewicz Mir	10.-	Ks. J. Zyskiewicz Mdynia	20.-
H. Sobocińska Dobrzyca	5.-	W. Noga Gnieznowo	10.-	Ks. Ciechanowski Hicno	10.-
Książę R. Czartoryski Kona-rzewo	20.-	Ks. Menda Parchanie	3.-	Ks. A. Gawenda	

RADJO

Programy radiotelefonaz

Środa, dnia 18 czerwca 1930 r.

Poznań (335 m) godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdy pien. i komunikaty gosp. rolnicze; godz. 14.30 kwadranś Tow. Ziemiaków Wlkp. — Komunikat p. t. „O wychowie młodzieży drobiowej” (wygl. p. Jadwiga Czarnecka); godz. 16.55 pogadanka francuska (wygl. p. Omer Neveux); godz. 17.15 audycja dla dzieci w wyk. „Wujcia Czesia”; godzina 17.45 recital skrzypcowy w wyk. p. Wiki Winterfelda; przy fortepianie prof. Franciszek Łukasiewicz; godz. 18.15 pieśni polskie w wyk. p. Kajetana Bojarskiego (tenor); godz. 19.00 „Ilupścić mówi”; godz. 19.10 „Silva rerum”; godz. 19.30 odczyt p. t. „Zagadnienia bolszewizmu” (wygl. red. E. Swiżwiński); godz. 19.50 feljton literacki p. t. Franciszek Morawski — general i poeta Wielkopolski” (wygl. kpt. Gustaw Baumfeld); godz. 20.05 odczyt p. t. „Francja” (wygl. prof. T. Silnicki); godz. 20.30 koncert muzyki lekkiej. Wykonawcy: Orkiestra 14 P. A. P. Solista Józef Kreglewski; przy fortepianie prof. Marjan Sauer; godz. 21.30 romanse cygańskie w wyk. p. Mikołaja Woźnickiego (baryton); godz. 22.00 sygnał czasu, komunikaty PAT spor-

towe i policyjne; godz. 22.15 muzyka tańeczna.

Katowice (400 m) godz. 12.05 koncert gramofonowy; godz. 17.15 odczyt p. t. „O potrzebie nauki pływania”; godz. 17.45 utwory Jana Straussa w wykonaniu orkiestry P. R.; godz. 19.20 dr. Kazimierz Załuski: Z cyklu sportowego; godz. 20.00 transmisja z Warszawy; godz. 21.30 koncert wieczorny z udziałem p. Jadwigi Hejdukowskiej (śpiew) oraz prof. Mieczysława Szaleskiego (altówka); godz. 22.10 Kazimierz Wierzyński: „Międzynarodowy sojusz literatów przed Kongresem Pen-klubów w Warszawie.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 muzyka gramofonowa; godz. 15.20 odczyt p. t. „Harcerz w obronie cukru” — p. S. Sedlaczek; godz. 16.15 program dla dzieci. P. Janina Dwornicka-Warnecka opowie historię pt. „Jak Kubuś trafił na naukę do miasta”; g. 16.45 muzyka gramofonowa; godz. 17.15 „Wśród książek”; godz. 17.45 koncert popol. Orkiestra P. R. pod dyr. J. Ozimłńskiego. W programie Jan Strauss; godz. 19.10 skrzynka pocztowa rolnicza; godz. 20.15 koncert wieczorny. Utwory Karola Szymanowskiego; godz. 21.15 Henryk Sienkiewicz „Jako muzykant”. Kwadranś literacki; godz. 23.00 muzyka tańeczna.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Klub Damskich Fryzjerów. Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się w dniu 17 bm o godz. 20 w Domu Rzemieślniczym, pokój 107.

— Grono Zwoleńników Rozrywek Godziwych im. Reja. Dnia 18 bm o godz. 20 odbędzie się walne półroczne zebranie w lokalu p. Tomikowskiego przy ul. Szamarszewskiego 18.

— Tow. Powstańców i Wojaków — Łazarz-Górczyn bierze gremjalny udział w pogrzebie śp. Jana Murczaka. Zbiórka d. 18 bm o godz. 17.30 przed kostnicą cmentarza w Górczynie.

— Stow. Rodzinne, Wilda. Zebranie odbędzie się dnia 18 bm o godz. 19 w sali p. Grotowskiego.

— Tow. Uczestników Powstania Wiel-

kopolskiego — Wilda. Zbiórka dnia 20 b. m. o godz. 17.30 u prezesa, celem wzięcia udziału w procesji Bożego Ciała na Wildzie. Następną zbiórka dnia 22 bm. o godzinie 7 rano u prezesa, celem wzięcia udziału w procesji Bożego Ciała na Starym Rynku.

OO PÓL WIEKU POWSZECHNIE ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI

ARAGO
ST. GÓRSKIEGO
WARSAWA

NISZCZY BRODAWI SKORY STWARDNIENIA ZABIAŁ WŁOZKI

ODCISKI

Szczelność doskonała.

ERSIKANS
St. Górskiego
POT
RAK
NÓG
PACH
usuwa po 1 użyciu

Okulary i binokle

ze szklami najlepszych europejskich fabryk jak Zeissa, Societé Buscha itd. w dokładnie do twarzy dostosowanych nowoczesnych oprawkach poleca

Specjalny Zakład Optyczny „BOBE“

Aleje Marcinkowskiego 7.

Pw 14195-25,4

Dnia 15 czerwca 1930 r., zmarł na udar serca, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy ojciec, nasz kochany brat i stryj, ś. p.

Kazimierz Jesionek

kawaler krzyża waleczności i złotego krzyża zasługi
przeżywszy lat 55. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 18 bm. o godz. 6 po południu z kostnicy Szpitala Miejskiego w Poznaniu.
Msza św. żałobna odprawi się o godz. 8 rano tego samego dnia w kościele farynym, o czem zawiadamia

Poznań, Gdańsk, Rawicz, Nakło.
Osobnych wiadomości nie wysyła się.

ciężko stroskana córka i rodzina.
zw 24140

Rata

poszukuje na Poznań:

KIEROWNICZKĘ działy pończoch jedwabnych.

Wymaga się: fachowość, biegłość w ekspedycji, dłuższą praktykę i kauceję. Oferty tylko piśmienne z życiorysem, odpisem świadectw i podaniem wysokości kauceji. **PLAC WOLNOŚCI 8.**

Pw 14195-25,18

Przy inwentarzach i bilansach nieocenione są maszyny do mnożenia i dodawania ale tylko najlepsze, tylko „ORIGINAL ODHNER“ i zapisujące „SUNDSTRAND“!

Gen. Repr.: **G. GERLACH** — Poznań Gwarna 14

Telefon 52-32

Pw 11243-2,97

W niedzielę, 15 czerwca 1930 roku, zmarł drub nasz, ś. p.

Kazimierz Jesionek

przeżywszy lat 55. W Zmarłym straciło Towarzystwo nasze gorliwego członka, który służył nam radą i pomocą. — Cześć Jego pamięci!
Pogrzeb odbędzie się w środę, 18 b. m., o godzinie 18 ze szpitala miejskiego. Członków upraszamy o liczny udział w pogrzebie.

Poznańskie Towarzystwo Pływaków w Poznaniu.
zw 24131

Dnia 15 czerwca 1930 r. zainczona została w poczet aniołków, nasza najdroższa córunka, siostrzenica, bratanica i wnuczka zw 24141

Ksenia

w drugiej wiosnie życia. Pogrzeb odbędzie się w środę, 18. b. m. o godz. 15,15 z kaplicy cmentarnej w Poznaniu-Dębcu, o czem zawiadamiają

w głębokim smutku pograżeni
Edwardstwo Szwarcowie z rodziną.

Pokoje

umeblowane z całodziennem pierwszorzędnym utrzymaniem do wynajęcia we willi. Waty Wazów 24 obok Uniwersytetu. zw 24124

Jakających się

Za pomocą r. sycho - sugestji uwolnić i uczyć płynnej uowy. Osobne kursy rozpoczynam codziennie. Kursy wakacyjne rozpoczyna się w Poznaniu 30 czerwca. Proszę o rychłe zgłoszenia — ponieważ przyjmuję tylko ograniczoną ilość pacjentów. Znaczek na odpowiedź.

Nagelowa, Cieszkowski-go 3.
Pw 12121

Gevaert

BŁONY GEVAERTA

ZWOJOWE I PAKIETOWE

o niedoścignionej ortochromazji i czułości

OO APARATÓW WSZELKICH TYPÓW

Do nabycia w składach przyborów fotograficznych.

zw 12371

F. Peschke

Właśc.: Max Mönning.

Poznań, św. Marcin 21

Oryg. szkła do zapraw „Wecka“

szkła Zenitha, aparaty do zapraw, maszyny do lodów, lodowce, kotły do owoców, prasy do soków, org. Tutti-Frutti, magle „Schammela“ (wyl sprządaż), wyłmaczki, wanny do orania i kapania, garnit. na umywalnie, wagi osobowe, wagi kuch. i stołowe, łóżka, materace, leżaki, meble balkonowe, polewaczki, maszyny do ciecicia trawy, alum. przybory turystyczne, maszyny do strz. żenia koni.

Narzędzia, wyroby żel. i stal. porcelana, kryształ, szkło.

Przybory wędkarskie

Proszę o zwiedzenie okien wystaw. i skład.

Cukrownia Kościńska ma do sprzedania

5 starych kotłów płomienicowych

(Lancaschiry), które nadają się do użytkowania jako zbiorniki. zw 24086

Rzadka okazja

wielka kamienica 4 piętrowa, masyw. budowana, włącznie lokale handlowe w centrum Poznania, która przynosi 80 tys. zł rocznie za pół miliona złotych, możliwie przy całej wpłacie na sprzedaż. Oferty tylko poważnych reflektantów, nie agentów pod zw 24111 do Kurjera Poznańskiego.

Podróże i wycieczki

uprzyjemnisz sobie

kupując w firmie

Walerja Pałyk

Aleje Marcinkowskiego 6 (przy poczcie) znanej na całą Wielkopolskę

czekolady orzeźwiające
cukierki owocowe
miętowe ochładzające
marmelady owocowe
wafle z masą mrożoną i t. d.

Niniejszem podajemy Szan. Publiczności do łask. wiadomości, iż z dniem 12. VI. 30 nasz dotychczasowy telefon nr. 35-07

otrzymał nr. 75-07.

M. HOFFMANN I S-ka, Poznań, Górna Wilda 134a. zw 24182

Od 1 lipca r. b. lub później poszukuje posady dw 5376

urzędnika gospodarczego

pod ścisłą dyspozycję właściciela na majątek 1000—1200 morg dla mego 24-letniego syna. Zgłoszenia proszę nadsyłać pod adresem: Artur Szenic, Korzłwy, p. Pleszew.

Internat

dla chłopców w wieku szkolnym, fizycznie słabiorozwiniętych, pod stałą opieką lekarską, przyjmie na rok szkolny 1930 do 1931

Informacyj udziela Pw 14212-25,21

Marja Jerzykiewiczowa, Poznań Noskowskiego 6, naroż. Libelta od godz. 14-15.

Ilość miejsc ograniczona.

Lokalu biurowego

6 — 8 pokoi z odp. ubikacjami pobocznymi, w śródmieściu poszukuje się natychmiast. Zgłoszenia przyjmuje Kurjer Poznański pod zw 24129

RUCH duży, prosimy o **POŚPIECH**, —
co w tej chwili jest, za godzinę może zostanie
sprzedane! Piękny krepony od 1.95, musliny
od 1.85, perkaliki od 1.25, wzorzyste batysty
od 1.95, woale od 4.80 poleca przy **Kramar-**
skiej 16 (2 kroki od St. Rynku!)

F. Wozniak

„Prasa“

Organ Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism

Zacznie wychodzić od lipca 1930 r. jako dwumiesięcznik, a od początku roku 1931 jako miesięcznik. Z w. 24138-9
Jedyną w Polsce czasopismo poświęcone wyłącznie sprawom wydawniczo-prasowym
Prenumerata za 3 numery tegoroczne wynosi z przesyłką pocztową 4,— zł. Egzemplarz pojedynczy 1,50 zł.
Adres wydawnictwa: **WARSZAWA, Krakowskie-Przedmieście nr. 40, m. 4, tel. 540-00. Konto P. K. O. nr. 18.606.**

Świetna egzystencja

dla mającego(cej) 6—7,500 zł gotówki, także bez zawodu. Spieszne zgłoszenia osobiście przez zdecydowanych(wane) we wtorek i środę po południu pomiędzy 4 a 6. Adres wskaże Kurjer zw 24 135.

Hop, hop, hop!

Uda Ci się w życiu wszystko, musisz tylko siłnie

CACIEC, CACIEC, CACIEC!

— i musisz często zachodzić do Piotra Płucińskiego (St. R.) nek 37, Czerwona Apteka) po nowe koszule, kapełusz, krawaty i skarpetki!

Pw 14 199 22,93

Wywrotki

15 sztuk mało używane, poj. 1 m³ na tor. rozp. 600 m/m do oddania. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 24127

Poszukuję

zastępcy

na miesiąc sierpień

Korytowski, adwokat i notariusz w Czarnkowie

zw 24 25

Drezno-Lochwitz 10.

Sanatorium D-ra Müllera Kuracje dietetyczne oraz wszystkie nowoczesne metody leczenia. Bardzo dobre rezultaty przy zachorowaniach chronicznych. Należy żądać szczegółowego prospektu oraz broszury.

Potrzebna

dzielną ekspedjentką

z dłuższą praktyką do oddziału koronek od 1.7.

Stanisław Schulz, magazyn galanterijny i towarów krótkich St. Rynek 80-82. rw 10374

Wydzierżawienie polowania.

Dnia 25 czerwca b. r. o godzinie 15 wydzierżawi gmina Chludowo, pow. Poznań, drogą publicznego przetargu polowanie na obszarze 1200 ha. — Przetarg odbędzie się w Sołectwie. zw 24 133

Trudny problem pluskiew jest definitywnie załatwiony Stosowanie **Nekronu** w połączeniu z **Tajfunem** w każdej drogerji do nabycia Fabryka środków do zwalczania szkodników.

UNIVERSUM, Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 38. Pw 11453/4-19.312

Skład

narodziłkowy, nadający się na każde przedsiębiorstwo z urzędzeniem od 1. VII. do wydzielawienia. **Kepno, Wlkp. Rynek 53, Czechowicki** zw 12064

Mleka

każdą ilość na stałą dostawę przyjmie **mleczarnia w Poznaniu.** Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 24123

Uczeń drogerijny

z ukończoną szkołą wydziałową, lub czwartą klasą gimnazjalną — syn porządnego i uczciwego rodziców — może się zaraz zgłosić w naukę. Szkoła fachowa pierwszorzędna zapewniona. Zgłoszenia pisemne przyjmuje:

Centralna Drogerja F. Kurowski, Nast. Inowrocław, Rynek 2. zw 24126

50 chłopców

do sprzedaży „**BEZANA ŚNIEGU**“ (mrożonej śmietany w czekoladzie) poszukuje. Zgłoszenia **Dąbrowskiego 28.** Pw 14 307-25,19

Magistrat stol. miasta Poznania potrzebuje na rok obecny około 1200 mtr.

drzewa opałowego

w szczapach I. kl. loco Poznań Tama-Garbarska. Oferty składać należy w Taborze miejskim — Wolnica 1, do dnia 30 czerwca 1930 r.

MAGISTRAT X/5.

Magistrat miasta Gniezna ogłasza KONKURS

na posadę **nauczyciela(ki)** filologii klasycznej przy Miejskim Gimnazjum Żeńskim im. bł. Jolenty, z pełnymi kwalifikacjami. Pobory według ustawy o uposażeniu funkcyjnarzysłów państwowych z dn. 9 października 1923, oraz 15% dodatku komunalnego.

Warunki przyjęcia:

- 1 Nieprzekraczalny wiek 45 lat,
 - 2 Obywatelstwo polskie,
 - 3 Świadectwo egzaminu nauczycielskiego lub dyplom nauczycielski,
 - 4 Co najmniej 4-letnia praktyka pedagogiczna.
- Podania własnoręcznie pisane z dołączeniem curriculum vitae i odpisów świadectw, należy wnosić do Magistratu miasta Gniezna najpóźniej do dnia 1 lipca 1930 r. Posada do objęcia od dnia 1 września 1930 r. Gniezno, dnia 13 czerwca 1930 r.

MAGISTRAT VII

dw 5377

(—) Inż. Hensel, Wiceprezydent miasta.

Magistrat miasta Gdyni ogłasza KONKURS

na posadę **higienistki** przy Szkole powsz. w Gdyni. Kandydatki, mogące się wykazać świadectwem ukończenia jednej ze szkół z kursów fachowych, mogą zgłaszać podania do Wydziału Administracyjnego Magistratu najpóźniej do końca czerwca. Do podań należy załączyć życiorys, metrykę oraz świadectwo zdrowia lekarza urzęd. w odpisach wierzitelnych.

Podania nieuwzględnione pozostaną bez odpowiedzi. **Prezydent Miasta** w. (—) M. Bilek

dw 5378

Licytacja biżuterji

na **Giełdzie handlowej ul. Stawna 13, przy ul. Wroneckiej.** W piątek, dnia 27 b. m. o godz. 12-tej sprzedawać będą najwięcej dającymu na zlecenie za gotówkę:

- pierścionek brylantowy (2 duże brylanty),
- parę kolczyków brylantowych 2 car. duże,
- kolję brylantową,
- bransoletę z 17 brylantami,
- etui złote.

Pw 14 213-55,230

Obejrzeć można pół godziny przed licytacją.

Władysław Wejlechewski

uprawniony licytator i taksator ul. Stawna 13, tel. 28-08.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, dnia 18 b. m., o godz. 17 przy ul. Marcjalego Mottego 3 u spedytora Kleczewskiego sprzedawać będą najwięcej dającymu za gotówkę:

- maszynę do wyrobu torebek z dnem marki **Pi-scher i Krecke.** nw 12 386

Daroszewski, kom. sądowy, Poznań, Szamarzewskiego 36.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, z 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

Nagle ogłoszenia

wieczorem po zamknięciu

ekspedycji (godz. 18,30) do wydania tylko porannego przyjmuje portjerna. Wejście bramą św. Marcin 70 — dzwonek nocny przy bramie na prawo. Telefon portjerni nr. 35-25

Portjerna nie jest upoważniona do przyjmowania ogłoszeń do wydania wieczornego.

1 SPRZEDAŻE

Fortepian

(skrzydło) na sprzedaż. Wielkie Garbary 43. III. p. r. lewo. zdw 62 605

4 opony

sprzedamy mało używane 705x105 i kilka dentek. Zgłoszenia uprasza się skierować Urbania i Pappelbaum. Koźmin zdw 62 521

Mająteczek

120 mrg. w powiecie gnieźnieńskim z dobrymi łąkami i przysiężką ziemi buraczana, z żywym i martwym inwentarzem do sprzedania za cenę 100.000 zł od Niemca. Zgłoszenia M. Czwalinski, Gniezno, Bł. Jolenty 14. nw 12 380

Skład spożywczy

z mieszkaniem pokój kuchnia sprzedam z powodu stosunków rodzinnych. Winiary, szosa okrężna. Nowaczek. zdw 62 573

Sprzedam

większą ilość parcel w jednym planie nadających się pod budowę fabryki zakł. przemysł. etc. w Lesznie (Wlkp.) Zgłoszenia W. Wisniewski, Leszno, Wolności 26. zdw 62 218

Wnę

1 wate do koider dla krawców tapicerów najtaniej hurtownie detalicznie poleca Przemysł Welniany W Olszański św Marcin 56 I pietro P 10 589-14.10

Mała willa

po bliziu parku w Toruniu z powodu przeprowadzki do sprzedania. Zgłoszenia pod L 4045 do Biura ogł. Wallis, Toruń. nw 12 373

Gospodarstwo

100 mórg z żywym i martwym inwentarzem w tem 6 mórg łąki i 25 mórg lasu sprzedam zaraz. Gotl. Prescher, Piotrowa, p. Obrzycko, pow. Szamotuły. zdw 62 211

Beczki

od olejów mineralnych odda tanio. Fraas Nast. Wielka 15. Pw 14 186 24,92

Samochód

dzieciłący jak nowy sprzedam. Kamińska Kosińskiego 10. zdw 60 825

Ogrodnę

Restauracyjna Porcelane, Szkło. Szklanki 10 gr. Kufle do piwa 45 gr. — tanio tylko w Hurtowni Porcelan. Wronecka 24. w podwórzu. zdw 62 553

Zakład fryzjerski

dla pań i panów w Grudziądzu dobrze prosperujący natychmiast z powodu choroby na sprzedaż. Zgłoszenia Scheier, Grudziądz, Groblowa 38. nw 12 375

Aparat wulkanizacyjny

nowy z powodu wyjazdu zagranicę natychmiast na sprzedaż. Cena według umowy. Zgłoszenia F. Müller, Leszno (Wlkp.), ul. Komeniusza 38. nw 12 374

Koncesje

samochodowe - dorózkarska — sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 61 861

Skład obuwia

z warszatem dobrze zaprowadzony, stała klientela z mieszkaniem 7 ubikacją, w powiatowym mieście, w rynku, z powodu objęcia innego przedsiębiorstwa zaraz lub 1 lipca na sprzedaż. Do objęcia potrzeba 3—5 tysięcy zł. Zgłoszenia przyjmie Stanisław Chlebowski, Kepno Wlkp. Rynek 39. nw 12 364

Samochód

kryty 5 osobowy w bardzo dobrym stanie sprzedam tanio. Zgłoszenia skład papieru Ostrówek 10.11. zdw 62 633

Wózek

dzieciłący sprzedam. P. Wawrzyniak 3. I. prawo. zdw 62 678

Warsztat

tokarsko - mechaniczny, pierwszorzędnie urządzony, bardzo tanio sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 674

Kuchenkę

i piec gazowy tanio sprzedam. Adres Kurjer zdw 62 643

Jadalnię

maszynnie debowa okazynie sprzedam, dogodnie spłaty. Adres Kurjer zdw 62 639

Skład

kolonialny, przyległym mieszkaniem, maglem, śródmieściu tanio sprzedam. Zgłoszenia Dudok, Wielkie Garbary 34. zdw 62 597

Kapelusze damskie

czapeczki dziecięce, kwiaty i fan-tazje w wielkim wyborze. Stanisław Schulz, Poznań, Stary Rynek 50-82. Pw 18072-23.158

Skład

mieszkanie tanio sprzedam. — Adres Kurjer zdw 62 140

Pończochy

w wielkim wyborze kolorów hurt i detalnie poleca bardzo tanio Pracownia Pończoch Przemysł Welniany św. Marcin 56 I pietro. Pw 10397-15.26

Najmodniejsze

kolnierzyki do sukien poleca Jan-kowska, Podgórna 10. Pw 11468-21.20

Do sprzedania

lokomobil na 10 koni z mocarną na kulkowych łożach marki „Fleter-Gassen”. Szerokość ml-carni 160 cm. żelazne koła transportowe. Wiktor Jzdroczak, Stawoszewo, pow. Jarocin. zdw 60 549

Sypialkę

debowa, nowa tanio sprzedam. — Stolarnia, Strzałowa 4 zdw 62 530

Ogródek

działkowy Górna Wilda 125 na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer zdw 62 598

Restauracja

z pełnym wyszynkiem na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer zdw 62 585

Kufer

do podróży sprzedam. Adres Kurjer zdw 62 588

Pianino

krzyżowe zagraniczne 1700. — Półwiejska 11, podwórzu lewo, III. prawo. zdw 62 579

Maszynę

do pisania sprzedam. Kurjer zdw 62 583

Skład

kolonialny z maglem, trzema pokojami i kuchnią; dobrze prosperujący sprzedam korzystnie. — Wskaże Kurjer zdw 62 574

Ciężarowe

podwozie sprzedam. Baszyńska, Fabryczna 41. rw 10 382

Fortepian

plyta metalowa 650 — sprzedam. Dąbrowskiego 45, podwórzu zdw 62 670

Wytwórnię

worków Poznaniu zaprowadzona sprzedam. Oferty Kurjer rw 10 378

Gospodarstwo

blisko Poznania 85 mórg wraz żywym i martwym inwentarzem na sprzedaż. Obiekt jest blisko szosy i kolei, dogodna komunikacja autobusowa do tego duże ogrody owocowe okolicą lesista. Nadaje się na mieszkanie letnie. Dla kupującego na letnisko ziemia przedko sprzedajna. Cena według umowy. Zgłoszenia, oferty Kurjer Poznański zdw 62 692

Akumulatory

samochodowe Ford i Chevrolet sprzedaje z gwarancją. cena 85 zł. Franpol, Grobia 27. zdw 62 702

Łózka

2 z materacem bardzo mało używane, leżanka, lampy, inne rzeczy sprzedam tanio. Godziny 9—11 i 5—7 Śniadeckich 6 a I. lewo. zdw 62 693

200 kilofów

mało używanych sprzeda. Zgłoszenia T. Stefański Strumykowa 5. zdw 62 687

Parcela

2 morgi ziemi pod budowę w Starym Puszczykowie; pod Poznaniem tanio na sprzedaż. Zgłoszenia Tomaszki. Stare Puszczykowsko. nw 12 372

2 walizy (Rohrplatten)

pulpit do nut sprzedam. Adres Kurjer zdw 61 265

Wózek

sportowy sprzedam. Bukowska 30. II. prawo. jw 4 105

Parcele

w Szlagu sprzedam 2 zł metr. Oferty Kurjer zdw 62 440

Skład

w górnej części ul. św. Marcina oddamy korzystnie zaraz. Adres wskaże Kurjer zdw 62 429

Kanapy

leżanki za gotówkę i na raty najtaniej Dolna Wilda 76. zdw 61 789

Skład

kapeluszy damskich w centrum na sprzedaż. Adres Kurjer zdw 62 076

Wille

5 pokoj., kuchnia, ogród owocowy w Poznaniu (Debiec) sprzedam. cena gotówka 38 000 zł. — Oferty Kurjer zdw 62 428

Na sprzedaż

przedsiębiorstwo male dobrze prosperujące, nadaje się dla fachowca (także pani) ewentl. do prowadzenia pobocznie gdyż potrzebny tylko nadzor. Potrzeba ca. 3.000 zł. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 62 406

Zakład fryzjerski
dobrze prosperujący zaraz do sprzedania. Adres wskaże Kurjer zdw 62 537

Rower
firmowy, motocykl 350 zł sprzedam. Górna Włda 19. skład. zdw 62 544

Salon mahoniowy
składający się z kanapy (formy medalonu) 2 foteli, 6 krzeseł, duże lustro z płytą marmurową, stół, szafonierka, 2 konsolki, dwa stoliki i inne meble z powodu wyjazdu tanio sprzedam. Skur-nik, Wielkie Garbary 2. zdw 62 496

Kolonjalke
zaprowadzona, mieszkanie tanio sprzedam Piotrowski, Szamarzewskiego 1. zdw 62 512

Zwózki
zalatwiał, przeprowadzki do Puszczykowa tanio. Telefon 38-87 zdw 62 506

Fiat 509
5 osobowa limuzyna, doskonałym stanie 6.000. Oferty Kurjer zdw 62 504

Piano
krzyżowe 1300 sprzedam. Wi-sniowski, Prusa 18. zdw 62 613

Torebki, parasole, teki
W. Czyst. Poznań, ul. Szkolna 11 Własna pracownia. Pw 10 812-17-27

Łóżko białe
kanapa, fotele, stół okrągły i lustro sprzedam. Adres Kurjer zdw 62 431

Studebaker
6 cylindrowy Torpedo korzystnie sprzedam. Zgłoszenia: tel. 67-86. zdw 62 398

Cukiernię - kawiarnię
z wyszynkiem i mieszkaniem zaraz sprzedam. Dąbrowskiego 23. zdw 62 397

Skład
kol. towar, urządzenie i ładne mieszkanie zaraz do nabycia 4 tys. zł także na inną branżę, powód choroba. Adres Kurjer zdw 62 387

Sprzedam
powóz (polowczyk) A. Purał, Po-snań, Wierzbicice 46. zdw 62 394

Konserwator
debowy do lodów 1 metr długi na sprzedaż. Jan Guć, mistrz bed-narski, Marcelego Mottego 8. zdw 62 388

Gramofon
sprzedam. Dąbrowskiego 52. III. prawo, front. zdw 62 367

Kanapy
leżanki, materace za gotówkę, raty. Strzelecka 31. zdw 62 514-5

Pończochy
piękne dobre tanio A. Szymański, Poznań św. Marcina 1. specjalny skład poń-czoch Pw 13 084/5-25-9/10

Okazja
szypialnia, jadalnia, pokój meski bardzo tanio. Czechowska, Wiel-kie Garbary 8. zdw 62 665-6

Używane
meble sprzedaje Kozłowski. — Szewska 15. zdw 62 158/9

Meble
na raty i za gotówkę po najni-ższych cenach poleca Szpryngacz Wielka 13 Klienteli zamiejęco-wej odstawiamy własnym samo-cho-dem. Pw 9757

Klatka
II. piętrowa dla gołębi cukro-nych zaraz na sprzedaż. Oferty zgłaszać: św. Wojciech 14/15. zdw 62 441

Gospodarstwo
65 mrg. pszenno-buraczana, in-ventarze kompletne, cena 65.000, wpłaty 25.000 sprzedam. Łaupol, Poznań, Skarbowska 14. I. zdw 62 478

Skład
śródmieście sprzedam 1.200. — Adres Kurjer zdw 62 464

Sprzedam
pościel, płaszcz, różne meble. — Spokojna 15 a. zdw 62 462

Zakład dentystyczny
w miasteczku bezkonkurencji z zapewnieniem dwóch kas chorych sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 484

Skład
cukierków z mieszkaniem sprze-dam. Adres Kurjer zdw 62 483

Gospodarstwo
140 mrg. pszenno-buraczana, b-dynki maszynowe, bez inwentarza, cena 60.000, wpłaty 30.000 sprze-dam. Łaupol, Poznań, Skarbowska 14. I. zdw 62 477

Kolonjalke
2 pokoje, kuchnie, magiel, urza-dzenie, towar, za 7 tysięcy sprze-dam. Wiadomość od 5-8. Strze-lecka 33 II. piętrowy. Mager. zdw 62 49

Skrzypce
dobre sprzedam. Focha 76. I. wtr. lewo. zdw 62 490

Pudelek
(maltańczyk) mały biały na sprzedaż. Poznańska 43. parter. prawo. zdw 62 324

5 KUPNA

Kupię wózek
4 kołowy dla starszej, chorej o-soby, dobrze zbudowany na gum-owych kółkach. Łaskawe ofe-ry z podaniem ceny proszę na-desać pod adresem: Majetność Brzoźków, poczta Żerków. dw 5 367

Brylanty
złoto srebro itd kupuje F Tar-kowska Poznań Pla Wolności 11 Pw 9656-10-111

Cukierni
lub piekarni dzierżawy lub kup-na poszukuje Tafelski Jarocin św. Ducha 89. zdw 61 429

Kafil
używanych oraz opłotowanie siat-kowe kupie. Oferty Kurjer zdw 62 418

Kupię
domek z składem większym ogro-dem i kłitka morgami ziemi, bli-sko Poznania Oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański zdw 62 410

Kupię
za gotówkę majątek 200-300 mórg wprost od właściciela Zgło-szenia Kurjer zdw 62 374

Blüthnera
skrzydło kupie. Oferty cena Kur-jer zdw 62 462

Zakład fryzjerski
kupie. Podać cenę Kurjer Po-znański zdw 62 500

Samochód
2-4 osobowy, nowoczesny typ kupie. Opis, cenę Kurjer zdw 62 505

Linoleum
używane kupie. Oferty Kurjer zdw 62 608

Majątek
ziemski do 200 mórg kupie zie-mia i budynki dobre blisko więk-szego miasta, dobre komunika-cja, wpłacie 50.000 zł Pośrednicy wykluczeni. Dokładny opis do Kurjera zdw 62 640

6 KAMIENICE

Kamienica
komfort., w ładnej dzielnicy, do-chód 15.200, cena 130.000, wpłaty 70.000 sprzedam „Krakus”, Pocz-towa 30. zdw 62 566

Kamienice
IV. piętrowa śródmieście sprze-dam. Oferty tylko poważnych reflektantów, nie agentów. Kur-jer Pozn. zdw 62 667

Zamienie
dom dochód 8.400, na gospodar-stwo stumorgowe. Neyman Ska, plac Wolności 3. zdw 62 646

Kamienica
moja dwupiętrowa, narożnikowa, z obszernym podwórkiem, nadają-cem się do budowy, zdrowe poło-żenie przy kościele, ewentualnie z wolnym mieszkaniem i składem sprzedam korzystnie przy wpła-cie 25-30.000 złotych Maserak, Poznań, Stary Rynek 44 zdw 62 623

Kamienice frontowa
IV. piętrowa w śródmieściu, naro-żnik z składami sprzedam. Cena 125.000 zł, wpłaty 70.000 zł. — Maciejewski, Dąbrowskiego 88. zdw 62 706

7 PIENIADZ

Wspólnika
z większym kapitałem na I. hi-potekę poszukuje poważnie przed-siębiorstwo. Adres Kurjer zdw 62 080

4.000 zł
kanceli złożyć za otrzymanie posady żelaznika w poważnej hurt-owni lub w detalu. Oferty Kur-jer zdw 62 422

Za
udzielenie 3.000 pożyczki damy dobrze płatną posadę w firmie samochodowej. Oferty do Kur-iera zdw 62 706

4.000
złoty posiada doświadczony kupiec. Przyjme odpowiednią po-sadę za kaucja ewentualnie przy-stąpi do sezonowego interesu. Kurjer zdw 62 382

30 000 zł
poszukuje długoterminowej po-życzki na pierwszą hipotekę na dwie kamienice w Gnieźnie w centrum miasta. Oferty Kurjer zdw 62 518

Zbożowiec
posiadający 10.000 zł gotówką zechciałby przystąpić jako czynny wspólnik, celem powiększenia przedsiębiorstwa w większym mieście powiatowym. Pierwszo-rzędne śpiżnicze oraz 5-pokojo-we mieszkanie zapewnione. Tylko rutynowani fachowcy mają pierwszeństwo. Zgłoszenia Ku-rier rw 10 380

20 tysięcy
na I. hipotekę jako czynny wspólnik wózy zaraz zbożowiec bilan-ista. Propozycje wyszczepiające Kurjer zdw 62 664

Do 2.000
pożyczki hipotecznej nowa wila poszukuje, warunki Kurjer zdw 62 391

20 tysięcy
na I. hipotekę młyna jako czynny wspólnik wóze. Dokładne propozycje Kurjer zdw 62 685

8 DO WYNAJĘCIA

Dwa
pokoje z kuchnią wynajme zaraz Zabikowo, Lipowa 26. zdw 62 436

Z powodu
wyjazdu oddaje się 4 pokojowe mieszkanie w centrum z wszel-kiemi wygodami. Adres Kurjer zdw 62 408

2 pokoje
z kuchnią, światłem elektrycznym do wynajęcia w Poznaniu. Ra-taje, Czynsz za dwa lata wózy 1.800 zł. Zgłoszenia do Kurjera zdw 62 404

3 pokoje
kuchnia nowa willek. 100 mie-sięcznie 2 lata ewentl dwa poko-je 20 minut tramwaju, gospodarz Kurjer zdw 62 390

Pokój
kuchnia za dzierżawę. Informa-cje św. Marcina 15. I. prawo. zdw 62 688-9

Mieszkanie
we wili do wydzierżawienia 3 pokoje kuchnia na 10 lat dzier-żawa po 100 zł miesięcznie. — Czynsz zgóry za 5 lat 6.000. 11 km. od Poznania przy stacji kole-jowej. Oferty Kurjer zdw 62 554

Wydzierżawie
2 pokoje z kuchnią lub 1. Winia-ry, ul. Obornicka 26. Pawlak. zdw 62 551

Pokój
kuchnia od gospodarza 1500 rok zgóry wskaże Kubiak, pl. Sapie-żyński 3. III. piętrowy. zdw 62 508

Pięciokojowe
mieszkanie centrum od gospodar-za. „Informator”, Ratajczaka 15. zdw 62 614

2 ładne
pokoje, kuchnie w Puszczykówku odstąpię od 1 lipca za zgodą go-spodarza, za zwrotem czynszu 10 miesięcy. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 517

6 pokoi
parter, centrum wydzierżawie całość lub oddzielnie Krzesiński, Piekary 8. zdw 62 648

Pokój
duży frontowy elektryczność z 2 minutami od Placu Wolności z me-blami za 1.400 zł Oferty Kurjer zdw 62 641

Mieszkanie
2 pokoje, kuchnia 700 rok dzier-żawa, pokój kuchnia, meble 1.400 wskaże Szczepański, Kantarka 5. I. zdw 62 661

Pokój
próżny wprost od gospodarza nam do wynajęcia G. Włda 145, samotnej osobie lub bezdzietne-mu małżeństwu. Dzierżawa 50 miesięcznie i zwrot kosztów własnych 200 Pw 14 198-25-15

Do
wynajęcia 3 pokoje i kuchnia, no-wy dom, Luboń, Borda rw 10 375

Mieszkanie
dwupokojowe, komfortowe w cen-trum. Objeźdź można 6-8. — Adres Kurjer zdw 62 682

Mieszkanie
5-pokojowe (nowa willa w. Ma-rynarska) nowoczesne, komforto-we od 1. 10. 30. wydzierżawie. Zgłoszenia do rak portiera Hote-lu Wiktorii. Pw 14 211-25-20

9 SZUKA MIESZK.

Mieszkania
1-2 pokojowego poszukuje. — Czynsz zgóry. Oferty Oredow-nik zdw 62 017

Szukam
mieszkania 1 do 3 pokojowego wprost od gospodarza. Spieszne zgłoszenia piekarnia. Półwiejska 82. telefon 2339 zdw 62 349

Szukam
3-4 pokojowego mieszkania sto-ncznego od zaraz lub później. — Dzielnica obojetna. Placę rok, dwa lata zgóry. Pośrednicy wy-kluczeni. Oferty z warunkami i ceną pod „Przemysłowiec” do „Par”. Al. Marcinkowskiego 11. Pw 14 160-55-203

Małżeństwo
młode uczciwe poszukuje portier-stwa zaraz lub od 1. 7. Oferty Kurjer zdw 62 425

Trzech
pokoi, kuchni możliwie ogródkiem poszukuje rodzina trzech osób. Poznań najdalej godzinie koleja. Oferty Kurjer zdw 62 446

Bezdzietne
małżeństwo poszukuje pokoju i kuchni, cena podług umowy. — Oferty Kurjer zdw 62 458

Małżeństwo
poszukuje próżnego pokoju naj-chętniej od gospodarza. Oferty Kurjer zdw 62 469

Poszukuję
mieszkań wszelkiej wielkości — wprost od gospodarzy lub za ich zgodą Łaupol, Poznań, Skarbowska 14. I zdw 62 476

Poszukuje
2 pokoi z kuchnią od gospodarza Czynsz zgóry Oferty Kurjer zdw 62 536

Samotna
osoba szuka 1-2 pokojowego mieszkania. Czynsz zgóry cen-trum. Oferty Kurjer zdw 62 570

Pokoju
próżnego centrum, okolica pl. Świętokrzyskiego od gospodarza poszukuje. Czynsz dłuższy zgó-ry. Pośrednicy wykluczeni. O-ferty Kurjer zdw 62 584

1-2
pokoi z kuchnią od gospod. z wi-eczeniem czynszu 1-2 lat. poszu-kuje. Oferty Kurjer zdw 62 529

Szukam
pokoi z kuchnią wprost od go-spodarza za dzierżawę zgóry. — Oferty Kurjer zdw 62 664

Mieszkania
2 pokoi i kuchni nie wyżej II piętrowy, li tylko w śródmieściu za czynszem lub odstąpieniem poszu-kuje. Placę 3-4.000 złotych. — Oferty Kurjer Poznański zdw 62 691

Poszukuje
trzech pokoi z kuchnią gospodar-za gotówka 3-4.000. Oferty Kur-ier zdw 62 697

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
elektryczność wprost z klatki schodowej. Strzelecka 5. I. pra-wo. zdw 62 189

Front
Zielona 3. I. prawo. zdw 62 434

Pokój
dwuosobowy, czysty umeblowany zaraz wynajme. Kraszewskiego 5. II. lewo. zdw 62 433

Pokój
umeblowany lub na stancje pa-nom. przy Górczynie tramwaj 4. ul. Górki 20. niski parter. zdw 62 437

Pokój
umeblowany wynajme Staszica 25. parter, prawo. zdw 62 417

Posługaczka
znająca obsługę, wszelkie prace, poszukuje posługi. Oferty Kur-ier zdw 62 416

Pokój
dwuosobowy od 1 lipca do wynaj-ęcia. Poczta 5. II. p. lewa strona. zdw 62 414

Małżeństwo
przjme na pokój Chwaliszewo 68. II. lewo zdw 62 389

Dwa
frontowe, ładne z kuchnią lub je-den, elektryczność Zupańskie-go 17. II. lewo. zdw 62 372

Elegancki
pokój od 1 lipca drugi wspólny zaraz wynajme panu. Marszałka Focha 80. I. lewo, telefon 62-70 zdw 62 370

Pokoje
umeblowane Solacz, Mazowiecka 60. zdw 62 368

Przyjme
panienki na wspólny pokój Kra-szewskiego 11. Ślemianówna. zdw 61 877

Słoneczny
frontowy 1-2 osobom Dąbro-wskiego 25 a. I. lewo. zdw 62 449

Pokój
panu. Józefa 9. III. prawo. zdw 62 444

Pokój
oddadza Chrzanowscy Grun-waldzka 3. zdw 62 325

Pokój
umeblowany do wynajęcia 1. 7. Wielkie Garbary 33. III. prawo zdw 62 471

Pokój
zaraz do wynajęcia (ewentl. mał-żeństwu), Kopernika 4. II. pr., lewo. zdw 62 487

Pokoje
dwa umeblowane bez pościeli, kuchnia gazowa, osobne wejście. — Nowy Rynek 5. I. zdw 62 479

Pokój
z światłem elektrycznym do wy-najęcia. Jasna 9. III. p. zdw 62 503

Pokój
dobrze umeblowany komforto-wo, lepszym domu wynajme. Ma-der, Waly Zygmunta Starego 6, obok Dyrekcji Kolejowej. Pw 14 205-55-223

Pokój
wynajme. Półwiejska 40 III. le-wo. zdw 62 490

Ładny
pokój oddam. Matejki 1. I. zdw 62 488

Pokój
słoneczny dla 2 panów 1-go. — Półwiejska 5. II. prawo. zdw 62 580

Pokój
na dwie osoby od 1. Tonder, Wierzbicice 37a. zdw 62 591

Wspólny
pokój panu wynajme. Półwiejska 8. II. lewo. zdw 62 527

Pokój
wynajme. Łakowa 16. II. lewo. zdw 62 526

Elegancko
umeblowane dwa pokoje z balko-nem wynajme. Grobla 19 front, II. piętrowy, lewo. zdw 62 497

Pokój
umeblowany wynajme małżeń-stwu od 1. 7. Ul. Maleckiego 36. II. pr., lewo. zdw 62 680

Ogrodowa 11
od 1. 7. wynajme pokój z utrzy-maniem lub bez. III. pr., pra-wo. zdw 62 541

Skromny
pokój zaraz. Pytliska, Gwama 17. w podw., prawo, I. zdw 62 546

Pokój
balkonowy utrzymanie (bez) 2 intelig. osobom. Poczta 28. Drowa Korbońska. zdw 62 559

Jeden
dwa pokoje słoneczne, nowocze-snymi wygodami. Waly Jagielly 20. m. 5 narożnik Półwiejskiej. zdw 62 558

Pokój
skromnie umeblowany, niekrepu-jący. Aleje Marcinkowskiego 1, w podwórzu. II. lewo. zdw 62 556

Dwa
przyległe pokoje wolne. św. Marcina 4. Kalczyńska. zdw 62 611

Pokoje
umeblowane poleca „Informator” Ratajczaka 15 (Pasaż) zdw 62 616

Tanio
wynajme pokój dwóm panom. E-lektryczność. Grobla 6, dom tylny, III. zdw 62 621

Pokój
solidnemu panu wynajme. Strze-lecka 5. I. lewo. zdw 62 622

Pokój
panu wynajme. Dąbrowskiego 27. Gierszał. zdw 62 606

Św. Marcina 41
umeblowany, elektryczność zaraz odnajme. Kolesiński. zdw 62 600

Dwa
pokoje frontowe od lipca wy-dzierżawie. Marcina 18. III. le-wo. zdw 62 607

Pokój
wynajme 1. 2 panom. Szwajcar-ska 15. II. prawo. zdw 62 595

Elegancki
pokój zaraz. Patschowska, Pod-górna 13. zdw 62 533

Pokój
frontowy i pokój dla panów. — Waly Król. Jadwigi 7a, parter. zdw 62 668

Pokój
umeblowany czysty, dla jednej osoby lub wspólnej bezdzietne-mu małżeństwu do wynajęcia. Nowak, Marsz. Focha 100, sute-rena II. zdw 62 577

Pokój
umebl. wolny. Stempel, Wielka 17. zdw 62 587

Pokój
od 1. 7. intelig. panu. Mickiewi-cza 13, parter, prawo. zdw 62 637

Pokój
umeblowany zaraz do wynajęcia. Gwarna 12. II. lewo. zdw 62 636

Pokój
elegancki dla pana od 1. 7. Ła-kowa 7a, parter, lewo. zdw 62 672

Pokój
inteligentnej osobie zaraz wynaj-me. P. Wawrzyńska 3. I. pra-wo. zdw 62 679

Podgórna
12b, III. dwa pokoje czyste, sto-nczne utrzymaniem od 1. 7. pa-nom. zdw 62 676

Pani
wspólny. Piekary 25. podwórze. zdw 62 651

15 LETNIEKA

Hel
„Lidja” Pensjonat 69
polecą słoneczne pokoje z elektrycznym światłem, słizny widok na morze, kuchnia pierwszorządna.
zdw 61 538

Zakopane
Willa „Lida” polecą pokoje tykowane, obszerne, czyste i słoneczne. Wiatr wykwintny i obfity. Ceny umiarkowane.
zdw 61 817

Piwniczna
Małopolska. Pensjonat Zofijówka blisko stacji kolejowej nad Popradem w uroczym położeniu polecą pokoje z całodziennym utrzymaniem. Kuchnia na maśle.
zdw 62 227

Gdynia
Hotel - Pension „Polska Riviera” bezpośrednio przy plaży morskiej 100 pokoi z bieżącą wodą ciepłą i zimną, wykwinna kuchnia warszawska. W pierwszym sezonie ceny znacznie niższe. Pokoje od 8 zł. obady 2,00 zł. Telefon 10-16. Zgłoszenia pod Polska Riviera Gdynia.
nw 11 991

Worochta
Pensjonat „Perelka” polecą pokoje słoneczne z balkonami, całonocnym utrzymaniem i pościelą Gnaedingerową. Srokowska.
nw 12 165

Chirurgiczne
instrumenty do ostrzenia i nakłaniania przyjmuje, zapewniając staranne wykonanie po przystępnych cenach Ed Karze szlifownia Poznań ul. Nowa 78.
Pw 11 764 21.12

Lasy, góry, woda
Kaczyna Półwiejska p. Komarnickiej do września dla rodzin i młodzieży.
zdw 61 387

Rabka - Zdrój
Poznańska Janiny Brzeskiej polecą pokoje duże słoneczne, kuchnia wykwinna, ceny umiarkowane.
zdw 62 430

Jaszczurówka
Zakopane pensjonat „Willa Tatrzańska” polecą na lato dwa lub trzyosobowe pokoje, cena z utrzymaniem i wszelkimi dodatkami 12-14 zł. Prospekt na żądanie.
nw 12 363

Oddam
dwa pokoje i kuchnię eleg. umeblowane, dobra komunikacja. F. Guzenda. Zielonagóra, poczta Obrzycko.
zdw 62 486

Letniska
w leszczówce lasach spilkowych na czas wakacji z dobrem odżywieniem poszukuje. Zgłoszenia do Kurjera zdw 62 565

Poszukuję
letniska dla jednej osoby z dzieckiem w okolicy suchej, lesistej. Może być majatek lub leszczówka. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 644

Puszczykowo
jedno, dwa, trzy pokoje kuchnia, stałe lub letniska, pięknie położone. Dondajewska. Wroniecka 19.
zdw 62 660

Okolica
Oborniki pokój kuchnie odstepie. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 602

Blotkowo - Młyn
p. Lipno Nowe pow Śmigiel, urocz. położone wśród pięknych lasów, pokój utrzymaniem 5 zł dziennie.
nw 12 372

16 OSOBISTE

Pana
stojącego przed cukiernią Państwa 15 G. 21.30, proszę o dobrą znajomą adres Kurjer zdw 62 371

Przepraszam
niniejszem konduktora P. K. E. p. Teczka za postępowanie moje w dniu 15 czerwca r. b. Maria Siabolepsza.
zdw 62 432

Pana
który przez pomyłkę zabrał paczkę z dwoma sukienkami, pociąg Gniezno - Poznań, 16. bm. 7.30, uprasza się o oddanie w Collegium Minus.
zdw 62 677

21 ZGUBY

Zagubiona
książeczka wojskowa na nazwisko Witold Alkiewicz unieważniam.
zdw 61 792

Zaginął
w sobotę pies (wilk) Lord kuleje na tylną prawą łapkę. Oddawca otrzyma wynagrodzenie. Mała Staroleka. Aleja Forteczna 54.
zdw 62 375/6

Indeks
studencki W. P. H. zaginął. Jan Zylinski. Zwrot za wynagrodzenie.
zdw 62 582

Weksel
zaginął 12. bm. na plaży z portfelem na sumę 100 zł, platyni 1 lipca, wystawiony przez p. Ludwika Bogusławskiego, unieważniam. Juliusz Kalinowski.
zdw 62 584

Pamiętnik
zagubiono drożdże do Solacza, uczciwego znalazcę proszę oddanie. Słowackiego 18. I. wynagrodzenie.
zdw 62 610

Zostawiłam
torebkę z zegarkiem w pociągu w Inowrocławiu. Wandolówna. Solec Kujawski.
zdw 62 647

Zaginął

dowód kolejowy Eugenjusza Gogolewskiego. Łaskawy znalazcę zechce zwrócić za sowitym wynagrodzeniem do apteki 27 Grudnia.
zdw 62 445

22 ROZMAITE

Obrazy oprawia
najgustowniej naitanej tylko Witold Leworski. Wrocławska 86 skład obrazów. Pw 11 473 21.118

Inwalida

posiadający koncesję wódczankę poszukiwany. Oferty Kurjer zdw 62 460

Obiadów
prywatnie, poszukuje młody urzędnik. Oferty z ceną Kurjer zdw 62 675

Masażysta
były sanitariusz, polecą się poza dom również jako pielęgniarz. Oferty pod zdw 62 561

Panna

młoda, piękna przystojna, szlachetna, miła pragnie poznać pana sympatycznego, cel matrymonijalny, raczą złożyć oferty z Kurjera Poznańskiego zdw 62 699

Znudzony

samotnością kupiec, lat 31, samotny, na samodzielnym stanowisku, szuka żony, panie które dysponują choćkolwiek majątkiem raczą złożyć oferty z fotografią do Kurjera zdw 62 618

Absolwent

gimnazjum neoklasycznego poszukuje kondyry na wieś Zgłoszenia Jarocin, poste restante, Abiturjent. zdw 62 099

Książkowość

stenografia, polskie, niemieckie. Kromczyńska. Ogrodowa 16.
zdw 62 590

Kursu

ondulacji udzielam. Adres wskazuje Kurjer zdw 62 400

30 letnia

energiczna zarządczyni, poszukuje posady w jednym domu 7 lat. Chlewnie, drób ogród wedliny, weki, koniury. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod nr. zdw 62 520

Stangret - sofer

poszukuje posady na majatku. Ujeżdża koniami wierzchowymi, umie jeździć czwórka. Oferty do Kurjera nr 12 383

Czeladnik krawiecki

młodszy, biegły na wszelką pracę miarową poszukuje stałej pracy. Mistrza, któremu zależy na uczciwym pracowniku uprasza o zgłoszenie do agentury Kurjera Poznańskiego w Nowym Tomysku.
nw 12 379

Gospodyni

samodzielną poszukuje posady na majatek. Oferty Kurjer zdw 62 569

Księgi

prowadzę godzinowo zestawiam bilanse, zakładam księgi. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 770

Poszukuje

posady biurowej ewentualnie jako rejestrator adwokacki, władam językiem polskim i niemieckim. Oferty Kurjer Poznański zdw 61 761

Młodszy

sekretarz adwokacki poszukuje posady zaraz lub 1 7 30. Oferty Kurjer zdw 62 329

Gospodyni

w średnim wieku poszukuje posady do samotnej osoby na prostwo lub dworu, świadectwa długoletnie. Sokolowska u p. Spisaka Kościelna 8. Września.
zdw 62 242

Handlowiec

młodszy, zaprowadzony w drogeriach, składach kolonialnych i papieru, szuka zastępstwa poważniejszej fabryki lub hurtowni na Wielkopolskę i Pomorze. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 62 281

Fotografistka retuszerka

poszukuje posady od 1. 7. br. lub od 15. 7. bm. Zgłoszenia Kurjer Poznański nw 12 376

Jenne française

22 ans cherche place pour conversation, pour partir en campagne pour 2 mois. Adr. Française Mey Md. Werda 10-12 i 4-6. Małeckiego 13, parter, prawo.
zdw 62 631

Kucharka

zawodowa, poszukuje posady do restauracji. Oferty Kurjer zdw 62 628

Sumienny

trzeźwy, pracowity człowiek, był urzędnik śledczy, szuka posady woźnego, placowego, stróża lub inkasenta, uczciwym przedsiębiorstwem. Złóżę kaucję, dobre referencje. Oferty Kurjer zdw 62 625

Młodszy

połmocnik ogrodnicy, poszukuje posady za małym wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 638

Fryzjer

damsko-męski, dzielny, białej, długoletnia praktyka, zmienił posadę od 1. VII. Łaskawe oferty do Kurjera pod zdw 62 152

Poszukuje

posady ksiązkowej i maszynistki najchętniej w przedsiębiorstwie zbożowym. Oferty Kurjer zdw 62 427

Po

ukończeniu kursów handlowych poszukuje stanowiska pomocnicy księgowego. Posiadam znajomość korespondencji i stenografii niemieckiej i polskiej, maszyn. Oferty pod „Początkująca” do Biura Ogłoszeń „Par”. Toruń, Szeroka 46. Pw 14 146-64.197

Pomocnik ogrodnicy

poszukuje posady samodzielnej lub za pomocnika. Michał Fechner, Konin, pocz. Pniewy.
dw 5 355

Zbożowiec

młodszy, władający językami polskim, niemieckim, dobrze obeznany z księgowością, kasa magazynem, posiadający prima świadectwa, referencje, szuka posady. Łaskawe oferty Kurjer dp 5369

Nauczycielka wychowawczyni

młoda, zdrowa, bardzo sympatyczna, wykształcenie gimnazjalne, muzyka, francuski, przyjmie posadę do dzieci od lat 5, najchętniej na wsi. Wymagania skromne. Zgłoszenia „Par”, Bydgoszcz, pod „Wesoła”.
Pw 14 131-63.393.

Siłąca

z praniem, gotowaniem do prac domowych poszukuje zaraz stałej posady lub 1 lipca. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 673

Szofer

poszukuje posady za małym wynagrodzeniem, może także kaucją złożyć. Oferty Kurjer zdw 62 658

Gospodyni

inteligentna, znająca dobra i wykwinna kuchnia, zaprawianie konserw, wyrobów hodowlę, drobny pracownia sumienna z dobrymi referencjami i z długoletnią praktyką poszukuje posady od 1. 7. w majatku. Oferty Kurjer zdw 62 658

Posłuchaj, moja Kochana, mej szczerzej rady. Prawdziwa radość zapanowała w domu naszym po zaabonowaniu „Wielkopolskiej Ilustracji”. Stanowi ona miłą rozrywkę dla całej rodziny. Bezpłatny numer okazowy otrzymasz natychmiast, po wysłaniu pocztówki pod adresem: Poznań, św. Marcin 70.

Serce i nerwy uspokojisz

używając do kawy jako przymieszki Cykorii „Extra”, która za wiera wielką ilość kwasu baldriannowego.
dw 5346

Skrzypczak

Wrocławska 35. III. p. przepieje na maszynach skrypty i rekopisy również wyucza. zdw 61 768

Przyjeżdżna

Warszawska Wróżka - Chiromanika przepowiada: przeszłość i przyszłość, masa podziękowań. Wiadomości Poznań, ulica Śniadeckich 6a, III. p. Szaniawska u pp. Nowak w godz. od 11 rano do 8 wieczorem.
zdw 62 136

Przyjmę

religijna i inteligentna sierota lat 15 za własną córkę. Zyciorysy wraz z fotografią nadsyłać St. Zapytowska, Jarocin, Rynek 14.
zdw 62 221

Detektywne

biuro Greif Ratajczaka 15. od 18 lat obserwacje. zdw 61 663

Na wyjazd

niezbędne garsonki swetry itp. korzystnie „Trot” Szymańskiego 10. III. przy Świętokrzyskim. Pw 14 169-55.205

Jasnovidz

Pewuki, metapsychografolog, - zduńwiewający głęboką wiedzą. Woźna 18. III. prawo.
zdw 62 542

Taniol

przerabiam kapelusze damskie również obciagam abazury. Tykocińska, ul. Żurawia 11.
zdw 62 403

Oddam

dziecko za własne, chłopczyka. Zgłoszenia Klinika Krajowa, r. kój 36.
zdw 62 442

Porady, wnioski

we wszelkich sprawach sądowych, karnych, cywilnych itp. ceny umiarkowane. Wielka Garbary 48. I. piętro. „Edmer”.
zdw 62 454

Dywany

reparuje Tabernacki, Raczynskich 2. parter przy Placu Bernardyńskim. dpw 5 532

Pięgi

plamy, zniszczona cere, smarzczyki, wagi, kurczaki - usuwa w paru dniach. Młyńska 2. II. p.
zdw 62 624

Zaciągam

oczka w pończochach, trykotach, akuratnie tanić. Strzelecka 2, podwórze, II. prawo. Konicka.
zdw 62 650

Na dogodnych warunkach wyuczę

ładnych robotek. Strzelecka 2, II. prawo, podwórze, Konicka.
zdw 62 654

Dywany

reparuje Tabernacki, Raczynskich 2. parter, przy Placu Bernardyńskim. dpw 5 532

23 OZENKI

Wiele

bogaty pan pragnie bezwzględnie wyjść zamaż za inteligentną, młodą, miłą, wykształconą, starszego urzędnika, Nauczyciel i wdowiec ma pierwszeństwo. Cel matrymonijalny. Oferty uprasza do Kurjera Poznańskiego zdw 62 214

Małopolanka

wykształcona, inteligentna, muzykalna, posiadająca wyprawy i umeblowanie pragnie poznać starszego 40-45 lat kulturalnego pana na stałym stanowisku. Cel matrymonijalny. Zgłoszenia Kurjera Poznańskiego zdw 62 499

Zbożowiec

kawaler, lat 26, pragnie na tej niezwykłej drodze nawiązać korespondencję z panną miłą, muzykalną i gospodarną. Cel matrymonijalny. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 62 523

Kawaler

lat 30, wysoki Pomorzanie na stanowisku rządowym w Poznaniu, pensja 350 zł miesięcznie, pragnie poznać w celu matrymonijalnym, niewiastę do lat 28, która posiada mieszkanie nawet z rodzicami, najchętniej krawczyńnię. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 62 452

Ogrodnik

(Poznańczyk) kawaler, lat 34, właściciel większego ogrodnictwa w mieście powiatowym na Pomorzu, z powodu braku znajomości pań szuka na tej niezwykłej drodze żony, przystojnej, miłej i gospodarniej. Majatek dla wspólnego dobra pożądany. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 62 522

Wysoki

blondyn, katolik, handlowiec, lat 23, szuka towarzyszy życia. Posiada 25 000 zł na pewnej hipotece. Oferty poważne, z podaniem bliższych szczegółów uprasza skierować do Kurjera Poznańskiego zdw 62 531

24 NAUKA

Student

Wyższej Szkoły Handlowej poszukuje korepetycji na czas wakacji najchętniej w majatku. Łaskawe oferty Kurjer zdw 61 700

Nauczyciel

doświadczony korepetytor, studia uniwersyteckie, szuka na lipiec sierpień kondyry do ucznia (6w) gimnazjalnego (ych) na wsi. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 763

Nauka

pisania na maszynach metodą nowoczesną Zapisy codziennie w firmie Block-Brer w Poznaniu. Plac Wolności 8. I. otr.
zdw 59 518

Kursy stenografji

pisania na maszynach. Kantaka I. II. piętro. zdw 61 395

Student

III. r. U. P. udzieli lekcji na wsi w zakresie całego gimnazjum. Łaskawe zgłoszenia z podaniem warunków do Kurjera zdw 62 568

Skrzypczak

Wróclawska 35. III. p. wyucza pisania na nowych maszynach.
zdw 61 769

25 MUZYKA

Skrzypek

pierwszorzędny potrzebny do cukierni od 1 lipca. Oferty do Kurjera Poznańskiego nw 12 362

Muzycy

rutynowani, pierwszorzędni, poszukiwani. Kurjer zdw 62 681

27 SZUKA PRACY

Poszukuje posady woźnego

za złożeniem kaucji 1000-2 000. Zgłoszenia Kurjer zdw 61 818

Pielęgniarka

z masowaniem poszukuje posady od 1. 7. do starszej osoby lub niemowlęcia, najchętniej na majatku.
zdw 61 540

Ogrodnik

kawaler lat 27, obeznany wszelkich gałęziach swego zawodu poszukuje posady zaraz lub później. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 61 718

Panienska

początkująca zamierzająca do składki rzemieślniczej, poszukuje posady, miejscowości obojętnej. Zgłoszenia Agencja Kurjera, Wronki.
nw 12 377

1000 - 2000 złotych miesięcznie mogą łatwo zrobić zdolni i ustosunkowani panowie...
Garderobe
damska, dziecięca wykonuje, przrębiam tanio. Sw. Marcin 73, III, lewo.
Wymowna
inteligentna panna poszukuje posady jako podróźniaczka. Oferty Kurjer zdw 62 586
Pomocnik kupiecki
branży kolonialnej, delikat., restaurac., rzutki i sumienny, z lepszej rodziny, poszukuje z powodu stosunków rodzinnych posady z minimalnym wynagrodzeniem zaraz lub później. Łaskawe oferty proszę Kurjer Poznański pod zdw 62 519
Dziewczyna
wiejsza do wszystkiego z gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer zdw 62 683
Pracznia
poszukuje prania poza dom. Maciejewska, Rybaki 28, p. Kamieńska zdw 62 424
Szukam
posługi lub zastępie pania w gotowaniu i zaprawach konserw. Oferty Kurjer zdw 62 421
Dziewczyna
wiejsza, uczciwa poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 62 415
Krawcowa
poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 62 407
Sierota
poszukuje posady do dzieci i do lekkich prac domowych na prowincji lub w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 62 402
Szofer-stangret-służący
żonaty lat 30, 9 lat praktyki stangreta, 7 miesięcy praktyki szofera poszukuje posady zaraz lub od 1. 7. ewentualnie jako woźnica i robotnik, okolica obojetna. Oferty Kurjer zdw 62 472
Kucharka
gospodyni poszukuje posady od 1 lipca jako samodzielna, najchętniej u samotnej osoby, może się okazać długoletnimi świadectwami. Zgłoszenia pod adr. St. Kaczmarek, Koźmin, poczta Obrzycko pow. Szamotuły. zdw 62 393
Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem szuka stałej posady od 1. 7. 30, najchętniej u starszych państwa. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 381
Ogrodnik
wszechstronnie obeznany posiadający chłubne świadectwa szuka posady od 1. 7. 30. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 380
Młoda
dziewczyna ze wsi, uczciwa, szuka miejsca zaraz bez gotowania. Oferty Kurjer zdw 62 369
Inteligentna
panna muzyczna władająca językiem polskim, niemieckim, także obciaga abażury szuka posady pianistki lub innej pracy. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 62 451
Bankowiec
dawniej kierownicze stanowiska przedsiębiorstw handlowych poszukuje pracy popołudniowej. — Oferty Kurjer zdw 62 450
Pracznia
uczciwa szuka prania. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 457

Córka
rzeźnicza przyjmie posadę ekspedientki w rzeźnictwie. Oferty Bartkowiak Leszno - Zaborowo, Rynek 3/4. zdw 62 400
Panienska
lat 16 z prowincji poszukuje posady od 1. 7. Oferty Kurjer zdw 62 467
Krawczyni
młodsza poszukuje posady jako pokojowa lub innej. Oferty Kurjer zdw 62 466
Poszukuje
pracy do wszelkiej krawieczyny poza domem. Sperlachowa u p. Filmanowskiej, Górczyn, Marszałka Focha 163, I. piętro. zdw 62 463
Bufetowa
poszukuje posady od 1 lipca. — Oferty Kurjer zdw 62 453
Pracznia
poszukuje prania poza domem lub posługi. Sw. Marcin 72, I. prawo. zdw 62 492
Szofer
z kilkoletnią praktyką poszukuje posady z dobrymi świadectwami i poleceniami zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 62 491
Inteligentna
panienka z dłuższą praktyką, szuka posady do dzieci, miejscowość obojetna. Zgłoszenia do Kurjera zdw 62 545
Dziewczyna
z dobrej rodziny, ze wsi, z dobrymi świadectwami, poszukuje posady do wszystkiego lub posługi zaraz. Oferty Kurjer zdw 62 555
Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 62 552
Służąca
poszukuje posady do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer zdw 62 550
Handlowiec
lat 24, branży chirurgiczno - gumowej, szuka posady jako podróźniaczka lub ekspedjent. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 62 557
Wyřczycielka
z dobrem szyciem, francuskim, niemieckim szuka posady od 1. 7. zajmie się dziećmi. Oferty Kurjer zdw 61 838
Książkowa - bilansistka
z 5 letnią praktyką, szuka odpowiedniej posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 612
Były
samitarjusz chce się douczyć jako masażysta. Łaskawe podanie warunków Kurjer zdw 62 620

Dziewczyna
(sierota) do składu kolonij, potrzebna zaraz. Zgłoszenia Filja pl. Bernardyński 5. zdw 62 589
Dziewczę
przychodnie, czyste do dzieci i lekkich prac domowych potrzebne. Bartkowiak, Kwiatowa, 10, IV. zdw 62 525
Fryzjerski
pomocnik potrzebny Dąbrowskiego 41 a. zdw 62 662
Służąca
z gotowaniem do wszelkich prac domowych potrzebna zaraz. — Zgłoszenia Kotlińska, ul. Marsz. Focha 170 skład od 6-7 godz. zdw 62 669
Panienska
uczciwa, biegle w liczeniu potrzebna zaraz. Flens Górna Wilda 15. rw 10 366
Zarobkową pracę
znajdzie każda p. przeszukaniem na krótkoterminowych Kursach Gospodarcze Zawodowych św. Marcina 69. nw 11 898
Woźnica
wymowny, sprytny, umiejący dobrze liczyć, z kaucją 200 zł na stałą posadę może się zgłosić. — Oferty Kurjer zdw 62 378
Książkowa
młodsza potrzebna zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 62 377
Krawcovej
pierwszorzędnej również płaszczo poszukuje zaraz w dom. Oferty Kurjer zdw 62 373
Do mego internatu
dla uczenni szkół średnich poszukuje osoby młodej z wykształceniem conajmniej gimnazjalnym na nowy rok szkolny Zgłoszenia natchemiasz tylko osobiste między 3-5 godz. Łukomska, Mickiewicza 36. zdw 62 448
Książkowa
potrzebna, która przy wolnych chwilach zajmie się pracą domową. Zgłoszenia z podaniem wymagań, przy wolnym utrzymaniu Filizt, Dąbrowskiego 24. zdw 62 617

Uczennica
może się zgłosić. Czesław Morowski, Stary Rynek 70. rw 10 372
Fryzjerski
pomocnik i uczeń potrzebni zaraz. Mokra 12. rw 10 377
Potrzebna
panienka do szycia sukien. Zydzowska 29 parter. prawo. rw 10 381
Sprzedawców
ulicznych potrzebuje Drukarnia sw. Marcina 77. zdw 62 698
Kucharka
na wieś z dobrem gotowaniem i chowem drobiu potrzebna od 1 lipca. Zgłoszenia z odpisem świadectw do Kurjera zdw 62 700
35
nowości i tanich artykułów pierwszej potrzeby Dla adolnych panów i pań wysoki stały zarobek. Zgłoszenia Szafranek i Gronowski, Poczta 11. Pw 11 478-22.36
Uczennica
do wszystkiego lub posługaczka na cały dzień potrzebna zaraz Spokojna 21. skład zdw 62 475
Uczennica
do krawieczyny na rok potrzebna. M. Idaszakowa, Półwiejska 26 a. zdw 62 468
Sprzedawców
do lodu zaraz z kaucją 30 zł. Fabryczna 35 b. parter. lewo. zdw 62 481
Przyjmuję
uczennice na kurs całodzienny i wieczorny prasowania bielizny sztywnej. Św. Józefa 5. Prasowalnia. zdw 62 502
Robotnicę
poniżej lat 18 poszukuje Firma Gumi, 27 Grudnia 15. zdw 62 495
Wymowni
panowie i panie do przyjmowania zamówień na pokupny artykuły potrzebne Zgłoszenia od 5-8 Strzelecka 33, II. Mager (Na wzory 10 zł kaucji). zdw 62 494
Uczennica
z lepszej rodziny potrzebna do magazynu kapeluszy. Sznajder, Dąbrowskiego 54. zdw 62 540
Ekspedjentka
pracowita z branży piekarsko-cukierniczej, z dobrymi poleceniami potrzebna zaraz. Łączkowski, św. Marcina 20. zdw 62 543
Buralistki
siły młodszej, z ładnym charakterem pisma, znajomością księzkowości amerykańskiej i pisaniem na maszynie, poszukujemy. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 560
Pracznia
potrzebna. Januska, Wierzbicice 33. zdw 62 509
Pomocnik fryzjerski
zaraz potrzebny. Górna Wilda 52. zdw 62 507
Krawcowa
działała zaraz potrzebna. „Chic Parisienne”, Piekary 10, II. p. lewo. zdw 62 513
Sztukator
zaraz potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 610
Krawcowa
domowa na kilka dni zaraz potrzebna. Wyspiańskiego 18, parter. lewo. zdw 62 516
Posługaczka
potrzebna. Szukte, Małe Garbary 8. zdw 62 535
Wydawnictwo Gutenberga
Waty Jana III 11, I. piętro poszukuje przedstawicieli. Zgłoszenia 1-3. zdw 62 594

Upalne lato....
ORANŻADA — DELICJA OWOCOWA KANTOROWICZA
gasi pragnienie — smakuje przepysznie.
LW 2410

Pianisty
poszukuje zaraz z całkowitem utrzymaniem bez mieszkania. — Zgłoszenia Grudziądz, Mickiewicza 34, Restauracja Bródkowa. nw 12 382
Służącej
umiejącej dobrze gotować, poszukuje. Kraszewskiego 12, III. lewo. zdw 62 685
1 500 — 2 000 złotych i więcej miesięcznie zarobić mogą
inteligentni panie i panowie przy nowym systemie pracy. Zgłoszenia osobiste lub piśmienne Poznań, Wrocławka 22, pierwsze piętro. zdw 62 699

Przyjmę rządę
24 zboża 100 ziemniaków, 2020 mleka 2 400 pensji. Pożądana kaucja około 2 000 dolarów. Piśmennie zgłoszenia do Kurjera pod „Małopolca” zdw 62 215
Dziewczyna młodsza
do dzieci i lekkich prac domowych potrzebna Zgłoszenia Galasińska, Warownia Reformatorów Śródka zdw 62 142
Uczeń
do rzeźnictwa potrzebny. Swarzędz, W. Wolny. zdw 62 249
Fryzjer
działny potrzebny. Woźna 16. zdw 62 203
Posługa
uczciwa, akurarna, czysta, dobrze połączona. Ratajczaka 28, III, lewo. zdw 62 299
Potrzebna
od zaraz młoda zdrowa chętna i uczciwa druga pokojowa lub elewka chcąca wyuczyć się jako pokojowa do dworu Zgłoszenia majetność Koszuty, poczta Środa, P 53.206
Buralistkę
młodsza, pisząca biegle na maszynie zaraz na 8 miesięcy przyjmie. Także uczennice do lat 16, tylko z niekłym charakterem pisma zaraz na stałe przyjmie. Zgłoszenia z pensją życiorysem Kurjer zdw 62 339

Nowa budowlana pożyczka premijowa!
Agenci losowi otrzymają informacje i najlepsze warunki. Zgłoszenia pisemne pod „Pierwszorzędna stara instytucja“ do „Par”, Lwów, Akademicka 14.
Pw 11 471-72.76

1000 — 3000 złotych
miesięcznie zarobią łatwo zdolni i ustosunkowani panowie i panie we wszystkich miejscowościach bez różnicy zawodu i wieku, przy zbieraniu zamówień na obligacje losowe Wszystkich dokładnie pouczamy Gotówka już przy zrobieniu zamówienia, jakkolwiek kapitał zbedny Również zawodowi organizatorzy zastępcy i subzastępcy losowi i asekuracyjni poszukiwani na najlepszych warunkach. Zgłoszenia piśmennie składać: Lwów, I. skrytka pocztowa 203. Pw 13073-72.85

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 62 415
Krawcowa
poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 62 407
Sierota
poszukuje posady do dzieci i do lekkich prac domowych na prowincji lub w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 62 402
Szofer-stangret-służący
żonaty lat 30, 9 lat praktyki stangreta, 7 miesięcy praktyki szofera poszukuje posady zaraz lub od 1. 7. ewentualnie jako woźnica i robotnik, okolica obojetna. Oferty Kurjer zdw 62 472
Kucharka
gospodyni poszukuje posady od 1 lipca jako samodzielna, najchętniej u samotnej osoby, może się okazać długoletnimi świadectwami. Zgłoszenia pod adr. St. Kaczmarek, Koźmin, poczta Obrzycko pow. Szamotuły. zdw 62 393
Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem szuka stałej posady od 1. 7. 30, najchętniej u starszych państwa. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 381
Ogrodnik
wszechstronnie obeznany posiadający chłubne świadectwa szuka posady od 1. 7. 30. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 380
Młoda
dziewczyna ze wsi, uczciwa, szuka miejsca zaraz bez gotowania. Oferty Kurjer zdw 62 369
Inteligentna
panna muzyczna władająca językiem polskim, niemieckim, także obciaga abażury szuka posady pianistki lub innej pracy. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 62 451
Bankowiec
dawniej kierownicze stanowiska przedsiębiorstw handlowych poszukuje pracy popołudniowej. — Oferty Kurjer zdw 62 450
Pracznia
uczciwa szuka prania. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 457

Pracznia
poszukuje prania poza dom. Maciejewska, Rybaki 28, p. Kamieńska zdw 62 424
Szukam
posługi lub zastępie pania w gotowaniu i zaprawach konserw. Oferty Kurjer zdw 62 421
Dziewczyna
wiejsza, uczciwa poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 62 415
Krawcowa
poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 62 407
Sierota
poszukuje posady do dzieci i do lekkich prac domowych na prowincji lub w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 62 402
Szofer-stangret-służący
żonaty lat 30, 9 lat praktyki stangreta, 7 miesięcy praktyki szofera poszukuje posady zaraz lub od 1. 7. ewentualnie jako woźnica i robotnik, okolica obojetna. Oferty Kurjer zdw 62 472
Kucharka
gospodyni poszukuje posady od 1 lipca jako samodzielna, najchętniej u samotnej osoby, może się okazać długoletnimi świadectwami. Zgłoszenia pod adr. St. Kaczmarek, Koźmin, poczta Obrzycko pow. Szamotuły. zdw 62 393
Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem szuka stałej posady od 1. 7. 30, najchętniej u starszych państwa. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 381
Ogrodnik
wszechstronnie obeznany posiadający chłubne świadectwa szuka posady od 1. 7. 30. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 380
Młoda
dziewczyna ze wsi, uczciwa, szuka miejsca zaraz bez gotowania. Oferty Kurjer zdw 62 369
Inteligentna
panna muzyczna władająca językiem polskim, niemieckim, także obciaga abażury szuka posady pianistki lub innej pracy. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 62 451
Bankowiec
dawniej kierownicze stanowiska przedsiębiorstw handlowych poszukuje pracy popołudniowej. — Oferty Kurjer zdw 62 450
Pracznia
uczciwa szuka prania. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 457

Uczennica
może się zgłosić. Czesław Morowski, Stary Rynek 70. rw 10 372
Fryzjerski
pomocnik i uczeń potrzebni zaraz. Mokra 12. rw 10 377
Potrzebna
panienka do szycia sukien. Zydzowska 29 parter. prawo. rw 10 381
Sprzedawców
ulicznych potrzebuje Drukarnia sw. Marcina 77. zdw 62 698
Kucharka
na wieś z dobrem gotowaniem i chowem drobiu potrzebna od 1 lipca. Zgłoszenia z odpisem świadectw do Kurjera zdw 62 700
35
nowości i tanich artykułów pierwszej potrzeby Dla adolnych panów i pań wysoki stały zarobek. Zgłoszenia Szafranek i Gronowski, Poczta 11. Pw 11 478-22.36
Uczennica
do wszystkiego lub posługaczka na cały dzień potrzebna zaraz Spokojna 21. skład zdw 62 475
Uczennica
do krawieczyny na rok potrzebna. M. Idaszakowa, Półwiejska 26 a. zdw 62 468
Sprzedawców
do lodu zaraz z kaucją 30 zł. Fabryczna 35 b. parter. lewo. zdw 62 481
Przyjmuję
uczennice na kurs całodzienny i wieczorny prasowania bielizny sztywnej. Św. Józefa 5. Prasowalnia. zdw 62 502
Robotnicę
poniżej lat 18 poszukuje Firma Gumi, 27 Grudnia 15. zdw 62 495
Wymowni
panowie i panie do przyjmowania zamówień na pokupny artykuły potrzebne Zgłoszenia od 5-8 Strzelecka 33, II. Mager (Na wzory 10 zł kaucji). zdw 62 494
Uczennica
z lepszej rodziny potrzebna do magazynu kapeluszy. Sznajder, Dąbrowskiego 54. zdw 62 540
Ekspedjentka
pracowita z branży piekarsko-cukierniczej, z dobrymi poleceniami potrzebna zaraz. Łączkowski, św. Marcina 20. zdw 62 543
Buralistki
siły młodszej, z ładnym charakterem pisma, znajomością księzkowości amerykańskiej i pisaniem na maszynie, poszukujemy. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 560
Pracznia
potrzebna. Januska, Wierzbicice 33. zdw 62 509
Pomocnik fryzjerski
zaraz potrzebny. Górna Wilda 52. zdw 62 507
Krawcowa
działała zaraz potrzebna. „Chic Parisienne”, Piekary 10, II. p. lewo. zdw 62 513
Sztukator
zaraz potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 610
Krawcowa
domowa na kilka dni zaraz potrzebna. Wyspiańskiego 18, parter. lewo. zdw 62 516
Posługaczka
potrzebna. Szukte, Małe Garbary 8. zdw 62 535
Wydawnictwo Gutenberga
Waty Jana III 11, I. piętro poszukuje przedstawicieli. Zgłoszenia 1-3. zdw 62 594

Uczennica
do wszystkiego lub posługaczka na cały dzień potrzebna zaraz Spokojna 21. skład zdw 62 475
Uczennica
do krawieczyny na rok potrzebna. M. Idaszakowa, Półwiejska 26 a. zdw 62 468
Sprzedawców
do lodu zaraz z kaucją 30 zł. Fabryczna 35 b. parter. lewo. zdw 62 481
Przyjmuję
uczennice na kurs całodzienny i wieczorny prasowania bielizny sztywnej. Św. Józefa 5. Prasowalnia. zdw 62 502
Robotnicę
poniżej lat 18 poszukuje Firma Gumi, 27 Grudnia 15. zdw 62 495
Wymowni
panowie i panie do przyjmowania zamówień na pokupny artykuły potrzebne Zgłoszenia od 5-8 Strzelecka 33, II. Mager (Na wzory 10 zł kaucji). zdw 62 494
Uczennica
z lepszej rodziny potrzebna do magazynu kapeluszy. Sznajder, Dąbrowskiego 54. zdw 62 540
Ekspedjentka
pracowita z branży piekarsko-cukierniczej, z dobrymi poleceniami potrzebna zaraz. Łączkowski, św. Marcina 20. zdw 62 543
Buralistki
siły młodszej, z ładnym charakterem pisma, znajomością księzkowości amerykańskiej i pisaniem na maszynie, poszukujemy. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 560
Pracznia
potrzebna. Januska, Wierzbicice 33. zdw 62 509
Pomocnik fryzjerski
zaraz potrzebny. Górna Wilda 52. zdw 62 507
Krawcowa
działała zaraz potrzebna. „Chic Parisienne”, Piekary 10, II. p. lewo. zdw 62 513
Sztukator
zaraz potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 610
Krawcowa
domowa na kilka dni zaraz potrzebna. Wyspiańskiego 18, parter. lewo. zdw 62 516
Posługaczka
potrzebna. Szukte, Małe Garbary 8. zdw 62 535
Wydawnictwo Gutenberga
Waty Jana III 11, I. piętro poszukuje przedstawicieli. Zgłoszenia 1-3. zdw 62 594

Uczennica
do wszystkiego lub posługaczka na cały dzień potrzebna zaraz Spokojna 21. skład zdw 62 475
Uczennica
do krawieczyny na rok potrzebna. M. Idaszakowa, Półwiejska 26 a. zdw 62 468
Sprzedawców
do lodu zaraz z kaucją 30 zł. Fabryczna 35 b. parter. lewo. zdw 62 481
Przyjmuję
uczennice na kurs całodzienny i wieczorny prasowania bielizny sztywnej. Św. Józefa 5. Prasowalnia. zdw 62 502
Robotnicę
poniżej lat 18 poszukuje Firma Gumi, 27 Grudnia 15. zdw 62 495
Wymowni
panowie i panie do przyjmowania zamówień na pokupny artykuły potrzebne Zgłoszenia od 5-8 Strzelecka 33, II. Mager (Na wzory 10 zł kaucji). zdw 62 494
Uczennica
z lepszej rodziny potrzebna do magazynu kapeluszy. Sznajder, Dąbrowskiego 54. zdw 62 540
Ekspedjentka
pracowita z branży piekarsko-cukierniczej, z dobrymi poleceniami potrzebna zaraz. Łączkowski, św. Marcina 20. zdw 62 543
Buralistki
siły młodszej, z ładnym charakterem pisma, znajomością księzkowości amerykańskiej i pisaniem na maszynie, poszukujemy. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 560
Pracznia
potrzebna. Januska, Wierzbicice 33. zdw 62 509
Pomocnik fryzjerski
zaraz potrzebny. Górna Wilda 52. zdw 62 507
Krawcowa
działała zaraz potrzebna. „Chic Parisienne”, Piekary 10, II. p. lewo. zdw 62 513
Sztukator
zaraz potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 610
Krawcowa
domowa na kilka dni zaraz potrzebna. Wyspiańskiego 18, parter. lewo. zdw 62 516
Posługaczka
potrzebna. Szukte, Małe Garbary 8. zdw 62 535
Wydawnictwo Gutenberga
Waty Jana III 11, I. piętro poszukuje przedstawicieli. Zgłoszenia 1-3. zdw 62 594

Uczennica
do wszystkiego lub posługaczka na cały dzień potrzebna zaraz Spokojna 21. skład zdw 62 475
Uczennica
do krawieczyny na rok potrzebna. M. Idaszakowa, Półwiejska 26 a. zdw 62 468
Sprzedawców
do lodu zaraz z kaucją 30 zł. Fabryczna 35 b. parter. lewo. zdw 62 481
Przyjmuję
uczennice na kurs całodzienny i wieczorny prasowania bielizny sztywnej. Św. Józefa 5. Prasowalnia. zdw 62 502
Robotnicę
poniżej lat 18 poszukuje Firma Gumi, 27 Grudnia 15. zdw 62 495
Wymowni
panowie i panie do przyjmowania zamówień na pokupny artykuły potrzebne Zgłoszenia od 5-8 Strzelecka 33, II. Mager (Na wzory 10 zł kaucji). zdw 62 494
Uczennica
z lepszej rodziny potrzebna do magazynu kapeluszy. Sznajder, Dąbrowskiego 54. zdw 62 540
Ekspedjentka
pracowita z branży piekarsko-cukierniczej, z dobrymi poleceniami potrzebna zaraz. Łączkowski, św. Marcina 20. zdw 62 543
Buralistki
siły młodszej, z ładnym charakterem pisma, znajomością księzkowości amerykańskiej i pisaniem na maszynie, poszukujemy. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 560
Pracznia
potrzebna. Januska, Wierzbicice 33. zdw 62 509
Pomocnik fryzjerski
zaraz potrzebny. Górna Wilda 52. zdw 62 507
Krawcowa
działała zaraz potrzebna. „Chic Parisienne”, Piekary 10, II. p. lewo. zdw 62 513
Sztukator
zaraz potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 610
Krawcowa
domowa na kilka dni zaraz potrzebna. Wyspiańskiego 18, parter. lewo. zdw 62 516
Posługaczka
potrzebna. Szukte, Małe Garbary 8. zdw 62 535
Wydawnictwo Gutenberga
Waty Jana III 11, I. piętro poszukuje przedstawicieli. Zgłoszenia 1-3. zdw 62 594

Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem szuka stałej posady od 1. 7. 30, najchętniej u starszych państwa. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 381
Ogrodnik
wszechstronnie obeznany posiadający chłubne świadectwa szuka posady od 1. 7. 30. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 380
Młoda
dziewczyna ze wsi, uczciwa, szuka miejsca zaraz bez gotowania. Oferty Kurjer zdw 62 369
Inteligentna
panna muzyczna władająca językiem polskim, niemieckim, także obciaga abażury szuka posady pianistki lub innej pracy. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 62 451
Bankowiec
dawniej kierownicze stanowiska przedsiębiorstw handlowych poszukuje pracy popołudniowej. — Oferty Kurjer zdw 62 450
Pracznia
uczciwa szuka prania. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 457

Pracznia
poszukuje prania poza dom. Maciejewska, Rybaki 28, p. Kamieńska zdw 62 424
Szukam
posługi lub zastępie pania w gotowaniu i zaprawach konserw. Oferty Kurjer zdw 62 421
Dziewczyna
wiejsza, uczciwa poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 62 415
Krawcowa
poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 62 407
Sierota
poszukuje posady do dzieci i do lekkich prac domowych na prowincji lub w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 62 402
Szofer-stangret-służący
żonaty lat 30, 9 lat praktyki stangreta, 7 miesięcy praktyki szofera poszukuje posady zaraz lub od 1. 7. ewentualnie jako woźnica i robotnik, okolica obojetna. Oferty Kurjer zdw 62 472
Kucharka
gospodyni poszukuje posady od 1 lipca jako samodzielna, najchętniej u samotnej osoby, może się okazać długoletnimi świadectwami. Zgłoszenia pod adr. St. Kaczmarek, Koźmin, poczta Obrzycko pow. Szamotuły. zdw 62 393
Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem szuka stałej posady od 1. 7. 30, najchętniej u starszych państwa. Oferty Kurjer Poznański zdw 62 381
Ogrodnik
wszechstronnie obeznany posiadający chłubne świadectwa szuka posady od 1. 7. 30. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 380
Młoda
dziewczyna ze wsi, uczciwa, szuka miejsca zaraz bez gotowania. Oferty Kurjer zdw 62 369
Inteligentna
panna muzyczna władająca językiem polskim, niemieckim, także obciaga abażury szuka posady pianistki lub innej pracy. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 62 451
Bankowiec
dawniej kierownicze stanowiska przedsiębiorstw handlowych poszukuje pracy popołudniowej. — Oferty Kurjer zdw 62 450
Pracznia
uczciwa szuka prania. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 457

Uczennica
do wszystkiego lub posługaczka na cały dzień potrzebna zaraz Spokojna 21. skład zdw 62 475
Uczennica
do krawieczyny na rok potrzebna. M. Idaszakowa, Półwiejska 26 a. zdw 62 468
Sprzedawców
do lodu zaraz z kaucją 30 zł. Fabryczna 35 b. parter. lewo. zdw 62 481
Przyjmuję
uczennice na kurs całodzienny i wieczorny prasowania bielizny sztywnej. Św. Józefa 5. Prasowalnia. zdw 62 502
Robotnicę
poniżej lat 18 poszukuje Firma Gumi, 27 Grudnia 15. zdw 62 495
Wymowni
panowie i panie do przyjmowania zamówień na pokupny artykuły potrzebne Zgłoszenia od 5-8 Strzelecka 33, II. Mager (Na wzory 10 zł kaucji). zdw 62 494
Uczennica
z lepszej rodziny potrzebna do magazynu kapeluszy. Sznajder, Dąbrowskiego 54. zdw 62 540
Ekspedjentka
pracowita z branży piekarsko-cukierniczej, z dobrymi poleceniami potrzebna zaraz. Łączkowski, św. Marcina 20. zdw 62 543
Buralistki
siły młodszej, z ładnym charakterem pisma, znajomością księzkowości amerykańskiej i pisaniem na maszynie, poszukujemy. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 560
Pracznia
potrzebna. Januska, Wierzbicice 33. zdw 62 509
Pomocnik fryzjerski
zaraz potrzebny. Górna Wilda 52. zdw 62 507
Krawcowa
działała zaraz potrzebna. „Chic Parisienne”, Piekary 10, II. p. lewo. zdw 62 513
Sztukator
zaraz potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 610
Krawcowa
domowa na kilka dni zaraz potrzebna. Wyspiańskiego 18, parter. lewo. zdw 62 516
Posługaczka
potrzebna. Szukte, Małe Garbary 8. zdw 62 535
Wydawnictwo Gutenberga
Waty Jana III 11, I. piętro poszukuje przedstawicieli. Zgłoszenia 1-3. zdw 62 594

Uczennica
do wszystkiego lub posługaczka na cały dzień potrzebna zaraz Spokojna 21. skład zdw 62 475
Uczennica
do krawieczyny na rok potrzebna. M. Idaszakowa, Półwiejska 26 a. zdw 62 468
Sprzedawców
do lodu zaraz z kaucją 30 zł. Fabryczna 35 b. parter. lewo. zdw 62 481
Przyjmuję
uczennice na kurs całodzienny i wieczorny prasowania bielizny sztywnej. Św. Józefa 5. Prasowalnia. zdw 62 502
Robotnicę
poniżej lat 18 poszukuje Firma Gumi, 27 Grudnia 15. zdw 62 495
Wymowni
panowie i panie do przyjmowania zamówień na pokupny artykuły potrzebne Zgłoszenia od 5-8 Strzelecka 33, II. Mager (Na wzory 10 zł kaucji). zdw 62 494
Uczennica
z lepszej rodziny potrzebna do magazynu kapeluszy. Sznajder, Dąbrowskiego 54. zdw 62 540
Ekspedjentka
pracowita z branży piekarsko-cukierniczej, z dobrymi poleceniami potrzebna zaraz. Łączkowski, św. Marcina 20. zdw 62 543
Buralistki
siły młodszej, z ładnym charakterem pisma, znajomością księzkowości amerykańskiej i pisaniem na maszynie, poszukujemy. Zgłoszenia Kurjer zdw 62 560
Pracznia
potrzebna. Januska, Wierzbicice 33. zdw 62 509
Pomocnik fryzjerski
zaraz potrzebny. Górna Wilda 52. zdw 62 507
Krawcowa
działała zaraz potrzebna. „Chic Parisienne”, Piekary 10, II. p. lewo. zdw 62 513
Sztukator
zaraz potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 62 610
Krawcowa
domowa na kilka dni zaraz potrzebna. Wyspiańskiego 18, parter. lewo. zdw 62 516
Posługaczka
potrzebna. Szukte, Małe Garbary 8. zdw 62 535
Wydawnictwo Gutenberga
Waty Jana III 11, I. piętro poszukuje przedstawicieli. Zgłoszenia 1-3. zdw 62 594

Uczennica
do wszystkiego lub posługaczka na cały dzień potrzebna zaraz Spokojna 21. skład zdw 62 475
Uczennica
do krawieczyny na rok potrzebna. M. Idaszakowa,